

Mednarodni pravilnik za delo šolanih psov (FCI-IGP)

za

mednarodne preizkušnje delovnih psov,
mednarodne preizkušnje dela na sledi,
mednarodne preizkušnje za pse spremljevalce,
mednarodne preizkušnje za iskanje
ter mednarodne vzdržljivostne preizkušnje

Pripravila komisija za delovne pse FCI:

Robert Markschläger (AT)
Klaus Jürgen Glüh (DE)
Igor Lengvarsky (SK)
Mike Greub (CH)
Lene Carlson (DK)
Sharon Ronen (IL)
Hari Arčon (SI)
Gerard Besselink (NL)
Clemente Grosso (IT)
Frans Jansen (NL)
Roar Kjonstad (NO)

Pravilnik je potrjen s strani upravnega odbora FCI, 3. septembra 2024.
V veljavi je od 1. januarja 2025.

Pes je spremljevalec človeka že več kot 35 000 let. Skozi udomačitev se je oblikoval tesen družbeni odnos med človeštvom in psom, pri čemer je človek v nekaterih pogledih celo odvisen od njega. Ta odvisnost ustvarja odgovornost na strani človeka, da zagotovi dobro počutje psa, zato mora biti prioriteta, da so tako telesne potrebe kot tudi psihično zdravje psa na prvem mestu. Nujno je, da se s psom ravna pošteno, urejeno in humano, se upošteva njegov značaj in edinstvene značilnosti, ki so se razvile med evolucijo kot član reda Carnivora in družine Canidae. Psi so družbena vrsta, ki mora živeti v skupini, hkrati pa ohranjati jasen red in meje ob ohranjanju sodelovanja in rednega skupinskega dela. Zato je naša dolžnost, da poskrbimo za njegove fizične potrebe (ustrezna prehrana, voda in veterinarska oskrba) in mu zagotovimo gibanje. Prav tako je pomembno, da skupaj z njim delujemo kot ekipa ter s tem izpolnimo njegove psihološke potrebe in nagone.

V zgodovini je imel pes, kot pomočnik človeku, različne naloge. S temi nalogami so bile zadovoljene njegove psihične in fizične potrebe. V sodobnem svetu so bile mnoge od teh dolžnosti nadomeščene s tehnologijo. Ravno zaradi tega razloga in izgube preteklih nalog, je lastnik psa dolžan zagotoviti, da ima pes ustrezno gibanje in dejavnosti, ki ponujajo tesen stik z ljudmi in s tem možnost izražanja svojih naravnih nagonov. Iz tega vidika so testi psa spremljevalca, test za vsestransko preizkušnjo šolanih psov, test sledenja in test iskanja predmetov potrebni in jih je treba upoštevati. Psa je potrebno zaposliti glede na njegove sposobnosti in zmožnosti. Poleg ustreznega gibanja, mora pes imeti intenzivno delo z dejavnostmi, ki upoštevajo njegove učne sposobnosti, njegove potrebe po gibanju in tudi njegove druge sposobnosti. Različni pasji športi ponujajo te možnosti. Psi, ki nimajo dovolj dejavnosti, lahko doživljajo stalne frustracije in posledične vedenjske težave, ki lahko povzročijo pritožbe javnosti.

Oseba, ki trenira ali se ukvarja s kinološkim športom s svojim psom, se mora lotiti metode skrbnega usposabljanja s ciljem doseči najboljšo možno harmonijo med njim in psom. Cilj vseh treningov je psu sporočiti, kaj želimo, da naredi tako, da bo razumel. Harmoničen odnos med človekom in psom, ne glede na pasji šport, je osnova vseh aktivnosti. Da bi dosegli harmonijo je pomembno, da pošteno pogledamo svojega psa in razumemo njegove sposobnosti. Človek ima etično odgovornost za vzgojo in ustrezno šolanje psa, ne glede na pasmo. Za doseganje najboljših vzgoje, treninga in učinek treninga je pomembno, da pes pokaže motivacijo in pripravljenost za sodelovanje s svojim vodnikom. Šolanje psa za pasji šport mora biti usmerjeno v njegove sposobnosti, njegov duh in njegovo pripravljenost. Vplivanju na sposobnosti psa z uporabo zdravil ali mučenjem, se je treba izogibati v vseh okoliščinah.

Splošne okrajšave

FCI - Fédération Cynologique Internationale

IGP (International Utility Dog trial regulations) - Mednarodna pravila za preizkušnje delovnih psov

NPO (National Utility Dog Trial regulations) – Nacionalni pravilniki za preizkušnje

FCI-NCO (FCI National Canine Organization) – Nacionalna Organizacija

TS (Trial Secretary) – VP Vodja Prireditve

TD (Training Degree) – AKZ Priznana opravljena stopnja preizkušnje

TJ (Trial Judge) – SD sodnik za preizkušnje

BP (Basic Position) – OP Osnovni Položaj

TR (Trial Regulations) – PR Pravilnik

Jl (Judge Instruction) – NS Navodila Sodnika

VC (Verbal Command) – SP Slušno Povelje

CS - Chief Steward- Glavni Stevard

HL (Helper) – M Marker

DH (Dog Handler) – V Vodnik psa

TL (Track Layer) – PS Polagalec Sledi

Veljavnost:

Ta pravilnik velja od leta 2025. Pripravila ga je Komisija za delovne pse pri FCI ter odobril in potrdil upravni odbor FCI dne 03.09.2024.

Z uveljavitvijo tega pravilnika prenehajo veljati vsi do sedaj veljavni predpisi in pravilniki.

Predpisi so bili napisani v angleškem jeziku in odobreni s strani Komisije. Angleško besedilo ima prednost pred prevodi drugih jezikov.

Ta pravila IGP veljajo za vse članice FCI in pogodbene partnerje. Vse prireditve s preizkusi za delovne pse, ki potekajo po mednarodnih izpitnih stopnjah (izpiti in tekmovanja) se morajo ravnati po teh pravilih.

Kazalo vsebine

Splošne okrajšave.....	2
Veljavnost:.....	3
SPLOŠNA DOLOČILA.....	8
Dnevi preizkušenj.....	8
Organizacija prireditev / Vodja prireditev (VP).....	9
Nadzor prireditve.....	9
Sodnik na preizkušnji.....	9
Število disciplin za posamezno preizkušnjo.....	10
Oprema in oblačila udeležencev.....	10
Udeleženci preizkusa.....	10
Polagalci sledi.....	11
Pogoji za pristop k preizkušnji.....	11
Predpisi o cepljenju in proti doppingu.....	13
Socializacija.....	13
Začetek in konec preizkušnje /tekmovanja.....	14
Vodnik z gibalno oviranostjo (invalid).....	14
Obveznost nošenja ovratnice / povodca.....	14
Obveza nošenja nagobčnika.....	14
Odgovornost.....	14
Podelitev nagrad.....	14
Nazivi - FCI-CACIT.....	15
Delovna knjižica.....	15
Slušna povelja.....	16
Mednarodna pravila / Posebna pravila.....	16
FCI Svetovno / FCI Evropsko prvenstvo.....	16
Disciplinska pravila.....	16
Diskvalifikacije.....	16
Prekinitev.....	17
Prekinitev zaradi bolezni / poškodbe.....	17
Preizkus značaja.....	18
Rezultati preizkusa značaja.....	18
Preverjanje identitete.....	19
Streloplahi psi.....	19
Ocenjevanje.....	20
Osnovne zahteve za vse stopnje FCI-IGP preizkusa.....	21
PREIZKUŠNJA ZA PSA SPREMLJEVALCA (FCI-BH/VT).....	22
Splošna določila.....	22
PREVERJANJE VAJ POSLUŠNOSTI NA POLIGONU.....	22
Osnovne zahteve:.....	22
Odziv psa na slušno povelje vodnika.....	23
Dodatna slušna povelja.....	23
Izvedba osnovnega položaja.....	23
Vaje z razvojem.....	23
Prihod do psa / odpoklic.....	23
Pohvale.....	23
Prijava.....	23
Začetek in konec vaje.....	24
Shema vaj poslušnosti FCI-BH/VT.....	24
Začetek.....	25
Vodljivost na povodcu 30 točk.....	25
Sedi v gibanju 10 točk.....	25
Prostor z odpoklicem 10 točk.....	25
Odlaganje z motenjem 10 točk.....	26
DELO V URBANEM OKOLJU.....	26
Splošno.....	26
Potek preizkušnje.....	27
Srečanje s skupino ljudi.....	27

Srečanje s kolesarji.....	27
Srečanje z avtomobili.....	27
Srečanje s tekači ali rolkarji.....	27
Srečanje z drugimi psi.....	27
Obnašanje kratkotrajno privezanega psa do drugih živali in udeležencev v prometu.....	27
PREIZKUŠNJA ZA PSA SPREMLJEVALCA FCI-IBGH 1-3.....	28
Razdelitev in ovrednotenje vaj za posamezne stopnje.....	28
Posebnosti v FCI-IBgh 1-3.....	28
Posebnosti v FCI-IBgh 3.....	28
Odziv psa na slušna povelja vodnika.....	28
Začetek ocenjevanja.....	29
Začetek in konec vaje.....	29
Izvedba osnovnega položaja.....	29
Vaje z razvojem.....	29
Vračanje k psu / odpoklic.....	29
Pohvale.....	29
Izjema za FCI-IBgH 1.....	30
Časovni interval.....	30
Napake pri položaju.....	30
Prinosila.....	30
Plezalna stena.....	30
Merila pri ocenjevanju vaj.....	30
Shema vodljivosti FCI-IBgH 1.....	31
Shema vodljivosti za FCI-IBgH 2.....	32
Shema vodljivosti za FCI-IBgH 3.....	33
Opis vaj.....	34
Vodljivost na povodcu FCI-IBgH 1.....	34
Vodljivost na povodcu FCI-IBgH 2.....	34
Prosta vodljivost FCI-IBgH 1.....	35
Prosta vodljivost FCI-IBgH 2 in FCI-IBgH 3.....	35
Sedi v gibanju: FCI-IBgH 1, FCI-IBgH 2 in FCI-IBgH 3.....	36
Posebnosti pri FCI-IBgH 1 in FCI-IGP 1.....	36
Prostor z odpoklicem.....	36
Posebnosti pri FCI-IBgH 1.....	36
Stoj pri FCI-IBgH 3.....	37
Prosto prinašanje prinosila.....	37
Prinašanje prinosila čez plezalno steno.....	38
Naprej z uleganjem.....	39
Odlaganje z motenjem.....	39
MEDNARODNA PRAVILA ZA PREIZKUŠNJE DELOVNIH PSOV (IGP 1-3).....	41
Disciplina A – SLED.....	41
Splošna določila.....	41
Polaganje sledi.....	41
Posebnosti.....	42
Predmeti.....	42
Nakazovanje predmetov.....	42
Sledni povodec.....	44
Prijava / Odjava.....	44
Delo na sledi.....	44
Koti.....	45
Pohvala / Spodbuda.....	45
Prekinitev / Diskvalifikacija.....	45
Diskvalifikacija.....	46
Kriteriji za ocenjevanje dela na sledi.....	46
Ocenjevanje:.....	46
Odbitki točk za vse stopnje.....	47
Oblike sledi.....	48
FCI-IGP 1 in 2.....	48
FCI-IGP 3.....	48

Polaganje kotov.....	49
Odlaganje predmetov.....	49
Disciplina B – POSLUŠNOST.....	50
Splošne določbe.....	50
Slušna povelja.....	50
Dodatna povelja.....	50
Prijava.....	51
Začetek in konec vaje.....	51
Izvedba osnovnega položaja.....	51
Vaje z razvojem.....	51
Vračanje k psu / odpoklic.....	51
Pohvale.....	51
Izjema za FCI-IGP 1.....	51
Časovnice.....	52
Napake pri položaju.....	52
Prinašanje prinosila.....	52
Ovira 1m.....	52
Plezalna stena 160 cm.....	52
Merila pri ocenjevanju vaj.....	53
Shema za vaje poslušnosti FCI-IGP.....	53
Opis vaj.....	54
Prosta vodljivost.....	54
Sedi v gibanju.....	54
Posebnosti pri FCI-IGP 1.....	55
Prostor z odpoklicem.....	55
Posebnosti pri FCI-IGP 1.....	55
Posebnosti pri FCI-IGP 3.....	55
Stoj pri FCI-IGP 2.....	56
Stoj pri FCI-IGP 3.....	56
Prosto prinašanje prinosila.....	56
Osnovni položaj pred skakalnico in plezalno steno.....	57
FCI-IGP 1: Dva skoka (tja in nazaj) brez prinašanja preko ovire.....	57
Prinašanje prinosila čez oviro (1m) : FCI-IGP 2 in FCI-IGP 3.....	58
Plezanje čez plezalno steno: FCI-IGP 1 in 2.....	59
Prinašanje prinosila čez plezalno steno: FCI-IGP 3.....	59
Naprej z uleganjem.....	60
Odlaganje z motenjem.....	61
Disciplina C – OBRAMBA (FCI-IGP 1-3).....	62
Splošne določbe.....	62
Oznake na poligonu.....	62
Zakloni.....	62
Osnovne zahteve.....	62
Dodatna merila za ocenjevanje.....	62
Spuščanje / dodatna povelja.....	63
Vaja »zaporedno spremstvo« pri FCI-IGP 2:.....	63
Vaji »napad pri zaporednem spremstvu« in »napad na psa v gibanju« pri FCI-IGP 3:.....	63
Izpitne stopnje FCI-IGP 1-3 (vaje in ocenjevanje).....	64
Prijava.....	64
Opis vaj.....	64
Iskanje markerja.....	64
Iskanje markerja skica.....	65
Pozornost in oblajanje.....	66
Preprečitev pobega.....	67
FCI-IGP 1.....	68
FCI-IGP 2 in 3.....	68
Preprečitev pobega (FCI-IGP 1-3).....	68
Napad na psa med čuvanjem (FCI-IGP 1-3).....	69
Zaporedno spremstvo FCI-IGP 2.....	69
Zaporedno spremstvo FCI-IGP 3.....	70

Napad na psa med zaporednim spremstvom FCI-IGP 3.....	70
Napad na psa v gibanju.....	71
FCI-IGP 1 z zaključkom discipline C.....	71
FCI-IGP 2.....	73
FCI-IGP 3.....	73
Napad na psa med čuvanjem FCI-IGP 2 in 3 (zaključek vaj discipline C).....	74
Pravila za markerje.....	75
Smernice za delo markerjev.....	75
OSTALE PREIZKUŠNJE.....	78
FCI - Sledarski izpit 1 - 3 (FCI-Fpr 1 - 3).....	78
FCI – Izpit iz poslušnosti 1 – 3 (FCI-Upr 1 – 3).....	78
FCI – Izpit iz obrambe 1 – 3 (FCI-Spr 1 – 3).....	78
FCI – Izpit za delovne – službene športne pse (FCI-Gpr 1 – 3).....	78
FCI-IGP Sledarske preizkušnje.....	79
Splošne določbe.....	79
FCI-IGP-FH.....	79
Ustrezna podlaga za sled.....	80
Polaganje sledi.....	80
Zapeljevalna sled.....	80
Posebnost.....	80
Predmeti.....	80
Nakazovanje predmetov.....	81
Skica za ocenjevanje predmetov.....	81
Dodelitev točk za predmete.....	82
Sledni povodec.....	82
Prijava / Odjava.....	83
Delo na sledi.....	83
Koti.....	83
Zaključek sledenja pri vseh stopnjah.....	84
Pohvala / Spodbuda.....	84
Prekinitev / Diskvalifikacija.....	84
Oblike sledi.....	86
FCI-IFH 1.....	86
FCI-IFH 2.....	87
FCI-IFH 3.....	88
Polaganje kotov.....	88
Odlaganje predmetov.....	89
FCI-Izpit iskanja 1 – 3 (FCI-StöPr 1 – 3).....	90
Izpitne stopnje pri izpitu iskanja.....	90
Splošne določbe.....	90
Sestava oz. struktura za iskanje.....	90
Predmeti.....	91
Prijava.....	91
Izvedba za vse težavnostne stopnje.....	91
Vedenje ob predmetih.....	91
FCI – Preizkus vzdržljivosti (FCI-IAD).....	93
Namen.....	93
Pogoji.....	93
Teren.....	93
Izvedba preizkusa vzdržljivosti.....	93
Vaja teka.....	93
OVIRE.....	94
SKAKALNICA 1m.....	94
PLEZALNA STENA.....	94
PRINOSILA.....	94
Dimenzije prinosil.....	95

SPLOŠNA DOLOČILA

Preizkušnje (izpiti in tekmovanja) morajo služiti dvema osnovnima ciljema:

1. Ugotavljanje primernosti in usposobljenosti posameznega psa za določen namen.
2. Ohranjanje in spodbujanje psiho-fizične kondicije ter dobrega zdravja psa.

Nacionalnim organizacijam pri FCI (FCI-NCO) se priporoča, da spodbujajo Mednarodna pravila za preizkušnje za delovne pse. Posebno na mednarodnih tekmovanjih se morejo spoštovati Mednarodna pravila za preizkušnje delovnih psov in biti organizirana v skladu z njimi. Na prireditvah se morejo upoštevati tudi temeljna športna načela, tako pri izvedbi kot pri obnašanju udeležencev. Pravila, ki izhajajo iz tega pravilnika, so za vse udeležence zavezujoča. Vsi udeleženci morajo izpolnjevati enake zahteve glede znanja. Vse prireditve morajo biti javnega značaja, kar pomeni, da morata biti datum in kraj prireditve javno objavljena.

Preizkušnje (izpiti in tekmovanja) morajo v celoti ustrezati predpisani stopnji ali najmanj disciplini, ki se v okviru preizkušnje oziroma tekmovanja izvaja. Kot opravljena se prizna samo tista preizkušnja, ki je uspešno in v celoti opravljena v okviru javne prireditve. Tako priznana preizkušnja je veljavna v vseh državah članicah FCI.

Vsako stopnjo preizkušnje se lahko ponavlja v neomejenem številu. Preizkušnje je potrebno opravljati v vrstnem redu, po težavnostni stopnji (stopnja 1 - 2 - 3). Pes lahko nadaljuje na višjo stopnjo le takrat, ko je predhodno stopnjo opravil z najmanj zadostno oceno (70%). Pes se mora udeležiti preizkušnje vedno v najvišji, do tedaj opravljeni stopnji. Izjeme: Če vodnik in pes tekmujeta izven konkurence ali nista del kvalifikacij, lahko stopnjo preizkušnje izbereta poljubno.

Sezona preizkušenj (izpiti in tekmovanja)

Preizkusi se lahko izvajajo celo leto, če so vremenski pogoji ugodni ter varnost vodnika in psa nista ogrožena. V nasprotnem primeru preizkušnje ni mogoče izvesti. To odločitev sprejme delegiran sodnik preizkušnje. Posamezna nacionalna organizacija lahko uvede omejitve glede sezone preizkušenj za njeno področje.

Dnevi preizkušenj

Vikendi in prazniki

Dnevi preizkušenj so običajno ob koncu tedna in tudi ob uradnih praznikih. Vendar pa nacionalne organizacije ali združenja za preizkušanje, ki so pooblaščenca za izdajo dovoljenj za preizkušanje, lahko določijo dneve preizkušenj, ki odstopajo od tega priporočila, bodisi za vse stopnje preizkušenj ali samo za posamezne dele. Možno je opravljanje preizkušnje FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) s preskušnjo FCI-IGP-1/FCI-IFH-1 pri dvodnevni preizkušnji, pri enem ali dveh različni društvih/ klubih.

Čakalna doba med FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) in FCI-IGP-1, FCI-FPr, FCI-UPr, FCI-SPr, FCI-IAD, FCI-IFH-1, FCI-IBGH-1, FCI-StöPr. 1, ni. Pes se lahko udeleži samo ene preizkušnje na dan.

Na dvodnevni preizkušnji je dovoljeno opravljanje FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) prvi dan in naslednji dan FCI-IGP-1 ali FCI-IFH-1, v enem ali dveh različni klubih/ društvih. Vendar ne sme presegati dovoljenega števila udeležencev. Pravila glede prijave prireditve, rezervacije termina, itd. morajo biti usklajene z nacionalnimi pravili oziroma v skladu z zahtevami nacionalne organizacije).

Pravila med prazniki

Ob praznikih se smiselno upoštevajo zgoraj navedena pravila. Izjema: Potrebno je upoštevati pravila glede praznikov dotične države članice FCI.

Organizacija prireditev / Vodja prireditev (VP)

Za organizacijski del prireditve je odgovoren vodja prireditve. Opravi in nadzira vsa potrebna opravila za pripravo in izvedbo posamezne preizkušnje. Skrbi za ustrezen potek prireditve in mora biti ves čas na razpolago sodniku.

Vodja prireditve ne sme voditi nobenega psa ali prevzeti katerekoli druge funkcije na sami prireditvi.

Njegove zadolžitve so:

- Pridobitev vseh potrebnih dokumentov in dovoljenj za izvedbo prireditve.
- Pridobitev ustreznih terenov za sledenje v skladu s pravilnikom za vse stopnje preizkušnje.
- Uskladitev z lastniki slednih terenov ali z odgovornimi iz naravnih zaščiteneh območij ali s skrbniki lovišč, itd.. (dogovor z lastniki terenov, ki se uporabljajo za sledenje).
- Zagotoviti ustrezno usposobljeno strokovno osebje, kot so markerji, polagalci, skupina za motenje itd. .
- Pridobitev vseh dovoljenj za prireditev.
- Pripraviti ustrezno opremo v skladu s pravilnikom za vse stopnje tekmovanja.
- Priskrbeti ustrezne obrazce in sodniške liste in poročila za vse stopnje tekmovanja.
- Imeti mora na voljo zapisnike, rodovnike, potrdila o cepljenju in po potrebi dokazilo o zavarovanju.

Vodja prireditve mora sodnika opozoriti na morebitno izključitev tekmovalca v primeru nešportnega obnašanja ali kršitve zakona o zaščiti živali tudi, če se to ni zgodilo med samim izvajanjem discipline in sodnik ni bil s tem seznanjen. Vodja prireditve mora sodnika obvestiti o zadevi in nato skupaj sprejmeta končno odločitev.

Vodja prireditve mora najmanj tri dni pred začetkom prireditve sodniku sporočiti kraj in čas začetka prireditve, navodila za prihod, vrsto preizkušenj ter število prijavljenih psov, ki jih je potrebno oceniti. Če teh informacij ne zagotovi, ima sodnik pravico do zavrnitve sojenja. Dovoljenje za prireditve je potrebno sodniku predložiti na vpogled pred pričetkom sojenja.

Nadzor prireditve

Nacionalna organizacija FCI (FCI-NCO) ima pravico nadzorovati preizkuse svoje organizacije. FCI-NCO lahko dodeli strokovno usposobljeno osebo, ki nadzoruje preizkus in s tem zagotovi, da le-ta poteka v skladu s predpisi, kot je navedeno v pravilniku FCI-IGP 2025.

Sodnik na preizkušnji

Na prireditve organizator povabi sodnike, ki so v skladu s pravili posamezne države kvalificirani za sojenje FCI-IGP-preizkušenj. V skladu z nacionalnimi pravili sodnike bodisi povabi organizator po lastnem izboru bodisi jih delegira FCI nacionalna organizacija.

Za FCI svetovna prvenstva, sodnike določi Komisija za delovne pse pri FCI, s soglasjem FCI-NCO. Število sodnikov, povabljenih na sojenje ali dogodek, je odvisno od kluba gostitelja, vendar lahko sodnik sodi največ 36 posameznih disciplin na dan. Na FCI-IGP svetovnih ali državnih prvenstvih se to število lahko preseže z odobritvijo FCI-NCO. Za posamezne discipline se lahko uporabi tudi več sodnikov.

Sodnik ne sme ocenjevati psov, ki so v njegovem lastništvu, solastništvu ali skrbništvu, psov, katerih lastnik, solastnik ali skrbnik živi s sodnikom v skupnem gospodinjstvu in psov, ki jih vodi oseba, ki s sodnikom živi v skupnem gospodinjstvu.

Izjeme tega pravila so možne, če gre za nad-regionalne preizkušnje in je sodnik dodeljen s strani

NCO ali organa, ki je odgovoren za organizacijo. Če nacionalna ali regionalna organizacija namerava imenovati tujega sodnika, mora to storiti s soglasjem med obema državama članicama FCI. Sodnik ne sme na preizkušnji, kjer deluje kot uradujoči sodnik, voditi nobenega psa.

Sodnik ne sme s svojim vedenjem motiti ali vplivati na delo psa. Potek vaj in kako morajo biti prikazane, je opisano v Mednarodnem pravilniku za delo šolanih psov. Ta mora biti strogo spoštovan in ne sme biti prilagojen. To velja za vse discipline. Sodnik je odgovoren za upoštevanje in spoštovanje veljavnih pravil. Sodnik je pooblaščen za prekinitev preizkušnje zaradi neupoštevanja pravil in/ali njegovih navodil.

Število disciplin za posamezno preizkušnjo

Preizkušnja za psa spremljevalca z urbanim okoljem (FCI-BH/VT) oz. BH/VT	= 2 disciplini
Preizkušnja za psa spremljevalca z urbanim okoljem (FCI-BH/VT) oz. BH/VT, s strokovnim preizkusom usposobljenosti vodnika	= 3 discipline
FCI-FPr, FCI-UPr in FCI-SPr, 1-3	= 1 disciplina
FCI-GPr 1-3	= 1 disciplina
FCI-IBGH 1-3	= 1 disciplina
FCI-IFH-1	= 1 disciplina
FCI-IFH-2	= 2 disciplini
FCI-IGP-IFH 3 in FCI-IGP-IFH	= 3 discipline
Če koordinator sledenja daje navodila za polaganje sledi	= 2 disciplini
FCI-IGP 1 - 3	= 3 discipline
FCI-Preizkušnja v iskanju 1-3 (FCI-Stö.Pr.)	= 1 disciplina
FCI-Vzdržljivostna preizkušnja (FCI-IAD)	= 1 disciplina

Za večje dogodke, ki jih načrtuje nacionalna organizacija (FCI-NCO), so lahko posebna pravila. Nacionalna organizacija (FCI-NCO) predloži predlog FCI komisiji za delo šolanih psov, ki dokončno odloči ali se bodo ta pravila upoštevala.

Oprema in oblačila udeležencev

Nošenje tesnega / normalno oprijetega telovnika (brez štrlečih žepov in drugih naknadno pripetih predmetov) je med delom dovoljeno. Torbice za priboljške in t.i. trening predpasniki niso dovoljeni. Za nadaljnja pravila na prireditvah je odgovorna nacionalna organizacija (FCI-NCO) ali pasemska organizacija.

Udeleženci preizkusa

Udeleženec mora upoštevati veljavno zakonodajo in zakonodajo s področja varstva živali, ki velja za kraj prireditve ter se na preizkusu/prireditvi vesti športno primerno.

Udeleženec preizkusa se mora držati prijavnega roka preizkusa/tekmovanja in se ob oddaji prijavnice strinja s plačilom startnine za posameznega psa. Če se udeleženec preizkusa iz kakršnegakoli razloga ne more udeležiti, je dolžan nemudoma obvestiti vodjo prireditve.

Udeleženec preizkušanje mora predložiti potrdilo o cepljenju svojega psa in spoštovati smernice o zaščiti živali. Udeleženec preizkusa se mora držati navodil sodnika in vodje prireditve. Udeleženec preizkusa mora svojega psa predstaviti v športnem duhu v vseh disciplinah preizkušnje in je dolžan nadaljevati v preostalih disciplinah preizkušnje, ne glede na rezultat.

Preizkus mora imeti najmanj 4 udeležence na dan (štiri različne vodnike). Število udeležencev na dan je lahko manjše kot 4 samo v primeru, če gre za preizkušnje FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO), in če ti psi opravljajo nadaljnjo preizkušnjo (FCI-IGP-1, FCI-IFH 1) na isti preizkušnji. Udeleženec lahko sodeluje le v enem preizkusu z istim psom. (Dvodnevni preizkus se šteje kot en dogodek.) Udeleženec preizkušnje lahko na preizkušnjo prijavi največ dva psa. Pes sme pridobiti samo en naslov (izpit) v preizkusu. Izjema: FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) v povezavi z drugo stopnjo (FCI-IGP 1).

Pogoj za prijavo na preizkušnjo je, da sta lastnik psa in udeleženec preizkušnje člana nacionalne organizacije, ki jo priznava FCI. Izjeme od tega lahko določi samo FCI-NCO za preizkušnjo FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO).

Polagalci sledi

Polagalci sledi so zavezani k opisanim pravilom FCI-IGP. Obvezni so na preizkušnjah/dogodkih pri FCI-IGP2, FCI-IGP3, FCI-IFH2, FCI-IFH3 in FCI-IGP-IFH. Na preizkušnjah, prireditvah in prvenstvih je priporočljiva uporaba licenciranih polagalcev sledi. Sodnik ali koordinator sledenja nadzoruje polaganje sledi glede na obstoječ teren. Polagalec sledi prejme navodila od sodnika ali koordinatorja sledenja. Za FCI-IFH1 prejme vodnik, za FCI-IFH-2, FCI-IFH-3 in FCI-IGP-FH pa polagalec sledi od sodnika ali koordinatorja sledenja skico sledi, ki vključuje značilnosti terena (npr. drevesa, žični drogovi, kočice itd.). Sodnik ali koordinator sledenja nadzoruje polaganje sledi in daje navodila polagalcem sledi. Sledi morajo biti položene različno; koti sledi in predmeti ne smejo biti na enakem položaju ali na enakih razdaljah pri različnih sledeh.

Začetna točka sledi mora biti dobro označena s štartnim količkom, ki mora biti zapičen v tla, neposredno na levi strani, glede na pričetek sledi. Polagalec na začetku sledi za kratek čas postoji, potem pa v normalnem koraku nadaljuje v določeno smer. Polagalec mora na sledi hoditi v normalnem koraku. Tudi koti morajo biti položeni v normalni hoji, kar omogoča neprekinjeno opravljanje sledi. (Glej skico na strani ?)

Pomoč polagalca v obliki nenaravne hoje, drsanja po tleh ali teptanjem terena ni dovoljena. Predmeti morajo biti odloženi med hojo, vendar ne manj kot 20 korakov pred ali po zavoj in morajo ležati neposredno na sledi. Po odlaganju zadnjega predmeta se mora sled nadaljevati vsaj še 10 korakov v enaki smeri.

Od vključno FCI-IGP2 naprej vodnik in pes ne smeta opazovati polaganja sledi. Vrstni red udeležencev se določi z žrebom po postavitvi sledi v prisotnosti sodnika ali odgovorne osebe.

Pogoji za pristop k preizkušnji

Na dan preizkušnje mora pes dosegati minimalno zahtevano starost. Izjeme niso dovoljene. Pogoj za pristop k preizkušnji je opravljen FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) v skladu s pravili določenimi s strani nacionalne organizacije (FCI-NCO).

Pogoj za opravljanje FCI-BH/VT ali BH/VT (NCO) preizkušnje je določen v skladu s pravili posamezne nacionalne organizacije, vendar pes ne sme biti mlajši od 12 mesecev.

PROGRAM	POGOJI	MIN. STAROST
FCI-IBgH 1	FCI-BH/VT - BH/VT NPO	15 mesecev
FCI-IBgH 2	FCI-IBgH 1	15 mesecev
FCI-IBgH 3	FCI-IBgH 2 / FCI-Obedience 1 / FCI-IGP 1	15 mesecev
FCI-IGP 1	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	18 mesecev
FCI-IGP 2	FCI-IGP 1	19 mesecev
FCI-IGP 3	FCI-IGP 2	20 mesecev
FCI-IFH 1	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	18 mesecev
FCI-IFH 2	FCI-IFH 1	19 mesecev
FCI-IFH 3	FCI-IFH 2	20 mesecev
FCI-IGP-IFH	FCI-IFH 3	20 mesecev
FCI-FPr. 1-3	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	15 mesecev
FCI-UPr. 1-3	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	15 mesecev
FCI-GPr. 1-3	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	18 mesecev
FCI-SPr. 1-3	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	18 mesecev
FCI-StöPr. 1	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	15 mesecev
FCI-StöPr. 2	FCI-StöPr. 1	15 mesecev
FCI-StöPr. 3	FCI-StöPr. 2	15 mesecev
FCI-IAD	FCI-BH/VT / BH/VT NPO	16 mesecev

Če je pes uspešno opravil FCI-IGP1 ali preizkušnjo iz Obedience in če želi tekmovati po programu FCI-IBgH , lahko tekmuje samo po programu FCI-IBgH3.

Vaje za FCI-FPr 1-3 potekajo po pravilih FCI-IGP 1-3 za disciplino A (sled), vaje za FCI-UPr 1-3 potekajo po pravilih FCI-IGP 1-3 za disciplino B (poslušnost), vaje za FCI-SPr 1-3 poteka po pravilih FCI-IGP za disciplino C (obramba). Vaje za FCI-GPr 1-3 potekajo po pravilih disciplin poslušnosti in obrambe FCI-IGP 1-3 (discipline B in C) . Te vaje se lahko preverjajo kot posamezne discipline, brez pridobitve uradnega potrdila (delovni naziv). Vodnik lahko izbere stopnjo preizkušnje brez predhodno opravljene nižje stopnje, vendar pa mora pred tem obvezno uspešno dokončati FCI-BH/VT ali BH/VT(NPO). Prireditve samo z disciplino obrambe (disciplina C) niso dovoljene.

Preizkušnje se lahko udeležijo vsi prijavljeni psi, ne glede na velikost, pasmo ali njihovo poreklo (tudi nerodovniški). Sodnik ima pravico presoditi ali je pes fizično zmožen opraviti preizkušnjo.

Goneče samice so dovoljene na vseh vrstah preizkušenj, vendar morajo biti ločene od preostalih tekmovalcev. Preizkušenj v disciplini A (sled) se udeležijo v skladu s predvidenim urnikom, preostale discipline pa opravijo kot zadnje, za vsemi preostalimi tekmovalci.

Pri vzdržljivostnih preizkušnjah morajo goneče psice startati zadnje in na dovolj veliki razdalji, da ne moti drugih psov. To razdaljo določi sodnik.

Breje samice lahko sodelujejo le v FCI-BH/VT, vseh FCI-IFH, FCI-StöPr. 1 – 3 in FCI-IAD do vključno s 27. dnevom po parjenju. Po 27. dnevu po paritvi je samički dovoljeno sodelovati na preizkušnji le ob veterinarski potrditvi, da samička ni breja.

Omejitve za breje in doječe psice so določene s posebnim sklepom FCI oziroma veljavnimi pravili FCI nacionalne organizacije.

Bolni psi in psi s sumom na kužno bolezen so izključeni iz vseh prireditev. V primeru dvoma, dokončno odločitev sprejme veterinar.

Predpisi o cepljenju in proti doppingu

Doping in drugi neprimerni ukrepi

Udeležba bolnih in poškodovanih psov ni dovoljena. Nadalje, v psa se ne sme posegati na neprimeren način, npr. ne sme biti izpostavljen neprimernemu spreminjanju njegovega izgleda, dela, reakcij ali značaja psa, ali namenskemu prikrievanju znakov poškodbe ali bolezni.

Dolžnost osebe, ki je odgovorna za psa je, da ugotovi, kako lahko določeno zdravljenje (npr.: koliko časa mora miniti po zdravljenju, itd.) ali drugi ukrepi vplivajo na upravičenost psa za sodelovanje. (Glejte tudi mednarodne smernice FCI o doppingu psov)

Organizator mora pravočasno pred tekmovanjem zagotoviti informacije o pravilih glede zdravljenja in ukrepov, ki so neustrezni.

Lahko se opravi tudi dopinški test. Če se nacionalna organizacija ali organizator tekmovanja odloči za odvzem vzorca za preiskavo morebitnega doppinga ali drugih neustreznih ukrepov, je odgovorna oseba dolžna dati psa na razpolago za testiranje in morebitne nadaljnje preiskave, ki izhajajo iz opravljenega testa.

Pravila o cepljenju

Sodelujoči psi morajo imeti opravljena vsa cepljenja v skladu z nacionalnimi predpisi NCO in dokazana s vpisom v potnem listu oziroma s potrdilom o cepljenju.

Socializacija

V primeru izkazane agresije psa pride do takojšnje diskvalifikacije (DISK).

Pes, ki kadarkoli med tekmovanjem (pred, med ali po nastopu) ugrizne, poskuša ugrizniti, napade ali poskuša napasti človeka ali drugega psa, je diskvalificiran iz preizkušnje (tekmovanja). Odvzamejo se mu vse točke, tudi v primeru, ko je preizkušnja že zaključena. Pri dvodnevni prireditvi diskvalifikacija velja tudi za naslednji dan preizkušnje, tako da psu nastop ni dovoljen.

Preden se psu dovoli nastop na drugi preizkušnji ali prireditvi, mora lastnik psa/vodnik dokazati, da sta (vodnik in pes) ponovno uspešno opravila izpit FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO). V primeru, da se napaden pes odzove in brani, ne sme biti kaznovan.

Diskvalifikacija se na dan preizkušnje s strani sodnika vnese v vse relevantne dokumente / delovno knjižico skupaj s podpisom sodnika.

Zapis: "Diskvalifikacija zaradi agresije psa, pes mora ponovno opraviti celoten izpit FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) s preizkusom obnašanja psa v urbanem okolju. "

V takem primeru mora sodnik pripraviti poročilo z opisom primera in ga posredovati nacionalni organizaciji.

Odvisno od narave primera lahko nacionalna organizacija naroči tudi dodatna pojasnila, zlasti če lahko ponovno opravljanje BH/VT predstavlja tveganje za ljudi ali živali. V primeru novega preizkusa zaradi pomanjkanja socializacije, mora biti uradujoči sodnik o tem v naprej obveščen s strani nacionalne organizacije. Če sodnik presodi, da je potrebno, lahko ustrezno prilagodi sistem preverjanja in s tem zmanjša tveganje za poškodbe. V tem primeru mora biti pregled opravljen s pomočjo t.i. »belega psa«. V primeru, da se napaden pes odzove in brani, ta ne sme biti kaznovan.

Začetek in konec preizkušnje /tekmovanja

Začetek in konec preizkušnje /tekmovanja določi organizator in se konča z vrnitvijo delovnih knjižic. Vrnitev delovnih knjižic se opravi po podelitvi nagrad. Podelitev nagrad je del preizkušnje/tekmovanja. Vodnik mora svojega psa na podelitvi voditi brez motivacijskih predmetov (tudi motivacijski predmet v gobcu psa ni dovoljen).

Vodnik z gibalno oviranostjo (invalid)

V kolikor vodnik zaradi telesne omejitve kakšnega dela preizkušnje ne more ustrezno izvesti, mora o tem sodnika obvestiti pred začetkom sojenja.

Če vodnik, zaradi telesne okvare, ne more voditi psa na levi strani, je lahko voden na enak način na desni strani. Nacionalne kinološke organizacije (FCI-NCO) lahko samostojno določijo tudi druga odstopanja vodnikom s telesnimi omejitvami.

Obveznost nošenja ovratnice / povodca

Psa je potrebno voditi na enojni, ohlapni, kovinski ovratnici s podolgovatimi členki. V državah, kjer to zahteva zakon, mora ovratnica imeti blokado. Pes mora ves čas preizkušnje /tekmovanja nositi omenjeno ovratnico.

Pri preizkušnji FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) so dovoljene tudi druge vrste ovratnic, kot so usnjene ovratnice, ovratnice iz blaga ali oprsnice.

Za FCI-IBgH 1 do 3 velja enako kot za FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO), razen za oprsnice. Pri disciplini A (sled) lahko pes, poleg zgoraj predpisane kovinske ovratnice, nosi tudi sledno oprsnico.

Povodec je obvezen za celotno preizkušnjo. Povodec mora biti nošen tako, da ga ima vodnik obešenega čez rame (tako, da je zapiralo/karabin na nasprotni strani od tiste, na kateri vodi psa) ali pa ga ima spravljenega tako, da ni viden.

Obveza nošenja nagobčnika

V državah, kjer to zahteva zakonodaja, morajo psi preizkušnje FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) opravljati z nagobčnikom. V državah, kjer psi niso po zakonu dolžni nositi nagobčnika, morajo preizkušnje opravljati brez nagobčnika.

Odgovornost

Lastnik psa odgovarja za morebitne telesne poškodbe ali materialno škodo, ki jo povzroči njegov pes. Lastnik oziroma vodnik morata biti zavarovana za posledice takšne škode. V primeru nesreče med preizkušnjo/tekmovanjem, je vodnik odgovoren zase in za svojega psa. Navodila sodnika in organizatorja vodnik sprejema prostovoljno in jih izvaja na lastno odgovornost.

Podelitev nagrad

Razglasitev rezultatov se izvede ločeno glede na vrsto preizkušnje

Podelitev nagrad je del preizkušnje (tekmovanja). Vodnik mora psa voditi na podelitvi brez nošenja ali pomoči motivacijskih predmetov.

Razen redkih izjem morajo biti vsi udeleženci s svojimi sodelujočimi psi prisotni na podelitvi nagrad. Preizkušnja je uradno zaključena po končani podelitvi nagrad in po predaji delovnih knjižic.

Pri enakem skupnem številu točk FCI-IGP stopnje 1-3, je upoštevan najvišji doseženi rezultat v disciplini C. Če so tudi te točke enake, se upoštevajo najvišje dosežene točke v disciplini B. Če so točke enake v vseh treh disciplinah, se mesto deli.

Pri enakem številu točk v disciplini FCI-IGP-IFH šteje višje posamično število točk. Pri enakem številu točk na obeh sledih se mesto deli.

V vseh drugih preizkušnjah, kot so preizkušnje psov spremljevalcev in preizkušnje v iskanju, se v primeru enakih točk, uvrstitve delijo. Uspešno opravljene preizkušnje se razvrstijo pred tistimi, ki niso bile uspešne oziroma pomanjkljive.

Začetek preizkusa je določen z odobritvijo pristopa k preizkušnji in se konča z vrnitvijo delovne knjižice.

Nazivi - FCI-CACIT

(Certificat d'Aptitude au Championnat International de Travail de la FCI)

Naziva FCI-CACIT in rezervni FCI-CACIT sta lahko dodeljena na tekmovanjih, ki jih odobri FCI, na najvišjih nivojih (FCI-IGP-3, FCI-IFH-3 ali FCI-IGP FH in na WC FCI-IGP/FCI-IGP-IFH). Predlog za dodelitev nazivov FCI-CACIT ali rezervni FCI-CACIT, potrdi glavni urad FCI po prejemu rezultatov. Veljajo pravila za mednarodna prvenstva FCI. Na preizkušnjo FCI-CACIT je potrebno povabiti vse nacionalne organizacije FCI. Povabljeni morata biti vsaj 2 mednarodna sodnika FCI-IGP, od tega mora biti vsaj eden od sodnikov iz druge nacionalne organizacije (FCI-NCO). Nagrade se podelijo po odobritvi sodnikov.

FCI-CACIT in rezervni FCI-CACIT se lahko podelita le psom, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- minimalno »prav dobra« ocena (ocena zunanosti) na razstavi,
- ki so na preizkušnji osvojili oceno najmanj »prav dobro«. Podelitev FCI-CACIT ni avtomatično vezana na doseženo uvrstitev,
- ki sodijo med pse 1., 2. in 3. FCI skupine, ki potrebujejo delovno preizkušnjo (delovni psi in psi sledarji)

Na posameznem dogodku se dodeli le en (1) FCI-CACIT in en (1) rezervni FCI-CACIT na pasmo. Podelitev naziva »nacionalnega prvaka v delu – FCI-CACIT« urejajo določbe posamezne nacionalne organizacije, članice FCI.

Delovna knjižica

S strani FCI priznana delovna knjižica je obvezna za vsakega sodelujočega psa. Izdaja delovne knjižice je v pristojnosti in v skladu z navodili vodnikove nacionalne kinološke organizacije. Delovna knjižica mora biti izdana s strani nacionalne kinološke organizacije, v katere rodovniško knjigo je pes vpisan. Pes mora biti vpisan v rodovno knjigo v državi, kjer ima lastnik stalno prebivališče. V primeru spremembe lastništva, se že izdana delovna knjižica nadaljuje. Dodati je potrebno novega lastnika in po potrebi tudi rodovniško številko nove države. Vsakemu psu se lahko izda samo ena(1) od FCI priznana delovna knjižica. To je odgovornost nacionalne organizacije, ki delovne knjižice izdaja. Samo v državah, kjer nacionalna kinološka organizacija in pasemski klub izdajata delovno knjižico/karton, ima lahko pes oboje.

Rezultate sojenja mora sodnik v vsakem primeru zabeležiti v delovno knjižico/karton. Vodja prireditve mora še enkrat preveriti pravilnost rezultatov in oba se morata podpisati v uradne dokumente. Potrebni so naslednji vnosi v delovno knjižico: številka članske izkaznice, kraj in datum preizkusa, ime in pasma psa, identifikacija psa (št. tetovaže/št. čipa), ime, priimek in naslov lastnika psa, vpis skupnega števila točk po disciplinah A, B in C, kvalifikacija, ime sodnika in vodje prireditve ter njun podpis. Nacionalne kinološke organizacije lahko izdajo tudi licence, ki nadomestijo delovno knjižico, vendar pa je treba zagotoviti, da so rezultati preizkušnje zabeleženi v osrednji bazi podatkov.

Slušna povelja

Slušna povelja v pravilniku sojenja za FCI-IGP so zgolj predlogi. Slušna povelja so normalno izgovorjena, kratka, enobesedna povelja, vendar mora biti za posamezno dejanje vedno izgovorjeno isto slušno povelje. Zelo dolgo izgovorjene besede so ocenjene kot pomoč. Pri odpoklicu se lahko namesto slušnega povelja uporabi ime psa kot povelje za odpoklic. Pri iskanju markerja se lahko ime psa uporabi skupaj s slušnim poveljem za vračanje nazaj k vodniku. V vseh drugih situacijah se ime psa v povezavi s katerimkoli drugim ukazom šteje kot dvojni ukaz.

Nacionalna organizacija lahko določi, da se pri preizkušnjah državnega ranga uporabljajo zgolj povelja v nacionalnem jeziku, ki so bila predpisana s strani le-te in objavljena na uradni spletni strani. V vsakem primeru pa je dovoljeno, da se slušna povelja uporabljajo v maternem jeziku vodnika psa.

Mednarodna pravila / Posebna pravila

Nacionalne kinološke organizacije FCI (FCI-NCO) so pooblašene za uveljavljanje svojih splošnih predpisov, npr. pristopni pogoji, veterinarski predpisi, predpisi o varstvu živali, zdravstveni predpis oziroma vsa pravila, ki veljajo v državi. Predpisi so lahko napisani v nacionalnem jeziku.

Nacionalne kinološke organizacije FCI (FCI-NCO) so prav tako upravičene do razširitve oziroma prilagoditve splošnega dela pravil v skladu z veljavnimi predpisi, ki veljajo na njenem ozemlju. Takšne prilagoditve je potrebno prijaviti Komisiji za delovne pse FCI, da jih potrdi, preden začnejo veljati.

FCI Svetovno / FCI Evropsko prvenstvo

Upoštevati je potrebno veljavna pravila FCI za različna svetovna / evropska prvenstva. Izdajo in spremembo pravilnikov sprejema Komisija za delovne pse FCI.

Disciplinska pravila

Vodja prireditve je odgovoren za red in varnost na celotnem prizorišču. Sodnik ima pristojnost, da pri neupoštevanju pravil reda in varnosti preizkušnjo prekine. Kršitve vodnikov psov, posebej tiste v nasprotju z veljavnimi pravilniki o preizkušnjah, kršitve zakonodaje o zaščiti živali in pravil lepega in moralnega vedenja, vodijo k izključitvi iz prireditve. Sodnik je dolžan o tem poročati nacionalni kinološki organizaciji.

Sodniške ocene so končne in pritožbe na njih niso možne. Javna kritika sodniških ocen ima lahko za posledico izključitev vodnika iz prireditvenega prostora in druge naknadne disciplinske ukrepe. V utemeljenih primerih, ki se ne nanašajo na oceno sodnika, temveč na kršitve pravilnika s strani sodnika, je možna pritožba. Pritožba se vloži pisno, pri pristojnem organu društva oziroma organizatorja. Pritožba se lahko vloži izključno preko organizatorja in mora biti podpisana s strani vlagatelja. Pritožba je možna osem (8) dni po zaključku prireditve. S sprejemom pritožbe ni samoumevna tudi revizija posameznega sojenja, pritožnik do nje ni brezpogojno upravičen. Video posnetki ne veljajo kot dokazno gradivo. Upoštevati je potrebno disciplinski pravilnik posamezne nacionalne organizacije FCI.

Diskvalifikacije

Pri diskvalifikaciji se psu odvzamejo vse do tistega trenutka dodeljene točke, tudi točke iz drugih disciplin, ki so že zaključene. V delovno knjižico se ne vpišejo niti ocene (kvalifikacije) niti točke. V primeru diskvalifikacije se komentar ne poda. Vodenje psa v drugih disciplinah ni dovoljeno. V delovno knjižico se mora s strani sodnika navesti vzrok za diskvalifikacijo.

Razlogi za diskvalifikacijo	Posledice
<ul style="list-style-type: none"> • pes na sledi pobere predmet in ga noče oddati vodniku • pes v času preizkušnje zapusti tekmovalni prostor(poligon) in se ne vrne po trikratnem povelju • pes ni pod kontrolo vodnika (npr.: vzporedno in zaporedno spremstvo pri disciplini C / pes ni pod kontrolo vodnika po enem dovoljenem in dveh dodatnih poveljih ali pa je potrebno aktivno posredovanje vodnika) • pes ugrizne (dotik z gobcem se ne šteje kot ugriz) markerja na katerikoli drugo mesto izven zaščitnega rokava • Pes v preizkušnji obrambe druge osebe zamenja za markerja, (npr. sodnika, vodjo prireditve, itd ...) 	Diskvalifikacija zaradi neposlušnosti
<ul style="list-style-type: none"> • pes pri preverjanju identifikacije ni nevtralen 	Diskvalifikacija zaradi neustreznega vedenja
<ul style="list-style-type: none"> • nešportno vedenje vodnika (npr.: nošenje motivacijskih predmetov in/ali hrane) • kršenje FCI-IGP pravilnika, zakonodaje o varstvu živali ali izraža moralno sporno vedenje; sum ali poizkus goljufanja z uporabo prepovedanih pripomočkov za vadbo • neupoštevanje sodnikovih navodil 	Diskvalifikacija zaradi nešportnega vedenja

Prekinitev

V primeru prekinitve se priznajo vse do tistega trenutka prejete točke, tudi točke predhodno opravljenih disciplin. V delovno knjižico se vpišejo osvojene točke do prekinitve preizkušnje. V kolikor pride do prekinitve v disciplini C, se le-ta oceni z 0 točkami, dosežene točke v disciplinah A in B pa se ohranijo.

Razlogi za prekinitev

- Pes na sledi po treh poskusih ne uspe pričeti sledenja (3 povelja)
- Pes zapusti sled za več kot za eno dolžino povodca.
- Pes v predpisanem času izdelave sledi ne pride do konca sledi.
- Pes zasleduje divjad ter ni več v stanju, da bi sledil naprej.
- Pes zapusti markerja preden je sodnik dal navodilo vodniku, da zapustiti sredinsko linijo, pri čemer se ne vrne k markerju po enem dodatnem povelju ali markerja ponovno zapusti.
- Pes ne opravi vaje obrambe.
- Pes zapusti markerja pred sodnikovim znakom za vodnikov pristop k psu in/ali mora vodnik dati dodatno slušno povelje, da pes ostane pri markerju.
- Pes ne najde markerja po 3 poskusih direktnega pošiljanja v zadnji zaklon.

Prekinitev zaradi bolezni / poškodbe

Ravnanje v primeru, ko pes med samo preizkušnjo zbolí ali se poškoduje:

V kolikor vodnik sporoči bolezen psa po opravljeni disciplini, mora dostaviti veterinarsko dokazilo in v dokumentacijo se navede opomba: naslednja opomba: »Odpoved zaradi bolezni«. Do tega trenutka osvojene točke ostanejo v veljavi, kvalifikacija oziroma končna ocena se ne podelita.

Opomba: Sodnik lahko, ne glede na vodnikovo mnenje, sam prekine preizkušnjo, če opazi, da je pes bolan ali poškodovan. Enako velja tudi, kadar so privedeni psi, ki zaradi svoje starosti in z vidika upoštevanja dobrobiti psov in veljavne zakonodaje o zaščiti živali, ne morejo več sodelovati

na takšnih preizkušnjah. Če je odločitev sprejel sodnik, dokument s strani veterinarja ni potreben. V delovno knjižico se vpiše opomba: "Prekinitev zaradi poškodbe".

Preizkus značaja

Vedenje psa (njegov značaj) je potrebno opazovati skozi celotno preizkušnjo (vključno s podelitvijo). Če pes kadarkoli med prireditvijo pokaže neprimerno vedenje, se pozitivna ocena značaja ne poda, četudi je prehodno opravil vse preizkušnje pozitivno. Če pes ni opravil preizkušnje zaradi značajskih pomanjkljivosti, je to kot razlog potrebno navesti v dokumentaciji preizkušnje. Pes mora biti diskvalificiran (DQ).

- Neposreden preizkus značaja se opravi pred pričetkom vsake FCI-IGP preizkušnje(izpita).
- Preizkus se opravi na nevtralnem kraju. Izbrani kraj ne sme biti povezan z vadiščem ali slednimi tereni.
- Vsak pes mora biti predstavljen posebej. Sistematično ocenjevanje ni dovoljeno.
- Časovno je potrebno preizkus izvesti tako, da pes ne gre neposredno za tem na sled ali na poligon (disciplina B in C). Pes mora biti na kratkem povodcu (brez sledne oprsnice, itd.). Povodec mora biti popuščen. Psa je potrebno voditi pod nadzorom.

Shema preizkusa značaja ni predvidena, vendar mora zajemati vsaj kratek pregled, ki vsebuje reakcijo psa na ljudi in druge pse ter pregled čipa. Kako bo izvedel preizkus, je prepuščeno vsakemu posameznemu sodniku, pri čemer ne sme prihajati do prevelikih odstopanj med sodniki. Zato naj sodnik čim bolj nepristransko, pristopi k pregledu, da bo le ta potekal čim bolj gladko in varno.

Preizkus se mora izvajati v normalnih, vsakodnevnih pogojih, pes ne sme biti izzvan, saj lahko pride do normalne reakcije. Nenaravnim dražljajem okolja se je potrebno izogniti. Preverjanje identitete psa (čip / tetovirna številka) je obvezen del preizkušnje značaja.

V kolikor sodnik ugotovi pomanjkljivost v vedenju, lahko psa izpostavi dodatnemu in natančnejšemu preizkusu (npr. pri strelomirnosti). Ponovitve v ta namen so dovoljene.

Če pes med naslednjim delom preizkusa pokaže vedenjske pomanjkljivosti, tudi če je predhodno opravil preizkus značaja, lahko sodnik psa izloči iz preizkušnje in navede da "preizkus značaja ni opravljen" v delovno knjižico. Preizkušnja FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) ne vključuje preizkusa strelomirnosti.

Pse, ki opravljajo preizkušnje/izpite FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) ne smemo združevati v pare s psi, ki opravljajo preizkušnje iz FCI-IGP programov, zaradi testa strelomirnosti. Test strelomirnosti se pri FCI-BH/VT ali BH/VT (NPO) in FCI-IBGH ne izvaja.

Rezultati preizkusa značaja

Pozitivno vedenje = opravljen:

- Pes je samozavesten
- Pes je miren, zanesljiv in pozoren
- Pes je živahen in pozoren
- Pes je sproščen in prijazen

Mejni primer = zahteva posebno pozornost

- Pes je nekoliko nestabilen, vendar ni agresiven in v nadaljevanju poskusa ostaja uravnovešen
- Rahlo vznemirljiv, vendar se med poskusom umiri

Psi, ki ne smejo pristopiti k nadaljevanju preizkušnje

- Negotovi in prestrašeni psi, ki se človeka izogibajo
- Nervozni, agresivni psi, ki grizejo iz strahu
- Psi, ki grizejo

Preverjanje identitete

Preverjanje identitete je obvezen del preizkusa značaja. To se stori tako, da se preveri tetovirno številko ali z uporabo čitalnika odčita čip. Psi, ki nimajo tetovirane številke, morajo biti mikročipirani. Sodnik mora v zapisnik zabeležiti, da je bilo preverjanje identitete opravljeno. Če tetovirana številka ni jasno vidna, je potrebno zabeležiti tiste označbe, ki jih je mogoče videti. Tetovirana številka mora sovpadati s številko vpisano na rodovniku in delovni knjižici. Če se pojavijo težave (npr. nezmožnost branja številke), je potrebno v dokumentacijo zapisati opombo o tem.

Vodniki / lastniki, ki imajo pse s čipi iz tujine drugega izvora, morajo sami zagotoviti ustrezno napravo za branje teh vrst mikročipov. Če sodnik mikročipa ne najde, naroči vodniku, da sam opravi kontrolo čipa. Obvezno je, da sodnik ali pooblaščen oseba preveri identiteto psa s čitalcem čipov, saj pes, katerega identitete ni mogoče ugotoviti, se prireditve ne more udeležiti.

Streloplahi psi

(V državah, kjer je uporaba strelnega orožja prepovedana, se lahko drug zvočni test s podobnim zvokom izvede tudi z drugo napravo.)

Kaj razumemo pod terminom »streloplah«?

Primer:

- pes je pri strelu preplašen in steče stran.
- pes kaže znake strahu.
- pes preplašen steče k vodniku (odlaganje)
- pes poskuša v paničnem strahu zapustiti vadišče ali ga zapusti
- pes v strahu blodi po vadišču.

Med ocenjevanjem je treba ugotoviti, ali je takšno vedenje psa posledica napake pri treningu ali pa odziv psa ni povezan s strelom.

V primeru dvoma je sodnik dolžan preveriti veljavnost strela na način, da vodniku naroči, da psa priveže na povodec. Z razdalje približno 15 korakov se strele ponovno izvede, pri čemer mora pes obstati na popuščenem povodcu.

Ocenjevanje

Ocenjevanje se izvede glede na dejansko opravljeno delo z oceno (kvalifikacijo) in številom točk. Ocena (kvalifikacija) in pripadajoče točke morajo ustrezati dejanski izvedbi vaje.

Število točk

Najvišje št. točk	Odlično 96 – 100%	Prav dobro 90 – 95,5%	Dobro 80 – 89,5%	Zadostno 70 – 79,5%	Pomanjkljivo manj kot 69,5%
3	3	2.7	2.4	2.1	2.0 – 0
5	5.0	4.5 – 4.75	4.4 – 4.0	3.9 – 3.5	3.4 – 0
7	7.0 – 6.7	6.6 – 6.3	6.2 – 5.6	5.5 – 4.9	4.8 – 0
10	10.0	9.5 – 9.0	8.5 – 8.0	7.5 – 7.0	6.5 – 0
15	15.0 – 14.5	14.0 – 13.5	13.0 – 12.0	11.5 – 10.5	10.0 – 0
20	20.0 – 19.5	19.0 -18.0	17.5 – 16.0	15.5 – 14.0	13.5 – 0
30	30.0 – 29.0	28.5 – 27.0	26.5 – 24.0	23.5 – 21.0	20.5 – 0
60	60.0 – 58.0	57.5 – 54.0	53.5 – 48.0	47.5 – 42.0	41.5 – 0
70	70.0 – 66.5	66.0 – 63.0	62.5 – 56.0	55.5 – 49.0	48.5 -0
100	100 - 96.0	95.5 – 90.0	89.5 – 80.0	79.5 – 70.0	69.5 – 0
200	200 - 192	191 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0

Tabela točk – posamezne vaje

FCI-IGP 1-3	Ocena
286 – 300	Odlično
270 – 285	Prav dobro
240 – 269	Dobro
210 – 239	Zadostno
0 – 209	Pomanjkljivo

Pri ocenjevanju posamezne discipline se dodelijo samo polne točke, pri posameznih vajah pa tudi delne točke. Če je seštevek točk po končani disciplini delen, mora biti končni rezultat zaokroženo navzgor ali navzdol.

Osnovne zahteve za vse stopnje FCI-IGP preizkusa

- **Izrazno vedenje psa / samozavest**

Posebno pozornost je potrebno nameniti izraznemu vedenju psa med ocenjevanjem in ob podelitev nagrad. Psi morajo pokazati, da želijo opraviti zahtevano vajo za vodnika in ne kazati, da so pod pritiskom, da morajo to vajo narediti. Pri ocenjevanju je potrebno pozorno opazovanje vedenja celotnega psa; kot so obrazna mimika, položaj ušes in repa, napete mišice, nenaravno gibanje, prehitro dihanje, prekomerno slinjenje ali hektično vedenje itd., in to vedenje se upošteva pri dodeljeni oceni. Negativne reakcije psa po podaji verbalnih ukazov vodi do odbitka točk.

- **Veselo, motivirano delo**

Pes mora pokazati pozitivno motivirano delo. Pripravljenost delati in želja po uspešno izvedeni vaji je prioriteta.

- **Koncentracija/pozornost**

Pes mora biti med izvedbo samih vaj osredotočen na vodnika, ne da bi pri tem imel zelo nenormalno držo telesa ali glave.

- **Harmoničnost ekipe**

Predstavitev mora biti usklajena. Pes mora biti sposoben slediti vodniku v zaporedju korakov, ki so za psa normalna.

- **Tehnična pravilnost/pozicija**

Poleg ekspresivnega obnašanja in usklajenega nastopa, je potrebno pozornost nameniti tudi tehnično pravilni izvedbi vaj. Vaje je potrebno izvajati jasno in v skladu z njihovimi opisi.

- **Sprejemanje/izvedba**

Pes mora izvesti vajo takoj po povelju in brez zadržkov ali zamude.

PREIZKUŠNJA ZA PSA SPREMLJEVALCA (FCI-BH/VT) Z DELOM V URBANEM OKOLJU

Splošna določila

K preizkusu lahko pristopijo vsi vodniki, ki se izkažejo s potrdilom, da so opravili pisni izpit na podlagi pravil in kriterijev, ki jih opredeli posamezna nacionalna organizacija. Dovoljeni so psi vseh pasem in velikosti. Starost za pristop določi nacionalna organizacija FCI, a ne sme biti nižja od dvanajst mesecev.

Nacionalni BH-VT (BH/VT NPO) je priznan, če so v preizkušnjo, poleg vaj poslušnosti, vključene najmanj v pravilniku opisane vaje iz dela izpita, ki zajema urbano okolje.

Omejitev za ponovni pristop k preizkusu ni, lahko pa se ga opravlja le enkrat v okviru istega preizkusa (dvodnevne preizkušnje/izpiti). Vsak rezultat preizkusa je potrebno vnesti v uradno dokumentacijo /delovno knjižico ne glede na uspeh sojenja.

Opis preizkusa: Preizkus za psa spremljevalca z delom v urbanem okolju

Med tem preizkusom mora biti poudarek na socialnosti psa in ne na tehnični izvedbi vaj poslušnosti. Med delom poslušnosti se sodnik osredotoča na psa in ocenjevanje osnovne poslušnosti.

PREVERJANJE VAJ POSLUŠNOSTI NA POLIGONU

Splošne določbe

Osnovne zahteve:

- **Izrazno vedenje/samozavest**

Pri ocenjevanju in dodeljevanju posamezne ocene, je potrebno posebno pozornost nameniti izraznemu vedenju psa. Pes mora pokazati, da želi narediti zahtevano vajo za vodnika in ne pa da mora to storiti. Pri ocenjevanju je potrebno pozorno opazovanje vedenja celotnega psa; kot so obrazna mimika, položaj ušes in repa, napete mišice, nenaravno gibanje, prehitro dihanje, prekomerno slinjenje ali hektično vedenje itd., in to vedenje je upošteva pri dodeljeni oceni. Negativne reakcije psa po podaji verbalnih ukazov vodi do odbitka točk.

Motivacija

Pes mora pokazati veselo, motivirano delo. Želja po delu je prioriteta.

- **Koncentracija/pozornost**

Pes mora biti med izvedbo samih vaj osredotočen na vodnika ne da bi pri tem izkazoval zelo nenormalno držo telesa ali glave. Pes mora na slušno povelje reagirati takoj in izvesti vaje brez zamude.

- **Harmoničnost ekipe**

Predstavitvev mora biti usklajena. Pes mora biti sposoben slediti vodniku v zaporedju korakov, ki so za psa normalna.

- **Tehnična pravilnost/pozicija**

Poleg ekspresivnega obnašanja in usklajenega nastopa, je potrebno pozornost nameniti tudi tehnično pravilni izvedbi vaj.

- **Pozicija**

Pes mora biti poravnani v liniji s plečko ob vodnikovem kolenu. Slušna povelja morajo biti izvedena v skladu z opisom vaj.

Odziv psa na slušno povelje vodnika

Pes bi naj vajo izvajal z veseljem na vodnikovo slušno povelje. Vsako vedenje, ki izraža strah ali stres pri psu, bo negativno ovrednoteno.

Dodatna slušna povelja

1. dodatno povelje: - 1,5 točke
2. dodatno povelje: - 2,5 točke

Če pes po 2. dodatnem povelju ne izvede vaje, se vaja oceni z 0 točkami.

Če pes vajo izvede nepravilno (npr. stoji/leži pri vaji sedi, sedi/stoji pri vaji prostor itd.), se vaja oceni s 50 % vseh točk te vaje.

Če pes izvede vajo pred slušnim poveljem, se vaja oceni z odbitkom 2 točk.

Izvedba osnovnega položaja

V osnovnem položaju, ki je v gibanju naprej dovoljen le enkrat, pes sedi tesno, poravnano, mirno in pozorno na vodnikovi levi strani, tako da je plečka psa poravnana z vodnikovim kolonom. Drža vodnika v osnovnem položaju naj bo športna. Razkoračena stoja vodnika ni dovoljena pri nobeni vaji, roke pa morajo biti sproščene ob telesu.

Vaje z razvojem

Iz osnovnega položaja se razvoj izvaja pri vajah »sedi v gibanju«, »prostor z odpoklicem«, »stoj« in »naprej z uleganjem«. Pri tem mora vodnik narediti najmanj 10, vendar ne več kot 15 korakov, preden da slušno povelje za izvedbo vaje.

Prihod do psa / odpoklic

Ko gre vodnik do psa, lahko k temu pristopi od spredaj ali pa gre okrog njega.

Za odpoklic psa se lahko namesto povelja »sem« uporabi ime psa. Ime psa v povezavi s poveljem »sem« se šteje kot dvojno povelje. Pes se mora vodniku približati veselo, namensko, direktno in neposredno ter se usesti naravnost in tesno predenj.

Po opravljeni vaji (npr. »odpoklic«) mora pes na povelje »poleg«, preiti direktno v končni osnovni položaj; to se lahko izvede tako, da gre pes okoli vodnika zadaj ali spredaj. Če vodnik da dodatno povelje, se vaja oceni z odbitkom 1,5 točke. Če sta za to potrebni dve dodatna povelji, je odbitek 2,5 točki. Če po drugem dodatnem povelju pes ne zavzame osnovnega položaja, se celotna vaja oceni kot »pomanjkljiva«.

Pohvale

Psa se lahko po vsaki končani vaji na kratko sprosti in pohvali. V času pohvale (največ 5 sekund), lahko vodnik in pes zapustita osnovni položaj. Po sprostitvi morata vodnik in pes ponovno zavzeti osnovni položaj in nadaljevati z vajami. Med sprostitvijo /pohvalo ter med novim začetkom vaje mora biti zaznaven premor (ca. 3 sekunde).

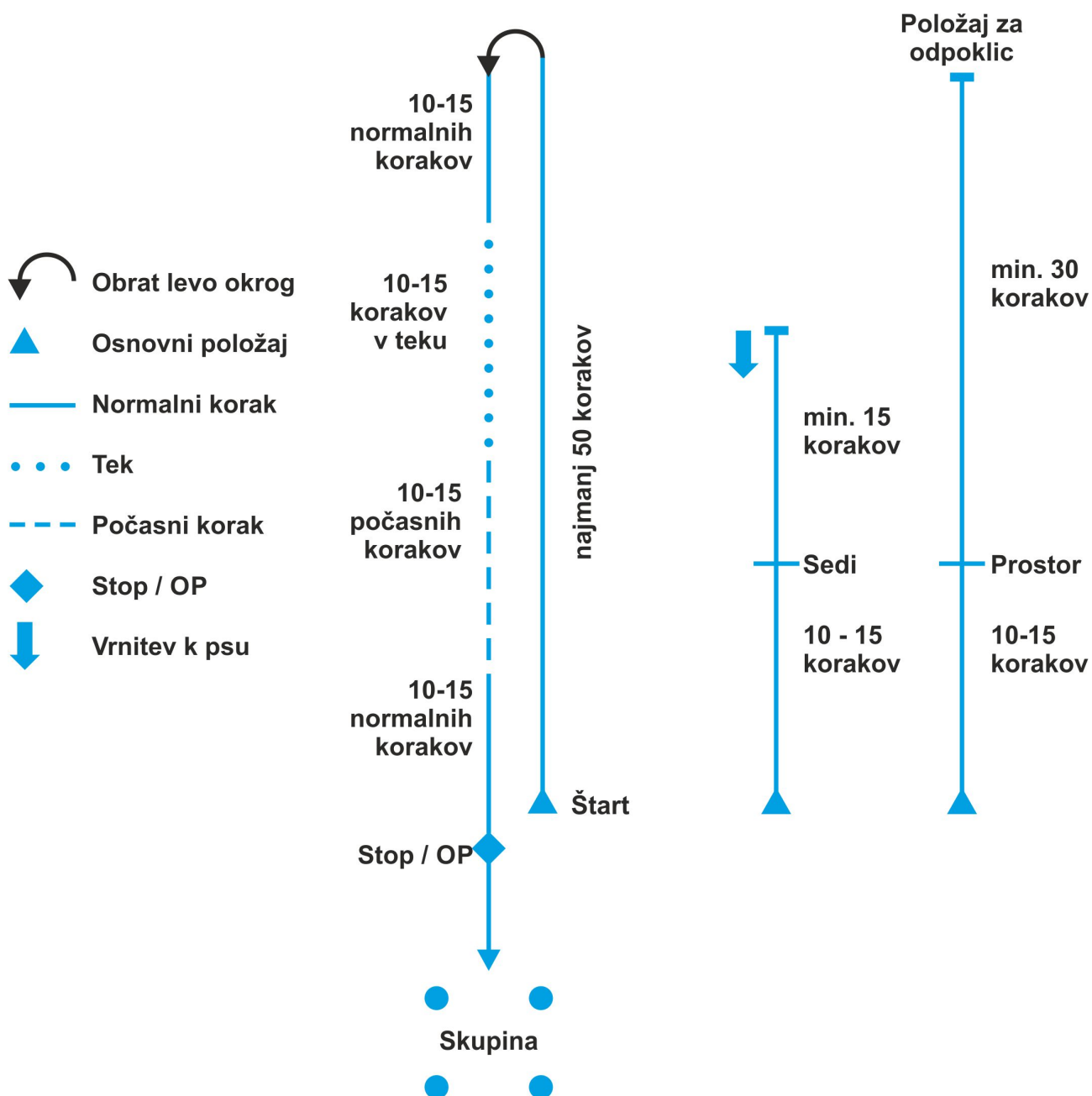
Prijava

Na začetku discipline B se mora vodnik s svojim psom prijaviti sodniku. Pri tem mora biti pes na povodcu. Vodnik pove sodniku svoje ime, ime psa in preizkušnjo/izpit, h kateri se prijavljata.

Začetek in konec vaje

Sodnik da znak za začetek vaje. Vse ostalo, kot so obrati, ustavljanje, spremembe gibanja, itd. se izvajajo brez znaka sodnika. Če vodnik pozabi izvesti posamezno vajo, ga sodnik opomni, da manjkajočo vajo izvede. Za to ni odbitka točk. Opustitev dela vaj vpliva na končno oceno.

Shema vaj poslušnosti FCI-BH/VT

Začetek

Po navodilu sodnika se prvi vodnik s psom postavi na startno mesto za vajo »vodljivost na povodcu«. Medtem drugi vodnik, na sodnikov znak s slušnim poveljem odloži svojega psa na mesto odlaganja (za vajo »odlaganje z motenjem«).

Vodljivost na povodcu

30 točk

Na začetku discipline B se mora vodnik s svojim psom prijaviti sodniku. Pri tem mora biti pes na povodcu. Vodnik pove sodniku svoje ime, ime psa in preizkušnjo, h kateri se prijavljata.

Na znak sodnika se vodnik s psom postavi na izhodišče. Na znak sodnika vodnik začne z vajami. Iz poravnane, mirne in pozorne osnovnega položaja mora pes na vodnikovo enkratno povelje »poleg« pozorno, z veseljem in poravnano slediti svojemu vodniku. Lopatica psa mora vedno ostati v položaju v višini vodnikovega levega kolena in ko se ta ustavi se mora pes samostojno, hitro in naravnost usesti. Na začetku vaje gre vodnik s svojim psom 50 korakov naravnost ne da bi se ustavljal. Po obratu in nadaljnjih 10 – 15 korakov normalne hoje, vodnik pokaže, obakrat ob povelju »poleg«, še tek in počasno hojo (vsakokrat po 10 – 15 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo in nazaj v normalen korak mora biti izveden brez vmesnih korakov. Po zadnjih 10 – 15 korakov normalne hoje, se vodnik in pes ustavita.

Vodnik in pes nadaljujeta skozi skupino, ki sestavlja najmanj 4 premikajoče se ljudi. V skupini morata vodnik in pes zaobiti eno osebo na levi in eno osebo na desni strani ter se enkrat ustaviti v skupini. Na sodnikov znak se vodnik in pes vrneta na izhodišče in zavzameta osnovni položaj. To je tudi izhodišče za naslednjo vajo. Vodnik odpne psa.

Merila za ocenjevanje

Prehitevanje, stransko odmikanje, zaostajanje, počasno ali obotavljajoče usedanje, dodatna slušna povelja, pomoč s telesom, napake v začetnem položaju, nepozornost, pomanjkanje želje/motivacije, kakor tudi stres ter pomanjkanje samozavesti psa se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Sedi v gibanju

10 točk

Iz osnovnega položaja in na prvo slušno povelje »poleg«, vodnik in pes prosti vodljivosti hodita naravnost naprej v normalnem koraku približno 10-15 korakov, nakar vodnik da psu slušno povelje za usedanje. Vodnik se lahko ustavi in počaka psa, da se ta usede ali pa nadaljuje z normalnim korakom naprej brez zaustavljanja. Ko se pes usede, vodnik nadaljuje naravnost naprej v normalnem koraku še približno 15 korakov stran od psa, se ustavi, obrne k psu in se na sodnikov znak vrne k psu.

Merila za ocenjevanje

Napake:

Počasno usedanje, izkazovanje stresa, nemirno in nepozorno sedenje se oceni z ustreznim odbitkom točk. Če pes stoji ali leži, se odbije 50% vseh točk. Psu, ki se ne odzove na 2. dodatno povelje, se vaja oceni z 0 točkami ali z oceno »pomanjkljivo«. V tem primeru lahko vodnik gre po psa in nadaljuje z naslednjo vajo.

Prostor z odpoklicem

10 točk

Iz osnovnega položaja in na slušno povelje za poleg, vodnik in pes hodita naravnost naprej v normalnem koraku približno 10-15 korakov, nakar vodnik da slušno povelje za uleganje.

Vodnik se lahko ustavi in počaka psa, da se ta uleže ali pa nadaljuje z normalnim korakom naprej brez čakanja. Vodnik nadaljuje naravnost naprej v normalnem koraku še približno 30 korakov, se ustavi, obrne proti psu in na znak sodnika psa pokliče k sebi.

Pes mora priti motivirano, direktno in naravnost sesti pred vodnika, nato mu vodnik da povelje za zavzemanje osnovnega položaja. Pes lahko gre okoli vodnika zadaj ali spredaj. Ob koncu vaje vodnik psa pripne na povodec in ga pelje na vajo »odlaganje z motenjem« ali k sodniku na odjavo.

Merila za ocenjevanje

Napake:

Počasno uleganje, nemirno in/ali nepozorno ležanje, počasen tek psa, pomoč vodnika, kot je razkoračena stoja vodnika poleg drugih napak, se oceni z ustreznim odbitkom točk. Če pes sedi ali stoji, se odšteje 50% vseh točk. V primeru, da se pes ne odzove na 2. dodatno povelje, se vaja ovrednoti z »pomanjkljivo« oceno oziroma z 0 točkami. V tem primeru se lahko gre po psa in nadaljuje z naslednjo vajo.

Odlaganje z motenjem

10 točk

V osnovnem položaju vodnik psa sname s povodca, povodec obesi preko rame ali ga umakne iz vidnega polja in na znak sodnika da slušno povelje za uleganje. Pes se mora uleči naravnost, brez stresa. Ko se pes uleže, se vodnik odmakne od njega za približno 10 metrov, se ustavi in stoji k psu obrnjen bočno. Med vajo mora pes mirno ležati brez vpliva vodnika, medtem ko drugi pes dela. Ko drugi par opravi vajo "prostor z odpoklicem", gre vodnik, na znak sodnika, do svojega psa in se postavi na njegovo desno stran. Na naslednji znak sodnika, vodnik dvigne psa v končni osnovni položaj s poveljem za »sedi«.

Merila za ocenjevanje

Napake:

Napake v osnovnih položajih, nemirno vedenje, pomoč vodnika, prehitro vstajanje, pes stoji ali sedi, zapuščanje prostora, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk. Če se pes za več kot 3 metre oddalji od mesta odlaganja pred zaključkom vodljivosti drugega psa, se vaja oceni z 0 točkami. V nasprotnem primeru je vaja lahko ocenjena z največ 5 točkami. Če pes pride nasproti svojemu vodniku, ko gre ta ponj, se odštejejo 3 točke.

DELO V URBANEM OKOLJU

Splošno

Le psi, ki so uspešno opravili vaje poslušnosti, lahko nadaljujejo z delom v urbanem okolju.

Naslednje vaje je potrebno izvajati zunaj poligona, vendar v primernem okolju, ki ga predstavlja strnjeno naselje. Sodnik skupaj z vodjo prireditve določi kje in kako bodo vaje v urbanem okolju potekale. Vaje se izvajajo na javnih prometnih površinah (ulice, poti ali trgi), pri čemer javni promet ne sme biti oviran.

Izvedba tega dela preizkušnje, zaradi svoje specifičnosti, zahteva precej časa. Zahtevnost vaj ne sme biti razvrednotena zaradi površnega ocenjevanja vaj. Posamezne vaje iz dela v urbanem okolju niso točkovane. Za opravljeno preizkušnjo šteje, kadar pes daje splošni vtis, da se zna v javnem okolju in prometu ustrezno obnašati. Spodaj opisane vaje so predloge in jih lahko sodnik individualno prilagodi lokalnim razmeram. Sodnik ima pravico do ponovite ali spremembe vaj, če obstaja dvom o vedenju psa.

Potek preizkušnje

(opisane vaje predstavljajo minimalne zahteve in jih lahko posamezna nacionalna organizacija FCI podrobneje določi ali razširi)

Srečanje s skupino ljudi

Na sodnikov znak se vodnik s psom na povodcu giblje na določenem delu ceste, po pločniku. Sodnik jima sledi na primerni razdalji. Pes mora voljno slediti vodniku na levi strani, na popuščnem povodcu. Pes se mora do mimoidočih pešcev in ostalega prometa obnašati nevtralnno. Med hojo vodnik in pes srečata pešca (dogovorjena oseba). Pes mora ostati nevtralen in ga ne sme upoštevati. Vodnik in pes nato nadaljujeta skozi skupino najmanj 6 ljudi, pri čemer eden od ljudi nagovori vodnika in se z njim rokuje. Na povelje vodnika se mora pes usesti ali uleči in ostati miren v času kratkega pogovora.

Srečanje s kolesarji

Vodnik s privezanim psom hodi po dogovorjeni poti. Najprej ga izza hrbta prehitijo kolesarji, ki mora pri tem tudi pozvoniti z zvoncem. V zadostni razdalji in izven vidnega polja, se kolesar obrne ter pripelje nasproti. Istočasno kolesar še enkrat pozvoni. Vožnja mimo vodnika in psa mora potekati tako, da je pes med vodnikom in kolesarjem. Pes se mora do kolesarja obnašati popolnoma nevtralnno.

Srečanje z avtomobili

Vodnik s privezanim psom hodi mimo več avtov. Pri tem eden od avtov zažene motor. Pri drugem avtu se zaprejo vrata. Medtem, ko vodnik in pes nadaljujeta s hojo, se eden od avtov ustavi pri njima. Voznik spusti okno in vodnika vpraša za navodila za pot. Pri tem mora pes na povelje vodnika sedeti ali se uleči. Pes se mora vesti nevtralnno in ne impresionirano do avtov ter drugih zvokov v prometu.

Srečanje s tekači ali rolkarji

Vodnik s privezanim psom hodi po mirni poti. Pri tem ga vsaj dva tekača prehitita, brez da upočasnita svoj tempo. Tekaača se oddaljita in se ponovno približata, tokrat iz frontalne smeri, brez da bi upočasnila svoj tempo. Psu ni potrebno hoditi povsem poleg vodnika, a se za tekači, ki prehitevajo in se približujejo, ne sme ozirati ali jih kako drugače nadlegovati. Vodniku je dovoljeno, da ob srečanju psa na sedi ali v prostor. Namesto tekačev, se lahko v enakem smislu uporabijo tudi rolkarji.

Srečanje z drugimi psi

Pri prehitevanju ali srečanju z drugim psom, se mora pes obnašati nevtralnno. Vodnik lahko uporabi povelje »poleg« ali da psa v »sedi« ali »prostor«.

Obnašanje kratkotrajno privezanega psa do drugih živali in udeležencev v prometu

Na sodnikov znak gre vodnik s privezanim psom po srednje prometni cesti, po pločniku. Čez nekaj časa se ustavi in na znak sodnika priveže psa na ograjo, zid, cestno svetilko ali drugo primerno mesto. Vodnik se mora umakniti iz vidnega polja psa (npr.: v trgovino ali vhod stavbe). Pes lahko sedi, leži ali stoji. Med odsotnostjo vodnika se mimo sprehodi drugi vodnik s privezanim psom na razdalji približno 5 korakov od psa, ki se ga preizkuša. Psa, ki se z vodnikom sprehaja mimo (ne uporabite problematičnega psa), mora preizkušani pes spustiti mimo brez agresivnega vedenja (močno vlečenje na povodcu, glasno lajanje, itd.). Na sodnikov znak gre vodnik po svojega psa. Opomba: od sodnika je odvisno ali bo vsakega psa preizkušal posamezno skozi vse vaje ali bo s celotno skupino opravljal del vaj in se nato s celotno skupino napotil naprej k naslednjemu sklopu vaj.

PREIZKUŠNJA ZA PSA SPREMLJEVALCA FCI-IBGH 1-3

Razdelitev in ovrednotenje vaj za posamezne stopnje

Vaja	FCI-IBgH 1	FCI-IBgH 2	FCI-IBgH 3
Vodljivost na povodcu	30 točk	20 točk	
Prosta vodljivost	30 točk	20 točk	20 točk
Sedi v gibanju	15 točk	15 točk	10 točk
Prostor v gibanju z odpoklicem	15 točk	15 točk	10 točk
Stoj v gibanju z odpoklicem			10 točk
Prosto prinašanje		10 točk	15 točk
Prinašanje preko plezalne stene (140cm)			15 točk
Naprej s prostorom		10 točk	10 točk
Odlaganje z motenjem	10 točk	10 točk	10 točk
SKUPAJ	100 točk	100 točk	100 točk

Posebnosti v FCI-IBgh 1-3

Pri vseh vajah, v katerih se psa pokliče k vodniku in pri vseh vajah prinašanja, se psu ni treba usesti pred vodnika, ampak lahko gre direktno v osnovni položaj. Pred spuščanjem prinosila je potrebno upoštevati 3 sekundni premor, preden vodnik da povelje za spuščanje.

Posebnosti v FCI-IBgh 3

Vrstni red vaj od 2 do 6 določi sodnik iz naslednjih 5-ih variant z žrebom:

- Varianta 1: vaja 2, 4, 5, 6, 3
- Varianta 2: vaja 4, 3, 6, 2, 5
- Varianta 3: vaja 6, 4, 5, 3, 2
- Varianta 4: vaja 3, 2, 6, 5, 4
- Varianta 5: vaja 5, 6, 3, 2, 4

Vsi udeleženci morajo opraviti vaje od 2 do 6 v istem vrstnem redu.

Pes lahko prejme naziv FCI-IBgH special, če preizkušnjo FCI-IBgH 3 opravi dvakrat v 2 dneh, na dvodnevni preizkušnji (vsak dan enkrat).

Odziv psa na slušna povelja vodnika

Pes mora vaje izvajati z veseljem na vodnikovo slušno povelje. Vsako vedenje, ki izraža strah ali stres pri psu, bo negativno ovrednoteno.

Dodatna slušna povelja

1. dodatno povelje: - 1,5 točke
2. dodatno povelje: - 2,5 točke

Če pes po 2. dodatnem povelju ne izvede vaje, se vaja oceni z 0 točkami.

Če pes vajo izvede nepravilno (npr. stoji/leži pri vaji sedi, sedi/stoji pri vaji prostor itd.), se vaja oceni s 50 % vseh točk.

Če pes izvede vajo pred slušnim poveljem, se vaja oceni z odbitkom 2 točk.

Začetek ocenjevanja

Pred začetkom preizkušnje se morata vodnik in pes prijaviti tako, da se vodnik sodniku predstavi z imenom in priimkom, imenom psa in h kateri preizkušnji se prijavljata.

Tako pes, ki bo vaje poslušnosti opravljal prvi, kot drugi, ki bo najprej izvajal »odlaganje z motenjem«, mora zavzeti osnovni položaj. Ocenjevanje se vedno začne, ko sta oba psa zavzameta osnovni položaj za prvo vajo. To se izvede s psom na povodcu pri FCI-IBgH 1 in FCI-IBgH 2 ter brez povodca pri FCI-IBgH 3.

Začetek in konec vaje

Sodnik da znak za začetek vaje. Vse ostalo, kot so obrati, ustavljanje, spremembe tempa, itd. se izvajajo brez navodil sodnika. Upoštevati je potrebno časovni interval cca. 3 sekunde, npr. pri prehodih iz vodljivosti v končni osnovni položaj, držanju in odvzemu prinosila, pohvali psa in za začetek nove vaje. Če vodnik pozabi izvesti posamezno vajo, ga sodnik opomni, da manjkajočo vajo izvede. Za to ni odbitka točk. Opustitev dela vaj vpliva na končno oceno.

Izvedba osnovnega položaja

Osnovni položaj je sedeč položaj psa na levi strani vodnika. Vsaka vaja se začne in konča z osnovnim položajem. Osnovni položaj se lahko zavzame samo enkrat pred vsako vajo, v gibanju naprej. V osnovnem položaju mora pes sedeti vzravnano, pozorno, s svojo desno plečko ob vodnikovem levem kolenu. V osnovnem položaju vodnik ne sme stati z razmaknjenimi nogami, obe roki pa morata biti sproščeni ob telesu.

Vaje z razvojem

Iz osnovnega položaja se razvoj izvaja pri vajah »sedi v gibanju«, »Prostor z odpoklicem«, »stoj« in »naprej z uleganjem«. Pri tem mora vodnik narediti najmanj 10, vendar ne več kot 15 korakov, preden da slušno povelje za izvedbo vaje.

Vračanje k psu / odpoklic

Ko gre vodnik do psa, lahko k temu pristopi od spredaj ali pa gre okrog njega.

Za odpoklic psa se lahko namesto povelja »sem« uporabi ime psa. Ime psa v povezavi s poveljem »sem« se šteje kot dvojno povelje. Pes se mora vodniku približati veselo, namensko in direktno ter se usesti naravnost in tesno predenj. Na povelje »poleg«, se mora pes takoj premakniti v končni osnovni položaj; to se lahko izvede tako, da gre pes okoli vodnika zadaj ali spredaj. Če vodnik da dodatno povelje, se vaja oceni z odbitkom 1,5 točke. Če sta za to potrebni dve dodatna povelji, se vaja oceni z 2,5 točkama odbitka. Če po drugem dodatnem povelju pes ne zavzame osnovnega položaja, se celotna vaja oceni kot »pomanjkljiva«.

Pohvale

Psa se lahko po vsaki končani vaji na kratko sprost in pohvali. Če je to tudi nov osnovni položaj za naslednjo vajo, je potrebno upoštevati časovni interval cca. 3 sekunde.

Izjema za FCI-IBgH 1

Vodnik lahko psa po vsaki vaji na kratko sprosti in pohvali. Med kratko pohvalo in sprostitvijo (največ 5 sekund), je dovoljeno zapustiti osnovni položaj. Po sprostitvi mora pes zavzeti osnovni položaj in nadaljevati z naslednjo vajo po cca. 3 sekundah.

Časovni interval

V naslednjih situacijah se morajo upoštevati 3 sekundni intervali:

- pohvala – začetek nove vaje
- sedi spredaj – prehod v končni začetni položaj
- sedi spredaj – spuščanje prinosila
- po prevzemu prinosila - prehod v končni osnovni položaj
- konec vaje – pohvala
- osnovni položaj – slušno povelje – izvedba vaje

Napake pri položaju

Pri vseh vajah v gibanju (sedi, prostor, stoj), se celotna vaja razvrednoti za 50% v primeru zavzetega napačnega položaja. Dodatno je treba upoštevati še druge napake pri izvedbi celotne vaje.

Pri metu prinosila je dovoljen korak z eno nogo nazaj. Po premiku noge nazaj, se mora upoštevati 3 sekundni presledek. Z dovoljenjem sodnika, je levičarjem dovoljeno dati psu povelje "sedi" in po koraku na stran vreči prinosilo. Vodnik se nato ponovno približa psu in nadaljuje z vajo po premoru cca 3 sekund.

Če pes ne izpusti prinosila po tretjem povelju, je diskvalificiran zaradi neposlušnosti.

Prinosila

Pri vajah prinašanja so dovoljena vodnikova prinosila.

Prinosilo mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- prečka prinosila mora biti iz lesa,
- prečka prinosila mora biti najmanj 4 cm od tal.

Plezalna stena

Plezalna stena je sestavljena iz dveh delov, širine 150cm in višine 191 cm, ki sta na zgornjem koncu med seboj povezana. Dva dela plezalne stene stojita na tleh v tolikšni medsebojni razdalji, da znaša navpična višina plezalne stene 140 cm. Celotna površina plezalne stene mora biti obložena z materialom, ki preprečuje drsenje. Na zgornji polovici plezalne stene morajo biti nameščene 3 oprijemalne letve 1500/24/48 mm. Vsi psi na preizkušnji morajo preskočiti isto oviro. Poskusni skoki pred izvedbo vaje niso dovoljeni.

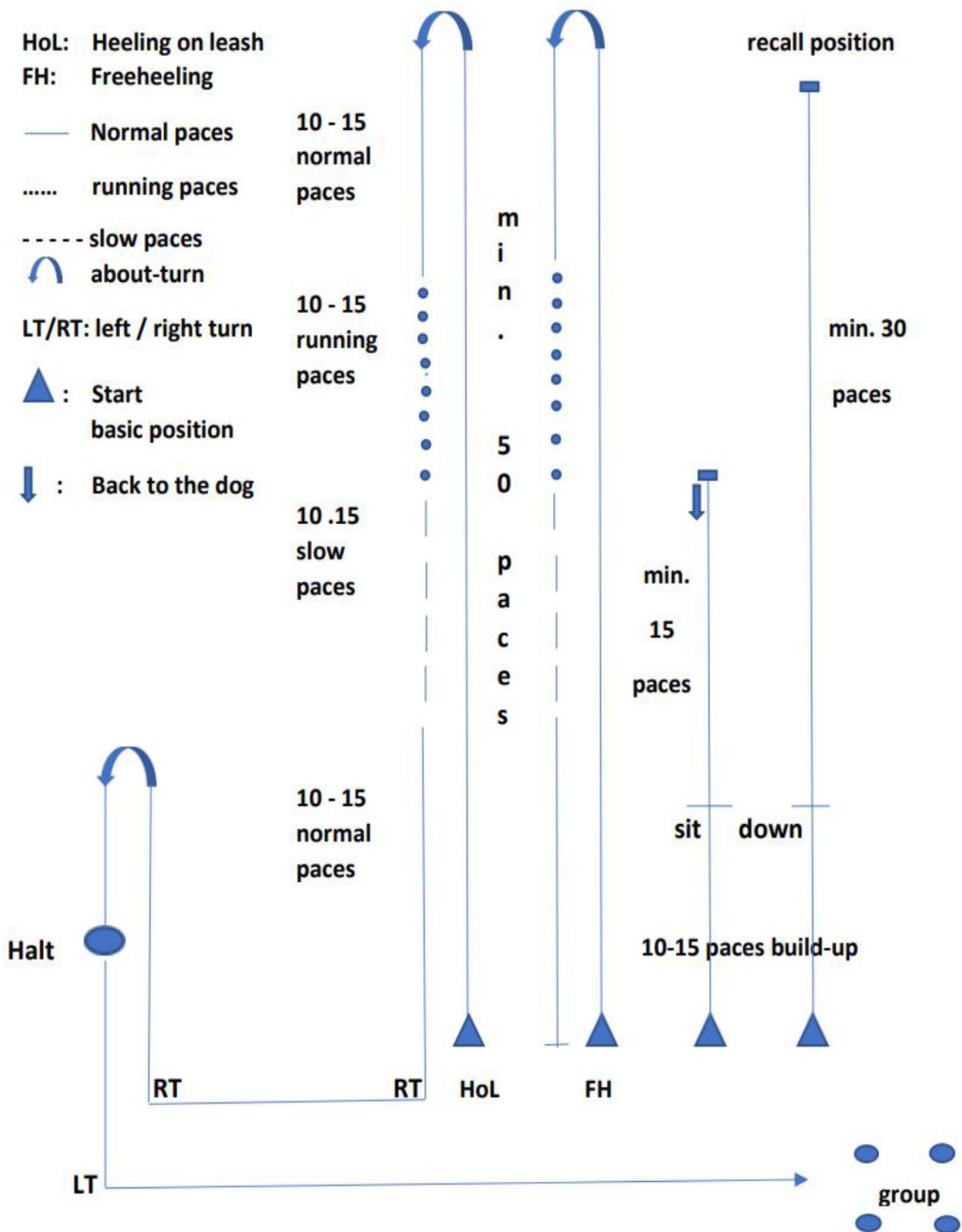
Primarni in sekundarni deli vaj pri ocenjevanju

Merila pri ocenjevanju vaj

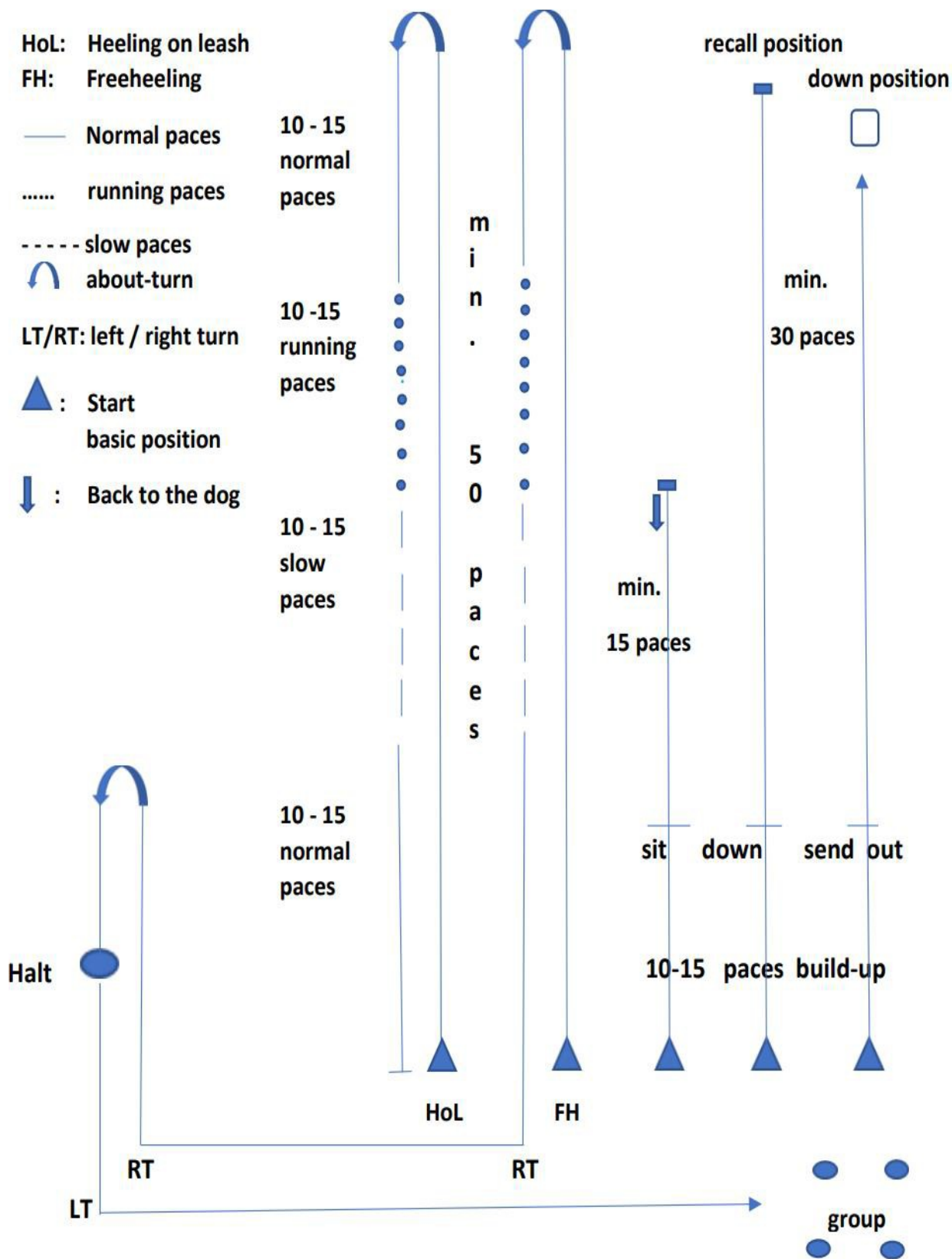
Merila pri ocenjevanju vaj: Da bi se lahko vaja ocenila na bolj diferenciran (ločen) način, so nekatere vaje deljene, zato jih je potrebno ocenjevati ločeno. Ocena mora biti primerna primarnemu in sekundarnemu delu vaje. Primarni del vaje moral biti upoštevan kot težji, da je lahko vaja primerno ocenjena.

Več podrobnosti najdete pod opisi vaj.

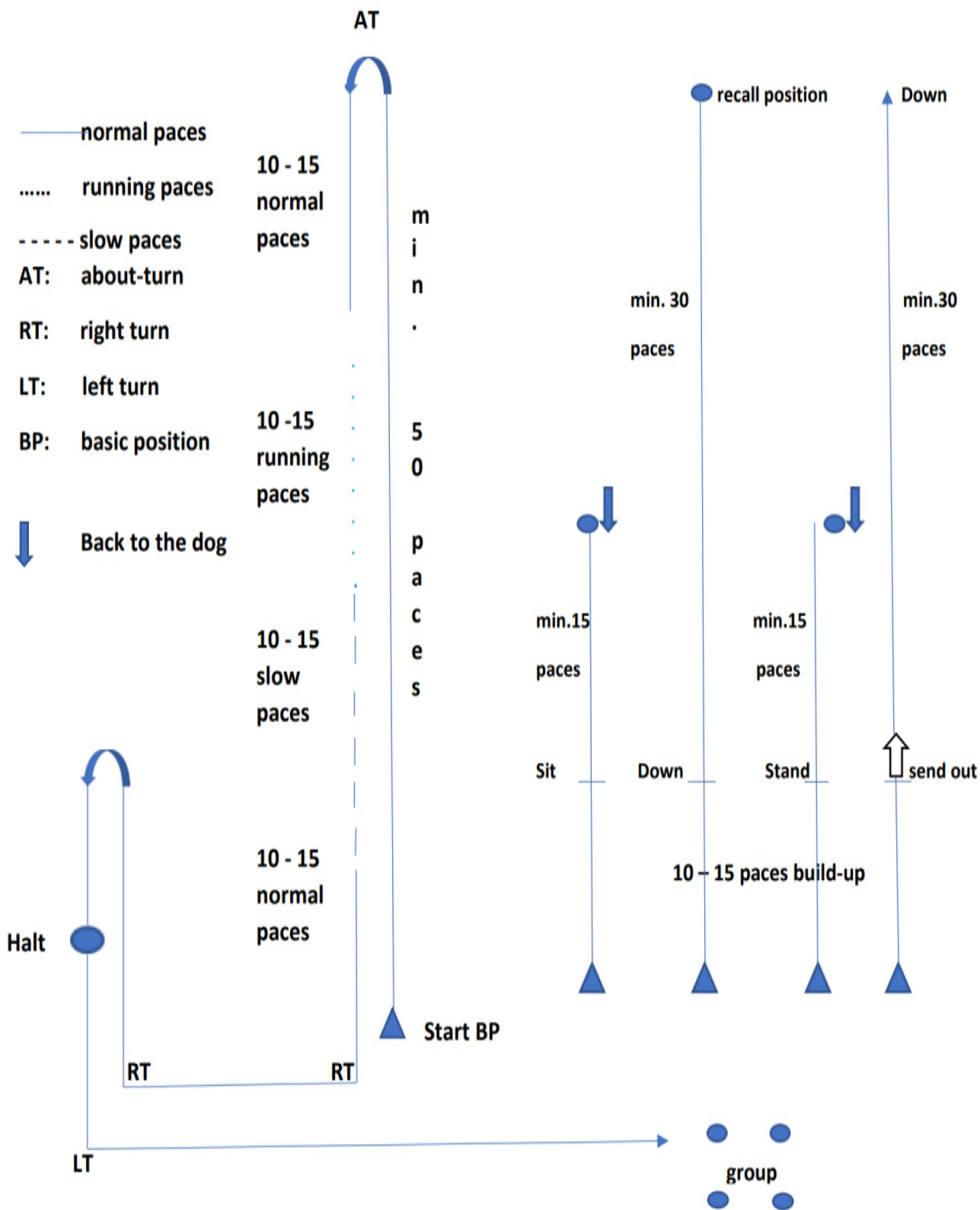
Shema vodljivosti FCI-IBgH 1

Shema vodljivosti za FCI-IBgH 2

Shema vodljivosti za FCI-IBghH 3

Opis vaj

Pred začetkom ocenjevanja, mora sodnik preveriti ali je na voljo predpisana oprema in je v skladu s pravilnikom FCI-IGP.

Vodljivost na povodcu FCI-IBgH 1

Pes mora pozorno, veselo in zbrano slediti svojemu vodniku iz začetnega osnovnega položaja na enkratno slušno povelje "poleg" in mora ostati na vodnikovi levi strani s plečko v višini vodnikovega kolena. Potek vodljivosti na povodcu je opredeljen na shemi FCI-IBgH1.

Vodnik in pes morata zavzeti osnovni položaj najkasneje takrat, ko drugi vodnik s svojim psom zavzame osnovni položaj za vajo »odlaganje z motenjem«. Po najmanj 50 korakih normalne hoje morata vodnik in pes pokazati obrat »levo-okrog«. Vodnik izvaja obrate vedno levo okrog. Pes gre desno zadaj okrog vodnika ali prikaže obrat v levo za 180 stopinj tako, da se zavrti na mestu. Obrat se lahko izvede v obeh variantah. V nadaljevanju morata vodnik in pes pokazati 10-15 korakov normalne hoje, čez 10-15 korakov preiti v tek in nato čez 10-15 korakov v počasno hojo. Po 10 – 15 korakih počasne hoje, morata preiti nazaj v normalno hojo. Tek in počasna hoja se morata jasno razlikovati od normalne hoje. Menjava tempa se izvaja brez vmesnih korakov. Po drugem obratu mora biti prikazano ustavljanje z usedanjem. Vodnik in pes nato nadaljujeta skozi skupino najmanj 4 premikajočih se ljudi. V skupini morata iti vodnik in pes okoli ene osebe na desni in osebe na levi strani (npr. v obliki številke 8) in se ustaviti vsaj enkrat v bližini ene osebe. Sodnik lahko zahteva ponovitev. Po navodilu sodnika, vodnik s psom zapusti skupino in zavzame končni osnovni položaj, ki je tudi začetek naslednje vaje. Pohvala psa po odhodu iz skupine je dovoljena samo v končnem osnovnem položaju.

Vodljivost na povodcu FCI-IBgH 2

Pes mora pozorno, veselo in zbrano slediti svojemu vodniku iz začetnega osnovnega položaja na enkratno slušno povelje "poleg" in mora ostati na vodnikovi levi strani s plečko v višini vodnikovega kolena. Potek vodljivosti na povodcu je prikazan na shemi FCI-IBgH 2.

Vodnik in pes morata zavzeti osnovni položaj najkasneje takrat, ko drugi vodnik s svojim psom zavzame osnovni položaj za vajo »odlaganje z motenjem«. Po najmanj 50 korakih normalne hoje morata vodnik in pes pokazati obrat »levo-okrog«. Vodnik izvaja obrate vedno levo okrog. Pes gre desno zadaj okrog vodnika ali prikaže obrat v levo za 180 stopinj tako, da se zavrti na mestu. Obrat se lahko izvede v obeh variantah. V nadaljevanju morata vodnik in pes pokazati 10-15 korakov normalne hoje, čez 10-15 korakov preiti v tek in nato čez 10-15 korakov v počasno hojo. Po 10 – 15 korakih počasne hoje, morata preiti nazaj v normalno hojo. Tek in počasna hoja se morata jasno razlikovati od normalne hoje. Menjava tempa se izvaja brez vmesnih korakov. Po zadnjih 10 – 15 korakih normalne hoje, se vodnik in pes ustavita. Pes se mora usesti brez povelja. Po cca 3 sekundah se psa odpne iz povodca.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Pravilen položaj psa, pozitivno izrazno vedenje psa (motiviran, sproščen, skoncentriran).

Sekundarni del:

Osnovni položaj.

Napake:

Prehitevanje, stransko odmikanje, zaostajanje, počasno in obotavljivo usedanje, dodatna slušna povelja, pomoč s telesom, napake v osnovnem položaju, nepozornost, pomanjkanje motiviranosti, stres in pomanjkanje samozavesti pri psu se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Prosta vodljivost FCI-IBgH 1

Potek proste vodljivosti je določen s shemo FCI-IBgH1 (ena ravna linija v normali hoji, obrat, normalni korak, tek, počasna hoja, normalna hoja, postanek) ta del izvedbe vaj je enak kot pri poslušnosti na povodcu. Prosta vodljivost mora biti prikazana tudi na linijah med vajami.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Pravilen položaj psa, pozitivno izrazno vedenje psa (motiviran, sproščen, skoncentriran).

Sekundarni del:

Osnovni položaj.

Napake:

Prehitevanje, stransko odmikanje, zaostajanje, počasno in obotavljivo usedanje, dodatna slušna povelja, pomoč s telesom, napake v osnovnem položaju, nepozornost, pomanjkanje motiviranosti, stres in pomanjkanje samozavesti pri psu se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Prosta vodljivost FCI-IBgH 2 in FCI-IBgH 3

Pes mora pozorno, veselo in zbrano slediti svojemu vodniku iz začetnega osnovnega položaja na enkratno slušno povelje "poleg" in mora ostati na vodnikovi levi strani s plečko v višini vodnikovega kolena. Potek proste vodljivosti je prikazan na shemi.

Po najmanj 50 korakih v normalne hoje morata vodnik in pes pokazati obrat »levo-okrog. Vodnik izvaja obrate vedno levo okrog. Pes gre desno zadaj okrog vodnika ali prikaže obrat v levo za 180 stopinj tako, da se zavrti na mestu. Obrat se lahko izvede v obeh variantah. V nadaljevanju morata vodnik in pes pokazati 10-15 korakov normalne hoje, čez 10-15 korakov preiti v tek in nato čez 10-15 korakov v počasno hojo. Po 10 – 15 korakih počasne hoje, morata preiti nazaj v normalno hojo. Tek in počasna hoja se morata jasno razlikovati od normalne hoje. Menjava tempa se izvaja brez vmesnih korakov. Po drugem obratu mora biti prikazano ustavljanje z usedanjem. Pes se mora usesti brez povelja. Vodnik in pes nato nadaljujeta skozi skupino najmanj 4 premikajočih se ljudi. V skupini morata iti vodnik in pes okoli ene osebe na desni in osebe na levi strani (npr. v obliki številke 8) in se ustaviti vsaj enkrat v bližini ene osebe. Sodnik lahko zahteva ponovitev. Po navodilu sodnika, vodnik s psom zapusti skupino in zavzame končni osnovni položaj, ki je tudi začetek naslednje vaje. Pohvala psa po odhodu iz skupine je dovoljena samo v končnem osnovnem položaju.

Prosta vodljivost mora biti prikazana tudi na linijah med vajami.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Pravilen položaj psa, pozitivno izrazno vedenje psa (motiviran, sproščen, skoncentriran).

Sekundarni del:

Osnovni položaj.

Napake:

Prehitevanje, stransko odmikanje, zaostajanje, počasno in obotavljivo uleganje, dodatna slušna povelja, pomoč s telesom, napake v osnovnem položaju, nepozornost, pomanjkanje motiviranosti, stres in pomanjkanje samozavesti pri psu se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Sedi v gibanju: FCI-IBgH 1, FCI-IBgH 2 in FCI-IBgH 3

1. del: osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba vaje »sedi«	50% točk
2. del: oddaljitev od psa in prihod nazaj do psa, končni osnovni položaj	50% točk

Po sodnikovem navodilu mora vodnik začeti vajo s slušnim poveljem »poleg«. Po približno 10 -15 korakih v ravni liniji in v normalnem koraku, vodnik da psu povelje za usedanje, brez spremembe gibanja ali pogleda nazaj. Na slušno povelje mora pes sestiti takoj, v enem gibu, brez izkazovanja stresa ali strahu ter biti pozoren na vodnika. Vodnik se nato od psa oddalji za 15 korakov in se obrne proti psu. Na sodnikov znak, se vodnik vrne v normalnem koraku k psu ter se postavi ob njegovo desno stran. Na koncu vaje lahko vodnik psa na kratko pohvali.

Posebnosti pri FCI-IBgH 1 in FCI-IGP 1

Po razvoju vaje, se lahko vodnik ustavi in da psu povelje »sedi«. Potem, ko se je pes usedel, se vodnik oddalji od psa in nadaljuje z vajo.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Direkten in hiter način izvajanja vaje »sedi« ; način, kako pes reagira na slušno povelje.

Sekundarni del:

Osnovni položaj na začetku in na koncu vaje, razvoj vaje in pozornost psa na vodnika.

Napake:

Počasno usedanje, izražen stres, strah in negotovost pri slušnem povelju, nemirno sedenje ali nepozornost na vodnika se ocenijo z ustreznim odbitkom. Če pes stoji ali leži, se dodatno odšteje 50 % skupnega števila točk.

Prostor z odpoklicem

1. del: Začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedbe vaje »prostor«	50 % točk
2. del: Odpoklic, sedenje pred vodnikom, končni osnovni položaj	50 % točk

Na sodnikov znak mora vodnik pokazati vajo »prostor z odpoklicem«, začeni z osnovnim položajem. Ta osnovni položaj je lahko končni osnovni položaj "vaje sedi". Razvoj vaje 10 do največ 15 korakov se izvaja brez povodca v normalnem koraku. Na povelje »poleg«, vodnik in pes hodita naravnost v ravni liniji z normalnim korakom približno 10-15 korakov, nato vodnik da psu slušno povelje za »prostor«.

Na slušno povelje »prostor« se mora pes takoj uleči v smeri gibanja, ne da bi vodnik spremenil svoje gibanje, ga prekinjal ali pogledal nazaj. Vodnik hodi naprej vsaj 30 korakov in se nato obrne neposredno proti psu. Pes mora ostati miren in pozoren na vodnika. Na znak sodnika, vodnik pokliče psa po imenu ali mu da povelje "sem". Pes se mora odzvati takoj, z željo in pri prihodu naravnost in tesno sestiti pred vodnika ali iti neposredno v končni osnovni položaj. Po 3 sekundah sedenja pred vodnikom, mora pes na povelje vodnika preiti v končni osnovni položaj. Po končani vaji lahko vodnik na kratko pohvali psa.

Posebnosti pri FCI-IBgH 1

Po razvoju vaje se lahko vodnik ustavi in da psu slušno povelje za prostor, nato se odmakne od psa. (Upoštevati je potrebno cca 3 sekundni premor).

Na koncu vaje se psa pripne na povodec in tako nadaljuje na vajo »odlaganje z motenjem« ali k sodniku na odjavo.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Izvedba vaje »prostor«, način, kako pes sprejme povelje, hitra izvedba vaje, prihod do vodnika in usedanje pred vodnikom.

Sekundarni del:

Osnovni položaj na začetku in na koncu vaje, razvoj vaje in pozornost psa na vodnika.

Napake:

Počasno uleganje, nemirno in nepozorno ležanje, neodločen prihod k vodniku, pomoč vodnika, kot je razkoračena stoja vodnika se poleg drugih napak oceni z ustreznim odbitkom.

Če pes sedi ali stoji, se vaja oceni z odbitkom 50% vseh točk.

V primeru, da pes ne pride k vodniku na drugo dodatno slušno povelje, se vaja oceni kot pomanjkljiva (0 točk). V tem primeru lahko gre vodnik do psa in nadaljuje z naslednjo vajo.

Stoj pri FCI-IBgH 3

1. del: Začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba »stoj«.	50% točk
2. del: vračanje vodnika do psa, končni osnovni položaj.	50% točk

Po 10 do 15 korakov normalne hoje mora pes na vodnikovo slušno povelje za vajo »stoj« takoj obstati v smeri gibanja, ne da bi vodnik svoje gibanje pri tem prekinjal, spreminjal ali se oziral nazaj. Po nadaljnjih vsaj 15 korakov normalne hoje, se vodnik obrne proti psu. Na sodnikov znak se vodnik vrne do psa, se postavi na njegovo desno stran in mu da povelje »sedi« ali »poleg«, da se pes postavi v osnovni položaj.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Izvedba vaje »stoj«, način, kako pes sprejme ukaz.

Sekundarni del:

Osnovni položaj na začetku in na koncu vaje, razvoj vaje in pozornost psa na vodnika.

Napake:

Počasna izvedba vaje, nemirna in nepozorna stoja ter pomoč vodnika poleg drugih napak se oceni z ustreznim odbitkom.

Če pes sedi ali leži, se vaja oceni z odbitkom 50% vseh točk.

Prosto prinašanje prinosila

Iz poravnane osnovnega položaja vodnik vrže prinosilo približno 10 metrov stran. Na tleh mora biti oznaka kvadratne oblike, ki meri 4 x 4 metre, z začetkom na razdalji 8 metrov od začetnega položaja. Prinosilo mora ležati znotraj tega kvadrata. Če leži zunaj, se postavi na sredino kvadrata s strani pomočnika, ki se nato umakne izza položaja vodnika, preden vodnik da povelje za prinašanje prinosila. Pri metanju prinosila je dovoljeno, da vodnik stopi z eno nogo nazaj. Ko se vodnik vrne v osnovni položaj, morajo preteči 3 sekunde, da lahko psu da naslednje povelje.

Slušno povelje za prinašanje prinosila se lahko da šele, ko se to več ne premika. Na slušno povelje vodnika mora pes steči neposredno do prinosila, ga takoj pobrati in ga prinesti neposredno nazaj k vodniku. Pri tem mora pokazati namensko ter motivirano delo v obe smeri. Pes se mora s prinosilom usesti pred vodnika ali v končni osnovni položaj. Če pes sedi pred vodnikom, se ga s prinosilom ne sme dotikati. Pes mora med prinašanjem in tudi med sedenjem prinosilo držati mirno, dokler mu ga vodnik po cca 3 sekundah ne vzame s poveljem »spusti«. Pes mora spustiti

prinosilo. Po (še enem) cca 3 sekundnem premoru, mora pes na slušno povelje vodnika preiti v končni osnovni položaj (če je to potrebno).

Po oddaji mora vodnik prinosilo držati v spuščeni roki na desni strani telesa. Vodnik mora odložiti prinosilo na za to predvideno stojalo. Pri tem mora pes slediti vodniku v prosti vodljivosti.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Izvedba prinašanja, enakomerno motiviran tek do prinosila in nazaj do vodnika, sedenje pred vodnikom ali alternativno pravilen končni osnovni položaj, s samozavestnim in neobremenjenim držanjem prinosila ter pripravljenostjo oddaje prinosila.

Sekundarni del:

Izvedba osnovnega položaja na začetku in na koncu.

Napake vključujejo:

Nemotivirano in ne direktno delo psa pri odhodu do prinosila in med vračanjem po pobiranju, napake pri pobiranju, izpuščanje prinosila, pregrizovanje prinosila, razkoračena stoja vodnika, napake pri vodenju, napake v osnovnih položajih (npr. nemirno vedenje) in pomoč vodnika se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Prinašanje prinosila čez plezalno steno

Vodnik se s psom v osnovnem položaju postavi najmanj 4 metre od plezalne stene. Iz poravnane osnovnega položaja, vrže vodnik svoje prinosilo čez 140 cm visoko plezalno steno. Pri metanju je dovoljen enonožni korak nazaj. Ko se vodnik vrne v osnovni položaj, mora počakati cca 3 sekunde, preden da psu naslednje povelje. Pes mora sedeti sproščeno in mirno poleg vodnika. Na tleh za plezalno steno mora biti označen pravokotnik velikosti 2 x 4 metre, ki se začne pri 6 m od plezalne stene. Prinosilo mora ležati znotraj tega pravokotnika. Če leži zunaj, ga pomočnik postavi na sredino pravokotnika in se nato umakne izza položaja vodnika, preden vodnik da psu povelje za prinašanje prinosila. Na vodnikovo povelje za preskok, mora pes splezati čez plezalno steno; ko se pes začne spuščati po plezalni steni navzdol, mora vodnik dati povelje za prinašanje prinosila. Pes mora naravnost in hitro steči do prinosila, ga takoj pobrati in ponovno preplezati plezalno steno.

Pes mora celotno vajo izvesti motivirano in prikazati odločno plezanje. Pes se mora s prinosilom usesti pred vodnika ali v končni osnovni položaj. Če pes sedi pred vodnikom, se ga s prinosilom ne sme dotikati. Pes mora med prinašanjem in tudi med sedenjem, prinosilo držati mirno, dokler mu ga vodnik po cca. 3 sekundah ne vzame s poveljem »spusti«. Pes mora brez oklevanja spustiti prinosilo. Po (še enem) cca 3 sekundnem premoru, se mora pes na slušno povelje vodnika usesti v končni osnovni položaj (če je to potrebno).

Po oddaji mora vodnik prinosilo držati v spuščeni roki na desni strani telesa. Vodnik mora odložiti prinosilo na za to predvideno stojalo. Pri tem mora pes slediti vodniku v prosti vodljivosti.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Odločno plezanje, napaka pri pobiranju, enakomerno motiviran tek do prinosila in nazaj do vodnika, sedenje pred vodnikom ali alternativno pravilen končni osnovni položaj, s samozavestnim in neobremenjenim držanjem prinosila ter pripravljenostjo oddaje prinosila.

Sekundarni del:

Izvedba osnovnega položaja na začetku in na koncu.

Napake:

Nemotivirano in neusmerjeno delo, napake pri pobiranju, izpuščanje prinosila, igranje s prinosilom, pregrizovanje prinosila, razkoračena staja vodnika, napake pri vodenju, napake v osnovnih položajih (npr. nemirno vedenje) in pomoč vodnika se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Delna ocena vaje je mogoča le, če pes opravi eno plezanje in prinašanje. Če pes opravi samo plezanje v eno stran, se mu odvzame 5 točk, poleg drugih morebitnih napak.

Naprej z uleganjem

1. del: Začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba vaje »naprej«.	50% točk
2. del: Povelje »prostor«, končni osnovni položaj.	50% točk

Če se pes od vodnika ne oddalji vsaj za 50% zahtevane razdalje ali če se ne ustavi na 3 slušna povelja, se vaja oceni kot pomanjkljiva (0 točk).

Vodnik z enkratnim poveljem in sočasnim dvigom roke pošlje psa naprej in ga ustavi na sodnikov znak. Na povelje se mora pes z jasnim ciljem, v ravni liniji in v hitrem tempu oddaljiti od vodnika v nakazni smeri vsaj 30 korakov. Na sodnikov znak da vodnik psu slušno povelje za uleganje, ob katerem se more pes takoj uleči. Vodnik lahko drži iztegnjeno roko tako dolgo, da se pes uleže. Na sodnikov znak gre vodnik do psa in se postavi na njegovo desno stran. Po cca 3 sekundah, da vodnik psu povelje za usedanje, na katerega se mora pes hitro in poravnano usesti v končni osnovni položaj.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Direkten, raven in hiter tek naprej ter takojšnja izvedba ukaza za uleganje.

Sekundarni del:

Napake pri razvoju vaje in pri osnovnih položajih.

Napake:

Neodločno naprej, neodločna izvedba prostora, nemirno ležanje in napake v osnovnih položajih se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Odbitki:

Pes se ustavi na 1. povelje, ne leže. Na 1. dodatno povelje se takoj uleže	-1,5 točk
Pes se ustavi na 1. povelje, ne leže. Na 2. dodatno povelje se takoj uleže	-2,5 točk
Pes se ustavi na 1. povelje, ne leže na 2. dodatno povelje	-3,5 točk
Pes se ne ustavi, na 1. dodatno povelje se takoj uleže	-2,5 točk
Pes se ne ustavi, na 2. dodatno povelje se takoj uleže	-3,5 točk
Pes se ne ustavi na 2. dodatno povelje	0 točk

Pes se uleže na 1. slušno povelje, vendar zapusti prostor, po sodnikovemu znaku vodniku, da lahko gre po psa. Vodnik lahko da dodatno povelje za prostor, če je razdalja še 50% celotne dolžine. Napaka se oceni z do 5 točkami odbitka. Napaka v razvoju vaje, neodločno naprej, neodločno zaustavljanje, počasno uleganje, nemirno ležanje in napake v osnovnih položajih, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Odlaganje z motenjem

Med izvajanjem vaj poslušnosti drugega psa, se opravi prikaz vaje »odlaganje z motenjem«. Na sodnikov znak vodnik iz osnovnega položaja da psu povelje za prostor na naprej določenem

mestu. Pes mora mirno ležati brez posredovanja vodnika, medtem ko drugi pes izvaja vaje poslušnosti.

Na znak sodnika, mora vodnik nato upoštevati naslednja navodila (glede na stopnjo preizkušnje).

- Pri FCI-IBgH 1 je vodnik najmanj 10 metrov stran v vidnem polju psa, obrnjen bočno od psa.
- Pri FCI-IBgH 2 je vodnik vsaj 20 metrov stran v vidnem polju psa, s hrbtom obrnjen proti psu.
- Pri FCI-IBgH 3 je vodnik psa vsaj 30 metrov stran izven vidnega polja.

Merila za ocenjevanje

Primarni del:

Mirno in pozorno ležanje na istem mestu.

Sekundarni del:

Napake pri osnovnih položajih.

Napake

Napake v osnovnih položajih, nemirno vedenje, pomoč vodnika, prezgodnje vstajanje, stoja ali prezgodnje usedanje ter zapuščanje prostora se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Če se pes oddalji od mesta odlaganja za več kot tri metre, veljajo naslednja pravila za pridobitev delne ocene (- 50 % vaje):

- FCI-IBGH 1: Delna ocena je možna, ko je drugi vodnik opravil drugo vajo.
- FCI-IBGH 2: Delna ocena je možna, ko je drugi vodnik opravil tretjo vajo.
- FCI-IBGH 3: Delna ocena je možna, ko je prvi pes opravil tretjo vajo.

Če pes pride nasproti svojemu vodniku, ko gre ta po njega, se mu odštejejo 3 točke.

MEDNARODNA PRAVILA ZA PREIZKUŠNJE DELOVNIH PSOV (IGP 1-3)

Preizkušnja za delovne pse ima 3 težavnostne stopnje. V vsaki stopnji mora pes doseči vsaj zadovoljiv rezultat (70%) v vseh 3 disciplinah (A sled, B poslušnost, C obramba).

Disciplina A – SLED

Splošna določila

	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Dolžina povodca	5 metrov	10 metrov	10 metrov
Sled	vodnik	polagalec	polagalec
Dolžina (koraki)	min. 300 korakov	min. 400 korakov	min. 600 korakov
Linije	3	3	5
Koti	2, ca. 90°	2, ca. 90°	4, ca. 90°
Razdalja med koti (v korakih)	min. 50 korakov	min. 50 korakov	min. 50 korakov
Predmeti	3 lastni 3x7 točk	3 tuji 3x7 točk	3 tuji 3x7 točk
Velikost predmetov	10 x 2-3 x 0,5-1cm	10 x 2-3 x 0,5-1cm	10 x 2-3 x 0,5-1cm
Odlaganje predmetov	1. na 1. liniji 2. na 2. liniji 3. na koncu sledi (po navodilu sodnika)	1. na 1. liniji 2. na 2. liniji 3. na koncu sledi (po navodilu sodnika)	1. na 1. ali 2. liniji (po najmanj 100 korakih,) 2. po navodilu sodnika 3. na koncu
Starost sledi	20 min	30 min	60 min
Čas za izdelavo	15 min	15 min	20 min

Ustrezna podlaga za sled

Kot ustrezne podlage za sled so opredeljene vse naravne podlage, npr. travnik, njiva, gozdna tla. Pri vseh stopnjah preizkušnje je možno v skladu z možnostmi terena tudi menjavanje posameznih podlag ali prečkanje poti.

Polaganje sledi

Samo pri FCI-IGP1 sled položi vodnik. Pri drugih dveh stopnjah FCI-IGP mora biti sled položena s strani polagalca.

Pri izpitih FCI-IGP 2 in FCI-IGP 3 ter tekmovanjih FCI-IGP 3 je priporočljivo, da polagalec z licenco določi potek sledi glede na obstoječ teren ter naredi skico sledi za sodnika. Ta skica mora vključevati značilnosti terena (npr. drevesa, električni drogovci, kočje itd.), število korakov za vsako

linijo in postavitev predmetov. Sodnik oziroma koordinator sledenja nadzorujeta polaganje sledi in dajeta navodila polagalcem. Sledi morajo biti položene različno; koti in predmeti ne smejo biti na istem mestu ali na enaki razdalji za vsako sled. Začetna točka sledi mora biti označena s štartnim količkom / štartno zastavico, ki je nameščena neposredno v tla, levo od začetne točke. Na začetku sledi polagalec na kratko postoji na začetni točki in nato hodi v normalnem koraku v določeno smer. Sled in koti morajo biti položeni z normalnimi koraki, brez prekinitev (brez odprtih kotov; glej skico)

Pomoč polagalca v obliki nenaravne hoje, drsanja po tleh ali teptanje ni dovoljena na celotni dolžini sledi. Predmeti ne smejo biti odloženi na razdalji 20 korakov pred in po kotu ter morajo biti položeni na samo sled med hojo. Po odlaganju zadnjega predmeta, mora polagalec narediti še najmanj 10 korakov v isto smer.

Pri težavnostnih stopnjah, kjer vodnik ne polaga sledi, vodnik in pes ne smeta biti prisotna pri polaganju sledi.

Vrstni red tekmovalcev se določi z žrebom po zaključku polaganja v prisotnosti sodnika ali osebe, ki jo ta določi.

Posebnosti

Samo v FCI-IFH 3 lahko vodnik prosi sodnika, da za kratek čas prekine sledenje, če meni, da on ali pes potrebuje kratek odmor zaradi fizičnega stanja in/ali vremenskih razmer (npr. visoke temperature). Odmor se bo štel v čas, ki je na voljo za sledenje. Vodnik lahko psu očisti glavo, oči in smrček ter mu da piti vodo med odmorom ali pri predmetu. V ta namen ima vodnik lahko nekaj vode, mokro krpo ali mokro gobo. Vodo, krpo ali gobo mora pokazati sodniku pred štartom. Drugi motivacijski pripomočki niso dovoljeni.

Predmeti

Predmeti ne smejo biti odloženi na dolžini 20 korakov pred in po kotu ter morajo biti položeni na samo sled med hojo. Predmeti se po barvi ne smejo bistveno razlikovati od barve terena oziroma podlage. Predmeti morajo biti položeni med stopinje ali alternativno, če to zahteva stanje terena, v stopinje.

Predmete mora vodnik (FCI-IGP-1) ali polagalec (FCI-IGP 2, FCI-IGP 3) pred polaganjem sledi predložiti sodniku ali koordinatorju sledenja. Uporabljajo se lahko samo predmeti, katere je imel polagalec pri sebi vsaj 30 min pred polaganjem sledi.

Na eni sledi morajo biti predmeti iz različnih materialov (npr. usnje, tekstil, les). Na FCI-IGP tekmovanjih morajo biti predmeti oštevilčeni. Te številke se morajo ujemati s številko položene sledi in si morajo slediti po vrstnem redu.

Če en (1) predmet ni nakazan in ga polagalec ne more najti, se točke ne odbijejo. Če več predmetov ni nakazanih in jih ni mogoče najti, bo vodniku in psu ponujena nova sled. Če je vodnik ne sprejme, se vsi nenakazani predmeti ocenijo kot ne-najdeni (pomanjkljiva ocena). To pravilo ne velja za FCI-IGP1, kjer vodnik sam polaga sled. Točke ne bodo dodeljene v primeru, če pes ne najde predmetov (pomanjkljiva ocena).

Nakazovanje predmetov

Nakazovanje predmetov se lahko izvaja sede, leže ali stoje; menjava položaja je dovoljena. Nakazovanje predmeta se lahko izvede tudi tako, da pes pobere predmet. Potem, ko pes predmet pobere, mora mirno stati ali sedeti ali ga prinesiti nazaj k vodniku. Če se pes po pobiranju predmeta uleže ali se premika naprej, se to ovrednoti kot napaka. Ko pes pobere predmet, mora vodnik spustiti/odložiti povodec na tla in ostati na koncu povodca od trenutka, ko je pes predmet pobral, do trenutka, ko predmet prevzame. Pes mora predmet prinesiti direktno k vodniku; pes lahko sedi ali stoji pred vodnikom s predmetom v gobcu. Na povelje »пусти« mora pes vodniku dati predmet

in ta ga ponovno pošlje, da začne s sledenjem iz tega mesta. Pri tem vodnik stoji spredaj/tik za ali poleg svojega psa.

Pes mora predmete nakazati jasno in prepričljivo, brez pomoči vodnika, izkazanega stresa ali umikanja. Ko pes nakaže predmet v končnem položaju (stoje, sede ali leže), vodnik spusti ali odloži sledni povodec, gre naravnost do psa, pobere predmet in ga pokaže sodniku. To lahko stori na levi ali desni strani psa. Vse to lahko stori vodnik brez sodnikovega znaka. Nakazovanje premetov mora biti direktno in v smeri sledi. Rahlo poševno (+/-30 stopinj) uleganje, sedenje ali stanje ni napaka. Če pes med ohranjanjem položaja, v katerem je nakazal predmet, gleda nazaj vodnika, se to ne smatra kot napaka. Da bi bil predmet odlično nakazan, mora ležati neposredno pred ali med sprednjima tacama psa. Ni potrebno, da pes gleda predmet.

Pes mora ostati miren in brez znakov stresa ali izogibanja na položaju tako dolgo, da ga vodnik spet pošlje na sled. Predmeti, ki so bili nakazani z veliko vodnikove pomoči, se ocenijo kot ne-najdeni. Potem, ko je pes predmet nakazal, ga vodnik s slušnim poveljem pošlje nazaj na sled. Pri tem mora stati blizu psa (stati mora vzravnano zraven psa ali tik za njim). Slušno povelje se da brez sodnikovega znaka.

Skica za ocenjevanje predmetov

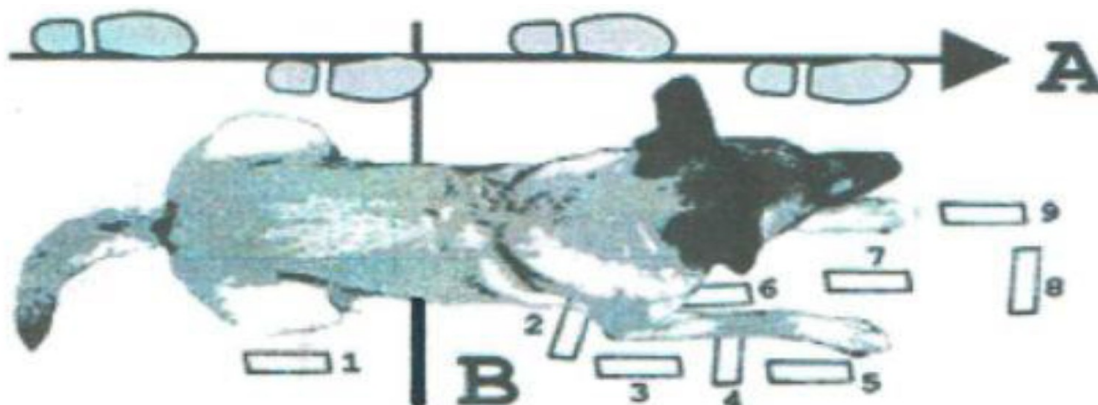
A = smer sledi

B = zadnji del telesa psa

Razdalja med sprednjima tacama psa in predmetoma 8 in 9 mora biti maksimalno 20 cm.

Spodnja skica služi le kot primer. Pri oceni morajo biti upoštevani še naslednji faktorji:

- veter
- velikost psa
- položaj nakazovanja (sedeči, ležeči ali stoječi)

Dodelitev točk za predmete

Pomanjkljivo = PM/ NZ

Zadovoljivo = ZD

Dobro = DB

Prav dobro = PD

Odlično = ODL

	Max.	No. 1 NZD	No. 2 ZD	No. 3 DB	No. 4 DB	No. 5 PD	No. 6 PD	No. 7 ODL	No. 8 ODL / PD	No. 9 ODL / PD
FCI-IGP 1	7 t	4	5	5.5	5.5	6.5	6.5	7	6.5	6.5
FCI-IGP 2	7 t	4	5	5.5	5.5	6.5	6.5	7	6.5	6.5
FCI-IGP 3	7 t	4	5	5.5	5.5	6.5	6.5	7	6.5	6.5

Sledni povodec

Dolžina slednega povodca je 5 metrov za FCI-IGP 1 in 10 metrov za FCI-IGP 2 in FCI-IGP 3. Preverjanje dolžine povodca, ovratnice in sledne ali Böttgerjeve oprsnice (če se uporablja) mora s strani sodnika ali pooblaščen osebe potekati pred začetkom sledenja (najkasneje pri prijavi). Flexi povodci niso dovoljeni. Sledni povodec lahko poteka čez hrbet psa, ob strani psa ali med sprednjimi in/ali zadnjimi nogami. Lahko se pritrdi neposredno na ohlapno ovratnico (ne sme biti na zateg) ali na pritrdilni obroč oprsnice (prsni ali Böttgerjev pas brez dodatnih trakov). Pri uporabi oprsnice, zadnji trak oprsnice ne sme segati čez zadnjo rebro psa.

Sledni povodec se lahko med sledenjem povesi, vendar se pri tem razdalja med vodnikom in psom ne sme močno zmanjšati. Občasen stik povodca s tlemi se ne tretira kot napaka. Vodnik mora slediti psu, medtem ko drži konec povodca. Kako vodnik drži povodec ni pomembno - z eno roko, z dvema rokama, preprime povodec, na kateri višini drži povodec ipd., če to psa ne moti pri delu. Vodnik psu ne sme pomagati z načinom držanja ali spremembo napetosti povodca.

Za majhne pse se lahko predpisana običajna ohlapna ovratnica nadomesti z drugo bolj primerno ovratnico.

Prosto sledenje: Pri sledenju brez povodca, se mora vzdrževati predpisana razdalja 5 (IGP 1) ali 10 metrov (IGP 2 in IGP 3) med vodnikom in psom.

Prijava / Odjava

Vodnik se prijavi sodniku s psom v osnovnem položaju in pripravljenim za sledenje (nadeta ustrezna ovratnica in lahko tudi sledna oprsnica). Vodnik najavi sodniku ali bo njegov pes pobiral, prinašal ali nakazoval predmete. Med prijavo je lahko pes na kratkem povodcu. Približno 2 metra pred pričetkom sledi lahko vodnik še vodi psa na kratkem povodcu. Pes ne sme kazati znake prisile pred ali med sledjo. Na znak sodnika vodnik odpelje psa na začetno točko in le-ta prične z delom. Pes lahko za kratek čas sedi, stoji ali se uleže pred začetno točko sledi (na razdalji cca 2 metra), tako da lahko vodnik popravi sledni povodec na želeno pozicijo (povodec med sprednjimi in/ali zadnjimi nogami). Pes mora začeti slediti pri štartni zastavici. Takrat mora vodnik biti ob ali tik za psom. Po zaključku sledenja je potrebno sodniku predati najdene predmete. Nagrajevanje z igro ali priboljški po zadnjem najdenem predmetu, pred odjavo pri sodniku in razglasitvijo rezultatov, ni dovoljeno. Odjava mora potekati v osnovnem položaju. Za tem se lahko psu nadene kratek povodec.

Delo na sledi

Delo na sledi se začne s slušnim poveljem za iskanje ob štartnem količku, ki označuje začetek sledi. Vodnik ima na voljo maksimalno 3 poskuse za uspešen začetek sledenja. Če pes po 3 poveljih ne začne slediti, se preizkušnja prekine in dodeli 0 točk. Drugi in tretji poskus predstavljata izgubo točk na prvi liniji. Za vsako dodatno povelje se odšteje 1.5 točke. Pes mora začeti slediti z nizkim nosom in nadaljevati tako skozi celotno sled. Delo mora potekati motivirano, z visoko intenzivnostjo, brez premorov in z istim tempom.

Pred začetkom sledenja (tudi po najdbi predmeta) mora vodnik stati vzravnan ob ali tik za psom in s slušnim poveljem za sledenje poslati psa na sled. Vodnik se ne sme premakniti, dokler se celoten povodec ne razvije. Način, kako vodnik podaljša (sprosti) povodec, ni pomemben, če ta ne vpliva na delo psa. Med samim sledenjem sme vodnik uporabljati rokavice. Nekoliko popuščen povodec je dovoljen. Čas za pripravo psa in začetek sledenja nista odvisna od časa, vendar mora biti sodnik pozoren na obnašanje psa na začetku prve linije, kako intenzivno pes začne slediti in zazna vonj. V kolikor se pes zaplete v sledni povodec, lahko vodnik prosi sodnika za dovoljenje, da psu pomaga razpleti povodec. Po dovoljenju s strani sodnika, vodnik psa z ustreznim slušnim poveljem ustavi in gre od konca povodca do psa. Potem, ko je psu razplete povodec, se vodnik vrne nazaj na konec povodca in psa ponovno pošlje na sled s slušnim poveljem za sledenje; pri tem odbitka točk ni. Ko vodnik sodniku pokaže zadnji predmet, ki ga je pes nakazal, sodnik da

znak, ki označuje konec sledenja. S tem se sojenje konča. Vodnik lahko na kratko pohvali. Nato se mora vodnik s psom v osnovnem položaju odjaviti pri sodniku. Medtem ko pes sledi, mora sodnik ocenjevati psa na takšni razdalji, da ne ovira psa pri delu (približno 10 metrov stran).

Zaključek sledenja pri vseh stopnjah: Po nakazovanju zadnjega predmeta psa ni potrebno dati v osnovni položaj pred odhodom k sodniku na odjavo. Na poti od konca sledi do odjave pes ne rabi hoditi »poleg«, vendar lahko vodnik sam izbere način, kako bo direktno prišel do sodnika na odjavljanje. Odjavljanje se opravlja s psom na povodcu in v osnovnem položaju.

Koti

Pes mora kote izdelati samozavestno in prepričljivo. Kroženje na kotu se šteje kot napaka in vodi k odbitku točk. Preverjanje sledi brez zapuščenja je dovoljeno, brez odbitka. Po kotu mora pes nadaljevati s sledenjem z enako zahtevano visoko intenzivnostjo, nizkim nosom in enako hitrostjo kot pred kotom. Na kotu mora vodnik vzdrževati predpisano razdaljo do psa. Vodnik lahko izstopi iz sledi šele takrat, ko pes spremeni smer in se jasno nahaja na naslednji liniji.

Pohvala / Spodbuda

Samo pri FCI-IGP 1 so občasne kratke (enobesedne) pohvale na sledi dovoljene, vendar le takrat, ko vodnik sledi psu v ravni liniji in ne v območju kotov; ne, ko pes popravi napako ali pokaže negotovost in ne preden nakaže predmet. Kratka pohvala pri nakazovanju predmeta je dovoljena na vseh težavnostnih stopnjah. Ta lahko sledi pred ali po nakazovanju predmeta, ne pa obkraj. Vodnik tudi ne sme hvaliti / spodbujati psa med pobiranjem slednega povodca za ponovni začetek iskanja.

Prekinitev / Diskvalifikacija

Če pes zapusti sled in ga pri tem vodnik zadržuje, dobi vodnik s strani sodnika navodilo, da psu sledi. V kolikor navodila ne upošteva, sodnik sledenje prekine. Če vodnik in pes ne končata sledi v maksimalnem dovoljenem času predpisano za posamezno težavnostno stopnjo, sodnik sled prekine. Ocenjuje se delo do prekinitve. V kolikor pes preneha iskati (ostane na istem mestu, preneha iskati, neaktivno stoji z dvignjeno glavo, se vrne k vodniku itd...), se sled prekine, tudi, če je pes še na sledi in dovoljen čas še ni potekel. Če se med delom na sledi pojavi divjad in pes podleže lovskemu nagonu, lahko vodnik poskuša ustaviti psa in preprečiti, da bi sledil divjadi, tako da psu da slušno povelje za »prostor«. Z dovoljenjem sodnika, lahko vodnik psa pokliče k sebi in ga ponovno pošlje na sled z slušnim poveljem za iskanje. Če pes ne nadaljuje s sledenjem, se to prekine.

Prekinitev

V primeru prekinitve se vse do takrat dodeljene točke prištejejo skupaj s točkami iz disciplin, ki so bile do tedaj zaključene. V delovno knjižico se vpišejo točke pridobljene do prekinitve. Če je pes prekinjen v disciplini C, se disciplina C oceni z 0 točkami, točke dosežene v disciplinah A in B pa se ohranijo.

Razlogi za prekinitev v vseh težavnostnih stopnjah

Pes po 3 zaporednih slušnih poveljih za iskanje ne začne z iskanjem, bodisi na začetni točki ali po nakazovanju predmeta.

Pes zapusti sled za več kot 1 dolžino povodca ali vodnik ne upošteva sodnikovega navodila, da sledi psu. Pes v predpisanem času izdelave sledi ne doseže konca sledi.

Vodnik ne upošteva sodnikovega navodila, da sledi psu.

Pes ni zmožen nadaljevati z delom na sledi, potem ko je bilo delo prekinjeno s strani divje živali

Diskvalifikacija

Vse točke, dodeljene do trenutka diskvalifikacije (Disk), vključno s tistimi iz drugih disciplin, se izbrišejo. Točke ali rezultati se ne vpišejo v delovno knjižico. Po diskvalifikaciji vodnik in pes ne smeta sodelovati v drugih disciplinah. Razlog za diskvalifikacijo mora sodnik vpisati v delovno knjižico.

Razlog za diskvalifikacijo	Vpis v delovno knjižico
<p>Pes na sledi prime predmet in ga noče oddati vodniku .</p> <p>Med prostim sledenjem pes zapusti sled za več kot 10 m in se ne vrne po 3 slušnih poveljih.</p>	Diskvalifikacija zaradi neposlušnosti.
Pes pri preizkusu značaja ni nevtralen.	Diskvalifikacija zaradi neustreznega značaja.
<p>Nešportno vedenje vodnika (npr.: uporaba motivacijskih sredstev / hrane).</p> <p>Vodnik ravna v nasprotju z FCI-IGP pravilnikom, ogrožena dobrobit psa ali moralno sporno dejanje, ki nakazuje na prevaro z uporabo prepovedanih pripomočkov.</p>	Diskvalifikacija zaradi nešportnega vedenja.

Kriteriji za ocenjevanje dela na sledi

Pri ocenjevanju je potrebno razlikovati med primarnimi in sekundarnimi deli sledenja. Da bi bilo delo na sledi kar se da objektivno ocenjeno, je potrebno dati poudarek na primarnih elementih.

Primarni del:

Intenzivnost, samozavest, koncentracija, neposredno, prepričljivo nakazovanje.

Sekundarni del:

Razdalja med vodnikom in psom, hitrost nakazovanja.

Ocenjevanje:

- Ocena vsake posamezne linije je odvisna od njene dolžine, težavnosti terena, vremenskih razmer in težavnostne stopnje, v kateri pes sledi. Sodnik mora razdaljo do psa izbrati tako, da psa ne ovira pri delu. Na območju, kjer ima pes pravico do iskanja (radij 10 m okrog vodnika ter 10 m do naslednje sledi), psa ne smeta ovirati ne polagalec ne sodnik.
- Ko pes nakaže predmet, lahko gre vodnik do psa brez znaka sodnika. Sodnik lahko, skupaj z vodnikom, pristopi k psu, da vidi pozicijo nakazanega predmeta. To mora biti izvedeno tako, da ne moti psa. Po pregledu pozicije predmeta in pred nadaljevanjem iskanja, se mora sodnik ponovno umakniti, da ne moti psa pri delu.
- Med celotnim izvajanjem sledi psa ne smeta motiti ne polagalec, ne sodnik. Za njegovo korektno oceno, sodnik ne sme ocenjevati samo dela psa in vodnika, ampak mora vzeti v obzir tudi stanje terena, vremenske pogoje, potencialne moteče faktorje in starost sledi. Sodnikova ocena mora biti seštevek vseh vplivnih spremenljivk. Ocenjevanje je potrebno izvesti ob upoštevanju naslednjih meril:

Sledenje:

- Motivirano sledenje psa z nizkim nosom, konstantno intenzivnostjo in enakomerno hitrostjo pred in po kotih ter pred in po nakazovanju predmetov.
- Stopnja šolanosti psa (hektični pristop, izkazovanje stresa, izogibanje, itd. so nezaželena vedenja).
- Sodelovanje med vodnikom in psom.
- Težave pri izvedbi sledi:
 - pogoji na sledi, kot so: vegetacija, tla, spremembe terena, gnoj
 - veter
 - divjad
 - podnebni pogoji: veter, vročina, mraz, dež, sneg
 - vremenske spremembe

Sodnik mora oceniti željo, samozavest, delovni temperament, zanesljivost ali negotovost ter stres ali izogibanje psa pri delu. Pričetek ni časovno omejen, če pes začne slediti takoj in po sledi nadaljuje z nizkim nosom ter odlično izdela prvo linijo, sodnik v svoji oceni ne bo ocenil, da bi si moral pes vzeti več časa, na začetku sled, temveč se mora sodnik prilagoditi obnašanju psa na prvi liniji ter na podlagi tega oceniti intenzivnost njegovega dela.

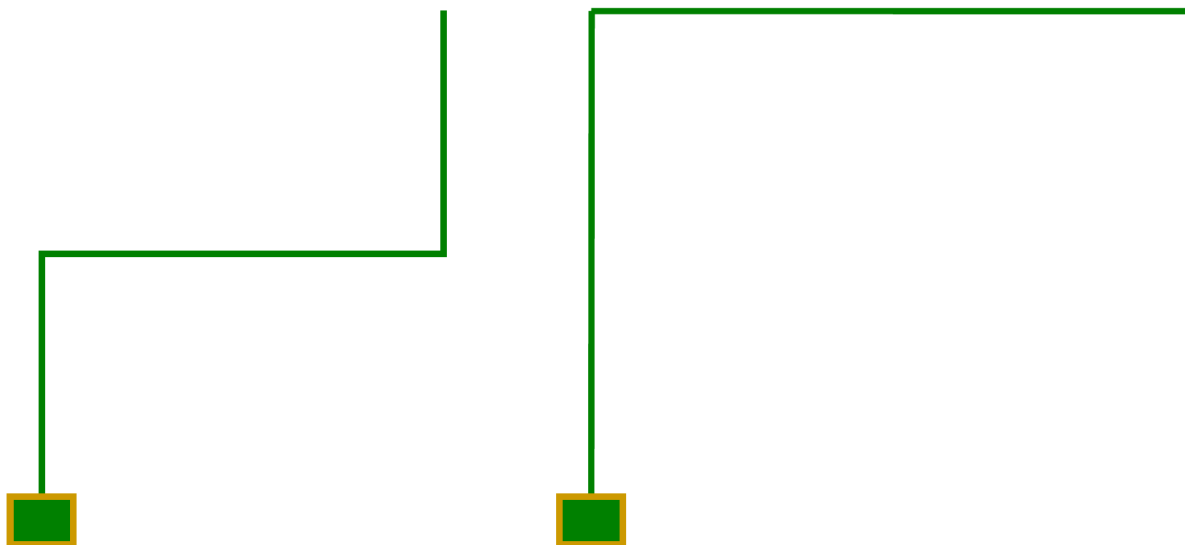
Odbitki točk za vse stopnje

- Če vodnik da slušno povelje za začetek sledi pred štartnim količkom, se odbije 1 točka. V tem primeru je pes začel z iskanjem brez povelja. Če pes začne z iskanjem pred štartnim količkom brez slušnega povelja vodnika, se to ne šteje kot napaka.
- Pes, ki začne s sledenjem pred štartnim količkom brez slušnega povelja vodnika, se mu točke ne odbijejo, enako kot če bi se ustavil pri štartnem količku in začel z iskanjem na slušno povelje vodnika.
- Če pes prekine delo na sledi z lažnim nakazovanjem in vodnik ne pristopi k psu ter le-ta ponovno prične z delom na povelje »išči«, se odbijeta 2 točki pri vseh stopnjah FCI-IGP.
- Če pes prekine delo na sledi z lažnim nakazovanjem in vodnik pristopi k psu ter le-ta prične ponovno z delom na povelje »išči«, se odbijejo 4 točke pri vseh stopnjah FCI-IGP.
- Vodniku ni dovoljeno, da psu nakaže smer, v kateri poteka sled, pri začetku ali ponovnem začetku sledenja. Za pomoč se odbijeta 2 točki.
- Opravljanje potrebe, iskanje izven sledi, kroženje na kotih, potrebna dodatna verbalna pomoč ali pomoč s povodcem pri delu na sledi ali pri nakazovanju predmetov ni dovoljena. Vse napake se ustrezno kaznujejo z odbitkom točk.
- Uriniranje / iztrebljanje = - 8 točk

Oblike sledi

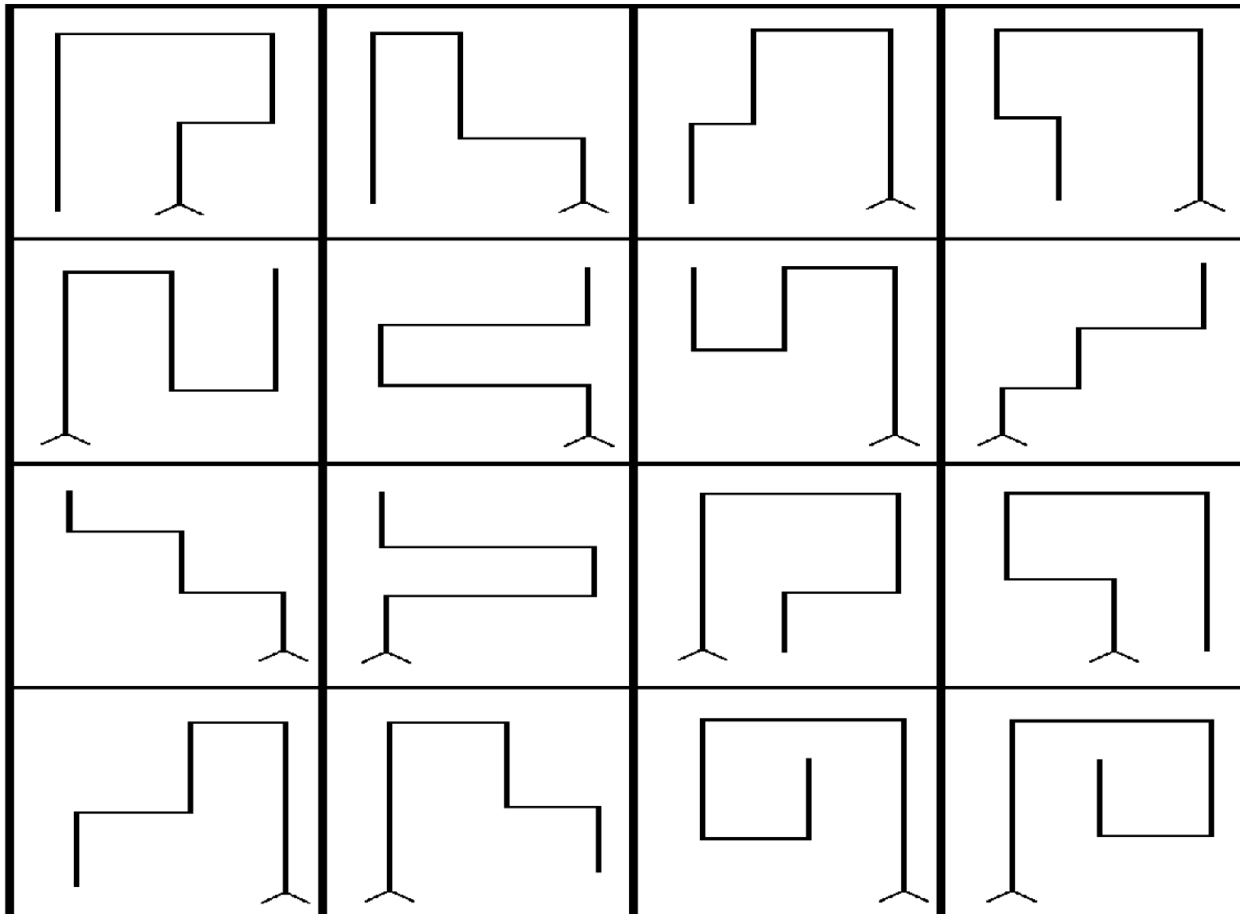
FCI-IGP 1 in 2

Naslednji primeri oblik sledi se lahko polagajo tudi v zrcalni podobi.

FCI-IGP 3

Naslednji primeri oblik sledi se lahko polagajo tudi v zrcalni podobi.

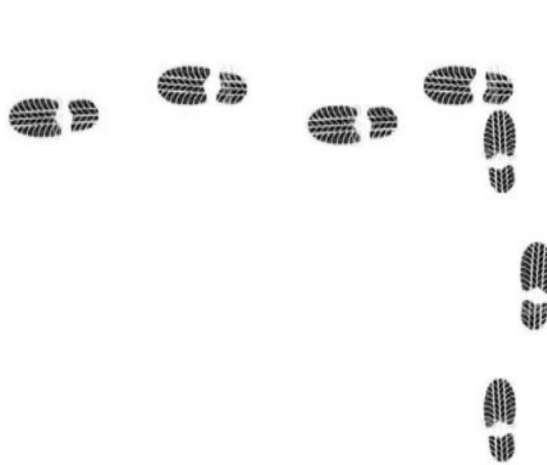

Polaganje kotov

Desni kot

Levi kot

Odlaganje predmetov

Če je vegetacija previsoka, lahko predmet leži v stopinji.

Disciplina B – POSLUŠNOST

Vaja	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Prosta vodljivost	15 točk	15 točk	15 točk
Sedi v gibanju	10 točk	10 točk	10 točk
Prostor v gibanju z odpoklicem	10 točk v normalni hoji	10 točk v normalni hoji	10 točk v teku
Stoj	/	10 točk v normalni hoji (vodnik do psa)	10 točk v teku z odpoklicem
Prosto prinašanje	15 točk	10 točk	10 točk
Prinašanje prinosila / preskok čez 1 m visoko skakalnico	15 točk preskok tja in nazaj brez prinašanja	15 točk preskok tja in nazaj s prinašanjem	15 točk preskok tja in nazaj s prinašanjem
Prinašanje prinosila / plezanje čez plezalno steno	15 točk 1 plezanje brez prinašanja višina 160 cm	10 točk 1 plezanje brez prinašanja višina 160 cm	10 točk plezanje v obe smeri s prinašanjem višina 160 cm
Naprej z uleganjem	10 točk	10 točk	10 točk
Odlaganje z motenjem	10 točk	10 točk	10 točk
Skupaj	100 točk	100 točk	100 točk

Splošne določbe

Slušna povelja

Za odpoklic psa lahko uporabimo tudi ime psa namesto slušnega povelja za odpoklic. Ime psa v kombinaciji s katerikoli drugim slušnim poveljem, se ocenjuje kot dvojno povelje.

Odziv psa na slušno povelje: Pes mora vajo izvajati veselo in samozavestno na slušno povelje vodnika. Obnašanja povezana s strahom ali stresom psa, se ustrezno ovrednotijo z odbitkom točk pri izvajani vaji.

Dodatna povelja

1. dodatno povelje: - 1,5 točke
2. dodatno povelje: - 2,5 točke

Če pes po 2. dodatnem povelju ne izvede vaje, se vaja oceni z 0 točkami.

Če pes izvede vajo pred slušnim poveljem, se izveden del vaje oceni z oceno »pomanjkljivo«.

Če pes vajo izvede nepravilno (npr. stoji/leži pri vaji sedi, sedi/stoji pri vaji prostor itd.), se vaja oceni s 50 % vseh točk.

Če pes izvede vajo pred slušnim poveljem, se vaja oceni z odbitkom 2 točk. Pri prinašanju je to lahko do minus 2 točki.

Prijava

Pred začetkom preizkušnje iz vaj poslušnosti se morata vodnik in njegov pes predstaviti tako, da vodnik pove sodniku svoje ime in priimek, ime psa in h kateri preizkušnji se prijavljata.

Tako se naredi pri FCI-IGP 1 s psom za povodcu in pri FCI-IGP 2 in 3 s psom brez povodca.

Začetek in konec vaje

Sodnik da znak za začetek vaje. Vse ostalo, kot so obrati, ustavljanje, spremembe gibanja, itd. se izvajajo brez znaka sodnika. Časovni interval cca 3 sekunde, npr. pri prehodih iz vodljivosti v končni osnovni položaj, držanje in odvzem prinosila, pohvala psa in za začetek nove vaje. Če vodnik pozabi izvesti posamezno vajo, ga sodnik opomni, da manjkajočo vajo izvede. Za to ni odbitka točk. Opustitev dela vaj vpliva na končno oceno.

Izvedba osnovnega položaja

Osnovni položaj je sedeč položaj psa na levi strani vodnika. Vsaka vaja se začne in konča z osnovnim položajem V osnovnem položaju, ki je v gibanju naprej dovoljen le enkrat, pes sedi tesno, poravnano, mirno in pozorno na vodnikovi levi strani, tako da je plečka psa poravnana z vodnikovim kolonom. V osnovnem položaju vodnik ne sme stati z razmaknjenimi nogami (razkoračena stoji vodnika), obe roki pa morata biti sproščeni ob telesu.

Če vodnik da dodatno povelje za osnovni položaj, se od delne vaje odšteje 1,5 točke. Če je potreben drugo dodatno povelje, se od delne vaje odštejeta 2,5 točki. Če pes po drugem dodatnem slušnem povelju ne zavzame osnovnega položaja, se celotna vaja oceni s »pomanjkljivo«. To se lahko izvede tako, da gre pes okoli vodnika zadaj ali spredaj.

Vaje z razvojem

Iz osnovnega položaja se razvoj izvaja pri vajah »sedi v gibanju«, »prostor z odpoklicem«, »stoj« in »naprej z uleganjem«. Pri tem mora vodnik narediti najmanj 10, vendar ne več kot 15 korakov, preden da slušno povelje za izvedbo vaje.

Vračanje k psu / odpoklic

Ko gre vodnik do psa, lahko k temu pristopi od spredaj ali pa gre okrog njega.

Za odpoklic psa se lahko namesto slušnega povelja za odpoklic uporabi ime psa. Ime psa v povezavi s slušnim poveljem za odpoklic se šteje kot dvojno povelje. Pes se mora vodniku približati veselo, namensko in direktno ter se usesti naravnost in tesno predenj. Na povelje »poleg«, se mora pes takoj premakniti v končni osnovni položaj; to se lahko izvede tako, da gre pes okoli vodnika zadaj ali spredaj.

Pohvale

Psa se lahko po vsaki končani vaji na kratko sprosti in pohvali. Če je to tudi nov osnovni položaj za naslednjo vajo, je potrebno upoštevati časovni interval cca 3 sekunde.

Izjema za FCI-IGP 1

Vodnik lahko psa po vsaki vaji na kratko sprosti in pohvali. Med kratko pohvalo in sprostivjo (največ 5 sekund), je dovoljeno zapustiti osnovni položaj. Po sprostitvi mora pes zavzeti osnovni položaj in nadaljevati z naslednjo vajo po cca 3 sekundah.

Časovnice

V naslednjih situacijah se morajo upoštevati 3 sekundni intervali:

- pohvala – začetek nove vaje
- sedi spredaj – prehod v končni začetni položaj
- sedi spredaj – spuščanje prinosila
- po prevzemu prinosila - prehod v končni osnovni položaj
- konec vaje – pohvala
- osnovni položaj – slušno povelje

Napake pri položaju

Pri vseh vajah v gibanju (sedi, prostor, stoj), se celotna vaja razvrednoti za 50% v primeru zavzetega napačnega položaja. Dodatno je treba upoštevati še druge napake pri izvedbi celotne vaje.

Prinašanje prinosila

Pri metu prinosila je dovoljen korak nazaj. Po premiku noge nazaj, se mora upoštevati 3 sekundni presledek. Z dovoljenjem sodnika, je levičarjem dovoljeno dati psu povelje »sedi« in po koraku na stran vreči prinosilo. Vodnik se nato ponovno približa psu in nadaljuje z vajo po premoru cca 3 sekunde.

Če pes ne izpusti prinosila po tretjem povelju, je diskvalificiran zaradi neposlušnosti.

Pri izvajanju vaj prinašanja je dovoljeno uporabljati le prinosila, ki jih je zagotovil organizator preizkušnje. Vsi udeleženci morajo delati z istimi prinosili.

Naslednje določbe veljajo za vsa prinosila:

- Prečka prinosila mora biti iz lesa.
- Navedene teže morajo biti pravilne.
- Razdalja od prečke do tal mora biti najmanj 4 cm.

	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Prosto prinašanje	650 g	1000 g	2000 g
Skakalnica	brez prinašanja	650 g	650 g
Plezalna stena	brez prinašanja	brez prinašanja	650 g

Ovira 1m

Ovira ima naslednje dimenzije (za vse stopnje): višina 100 cm, širina 150 cm.

Poskusni skoki pred izvedbo vaje niso dovoljeni.

Plezalna stena 160 cm

Plezalna stena je sestavljena iz dveh delov, širine 150 cm in višine 191 cm, ki sta na zgornjem koncu med seboj povezana. Ta dva dela plezalne stene stojita na tleh v tolikšni medsebojni razdalji, da znaša navpična višina plezalne stene 160 cm. Celotna površina plezalne stene mora biti obložena z materialom, ki preprečuje drsenje. Na zgornji polovici plezalne stene je potrebno namestiti 3 oprijemalne letve velikosti 1500/24/48 mm. Vsi psi na posamezni preizkušnji/tekmovanju morajo preskočiti isto oviro. Poskusni skoki pred izvedbo vaje niso dovoljeni.

Pred začetkom preizkušnje, mora sodnik preveriti poligon in opremo ter ali oprema ustreza predpisom FCI-IGP pravilnika. Pri ocenjevanju vsake vaje, je potrebno vedenje psa pozorno opazovati, začenši z osnovnim položajem do zaključka vaje.

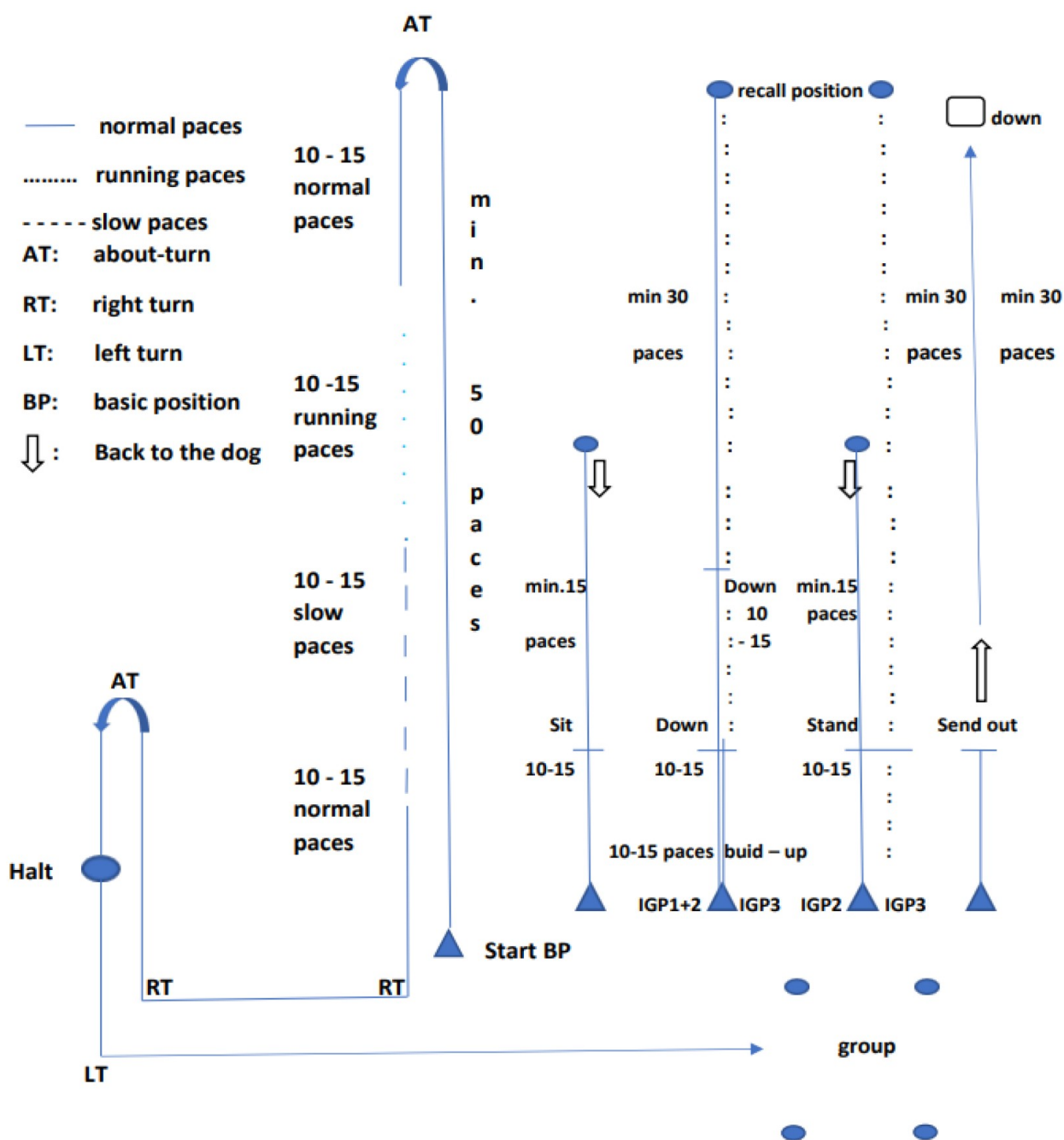
Primarni in sekundarni deli vaj pri ocenjevanju

Merila pri ocenjevanju vaj

Merila pri ocenjevanju vaj: Da bi se lahko vaja ocenila na bolj diferenciran (ločen) način, so nekatere vaje deljene, zato jih je potrebno ocenjevati ločeno. Ocena mora biti primerna primarnemu in sekundarnemu delu vaje. Primarni del vaje moral biti upoštevan kot težji, da je lahko vaja primerno ocenjena.

Več podrobnosti najdete pod opisi vaj.

Shema za vaje poslušnosti FCI-IGP

Opis vaj

Prosta vodljivost

Iz poravnanege osnovnega položaja mora pes na enkratno vodnikovo slušno povelje, pozorno, z veseljem in poravnano slediti svojemu vodniku, ter pri tem ostati s plečko vselej v višini kolena na vodnikovi levi strani. (pri tem je treba upoštevati prikazano shemo).

Na prvi ravni liniji, se izstrelita dva strela (kalibra 6 mm) v časovnem intervalu 5 sekund z razdalje najmanj 15 korakov . Vodnik in pes morata zavzeti osnovni položaj najkasneje do takrat, ko drugi vodnik s psom zavzame osnovni položaj za vajo »odlaganje z motenjem«. Vodnik in pes morata pokazati obrat »levo okrog«. Pes gre desno zadaj okrog vodnika ali prikaže obrat v levo za 180 stopinj tako, da se obrne na mestu. Obrat se lahko izvede v obeh variantah. V nadaljevanju morata vodnik in pes pokazati 10-15 korakov normalne hoje, čez 10-15 korakov preiti v tek in nato čez 10-15 korakov v počasno hojo. Po 10 – 15 korakih počasne hoje, morata preiti nazaj v normalno hojo. Tek in počasna hoja se morata jasno razlikovati od normalne hoje. Menjava tempa se izvaja brez vmesnih korakov. Po drugem obratu levo okrog mora biti prikazano ustavljanje vodnika in psa. Pes se mora usesti brez povelja in nadaljujeta vajo po shemi. Vodnik in pes nato nadaljujeta skozi skupino najmanj 4 premikajočih se ljudi. V skupini morata iti vodnik in pes okoli ene osebe na desni in osebe na levi strani (npr. v obliki številke 8) in se ustaviti vsaj enkrat v bližini ene osebe. Sodnik lahko zahteva ponovitev. Po navodilu sodnika, vodnik s psom zapusti skupino in zavzame končni osnovni položaj, ki je tudi začetek naslednje vaje. Pohvala psa po odhodu iz skupine je dovoljena samo v končnem osnovnem položaju.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Pravilen položaj psa, pozitivno izrazno vedenje psa (motiviran, sproščen, skoncentriran).

Sekundarna določila:

Osnovni položaj.

Napake:

Prehitevanje, stransko odmikanje, zaostajanje, počasno in obotavljivo usedanje, dodatna slušna povelja, pomoč s telesom, napake v osnovnem položaju, nepozornost, pomanjkanje motiviranosti, stres in pomanjkanje samozavesti, hektično vedenje in nenormalno aktivno vedenje pri psu se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Pes ne sme reagirati na strele. Če je pes streloplah, se psa diskvalificira in vse, do tega trenutka pridobljene točke se odvzamejo. Če odziv psa na strel ni jasen, lahko sodnik preveri streloplahost psa posebej z dodatnimi streli.

Sedi v gibanju

1. del: osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba vaje »sedi«	50% točk
2. del: oddaljitev od psa in prihod nazaj do psa, končni osnovni položaj	50% točk

Po sodnikovem navodilu mora vodnik začeti vajo s slušnim poveljem za vodljivost. Po približno 10 -15 korakih v ravni liniji in v normalnem koraku, vodnik da psu povelje za sedi, brez spremembe gibanja ali pogleda nazaj. Na slušno povelje mora pes sestiti takoj, brez izkazovanja stresa ali strahu ter ostati miren biti pozoren na vodnika. Vodnik se nato od psa oddalji za 15 korakov in se obrne proti psu. Na sodnikov znak se vodnik vrne do psa ter se postavi ob njegovo desno stran. Na koncu vaje lahko vodnik psa na kratko pohvali.

Posebnosti pri FCI-IGP 1

Po razvoju vaje se lahko vodnik ustavi in da psu povelje za »sedi«. Potem, ko se je pes usedel, se vodnik oddalji od psa in nadaljuje z vajo.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Direkten in hiter način izvajanja vaje »sedi«; način, kako pes reagira na slušno povelje in pozornost psa na vodnika.

Sekundarna določila:

Osnovni položaj na začetku in na koncu vaje.

Napake:

Počasno usedanje, izražen stres, strah in negotovost pri slušnem povelju, nemirno sedenje ali nepozornost na vodnika, se ocenijo z ustreznim odbitkom. Če pes stoji ali leži, se dodatno odšteje 50 % skupnega števila točk.

Prostor z odpoklicem

1. del: začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedbe vaje »prostor«	50 % točk
2. del: odpoklic, sedenje pred vodnikom, končni osnovni položaj	50 % točk

Na sodnikov znak mora vodnik pokazati vajo »prostor z odpoklicem«, začeni z osnovnim položajem. Ta osnovni položaj je lahko končni osnovni položaj vaje »sedi v gibanju«. Razvoj vaje 10 do največ 15 korakov se izvaja brez povodca v normalnem koraku. Na povelje »poleg«, vodnik in pes hodita naravnost v ravni liniji z normalnim korakom približno 10-15 korakov, nato vodnik da psu slušno povelje za »prostor«.

Na slušno povelje »prostor« se mora pes takoj uleči v smeri gibanja, ne da bi vodnik spremenil svoje gibanje, ga prekinjal ali pogledal nazaj. Vodnik hodi naprej vsaj 30 korakov in se obrne neposredno proti psu. Pes mora ostati miren in pozoren na vodnika. Na znak sodnika vodnik pokliče psa po imenu ali s poveljem za odpoklic. Pes mora priti takoj, z željo in pozornostjo do vodnika ter pri prihodu naravnost in tesno sestiti pred vodnika. Po 3 sekundah sedenja pred vodnikom, mora pes na povelje vodnika preiti v končni osnovni položaj. Po končani vaji lahko vodnik na kratko pohvali psa.

Posebnosti pri FCI-IGP 1

Po razvoju vaje se lahko vodnik ustavi in da psu slušno povelje za prostor, nato se odmakne od psa.

Posebnosti pri FCI-IGP 3

Po prvih 10 do 15 korakih normalne hoje, vodnik in pes nadaljujeta še 10 do 15 korakov v teku, preden vodnik da psu povelje za »prostor«. Po slušnem povelju, vodnik v teku nadaljuje naravnost naprej vsaj še 30 korakov in se nato obrne direktno proti psu.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Izvedba vaje »prostor«, način, kako pes sprejme ukaz in izvede vajo.

Sekundarna določila:

Osnovni položaj na začetku in na koncu vaje.

Napake:

Počasno uleganje, nemirno in nepozorno ležanje, neodločen prihod k vodniku, pomoč vodnika, kot je razkoračena stoja vodnika, se poleg drugih napak, oceni z ustreznim odbitkom.

Če pes sedi ali stoji, se vaja oceni z odbitkom 50% skupnih točk.

V primeru, da pes ne pride na drugo dodatno slušno povelje, se vaja oceni kot pomanjkljiva z 0 točkami. V tem primeru lahko gre vodnik do psa in nadaljuje z naslednjo vajo.

Stoj pri FCI-IGP 2

1. del: začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba »stoj«	50% točk
2. del: zapuščanje psa, vračanje vodnika do psa, končni osnovni položaj	50% točk

Po 10 do 15 korakih normalne hoje mora pes na vodnikovo slušno povelje za vajo »stoj« takoj obstati v smeri gibanja, ne da bi vodnik svoje gibanje pri tem prekinjal, spreminjal ali se oziral nazaj. Po nadaljnjih vsaj 15 korakih normalne hoje, se vodnik obrne proti psu. Na znak sodnika, se vodnik vrne do psa, se postavi na njegovo desno stran in mu da slušno povelje, da se pes postavi v osnovni položaj.

Stoj pri FCI-IGP 3

1. del: začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba »stoj«	50% točk
2. del: zapuščanje psa, vračanje vodnika do psa, končni osnovni položaj	50% točk

Po 10 do 15 korakih teka mora pes na vodnikovo slušno povelje za vajo »stoj« takoj obstati v smeri gibanja, ne da bi vodnik svoje gibanje pri tem prekinjal, spreminjal ali se oziral nazaj. Po nadaljnjih vsaj 30 korakih teka, se vodnik ustavi in obrne proti psu. Pes mora ostati miren in pozoren na vodnika, dokler ga ta s slušnim poveljem ne pokliče k sebi. Na znak sodnika vodnik odpokliče psa s poveljem za odpoklic ali z imenom psa. Pes mora priti hitro, veselo, namensko, direktno in se uvesti naravnost pred vodnika. Na povelje vodnika, mora pes preiti v končni osnovni položaj.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Na slušno povelje se pes takoj ustavi in obstoji, mirno vedenje brez znakov stresa ali pomanjkanja samozavesti ter biti pozoren na vodnika. Pes mora pokazati tudi hitro in namensko izvajanje odpoklica ter tesno in ravno sedenje pred vodnikom.

Sekundarna določila:

Osnovni položaj na začetku in na koncu vaje, razvoj vaje in pozornost psa na vodnika.

Napake:

Počasna izvedba vaje, nemirno in nepozorno stanje, počasen in nenamenski odpoklic ter pomoč vodnika, se oceni z ustreznim odbitkom.

Če pes sedi ali leži, se vaja oceni z odbitkom 50% skupnih točk. V primeru, da pes ne pride na drugo dodatno slušno povelje, se vaja oceni kot pomanjkljiva z 0 točkami. V tem primeru lahko gre vodnik do psa in nadaljuje z naslednjo vajo.

Prosto prinašanje prinosila

(FCI-IGP 1 – prinosilo težko 650 g)

Na tleh mora biti oznaka kvadratne oblike, ki meri 4 x 4 metre, z začetkom na razdalji 8 metrov od začetnega položaja. Iz poravnane osnovnega položaja vodnik vrže prinosilo v ta kvadrat. Če prinosilo pristane zunaj kvadrata, se postavi na sredino s pomočjo pomočnika, ki se umakne izza

položaja vodnika, preden vodnik da psu povelje za prinašanje prinosila. Pri metanju prinosila je dovoljeno, da vodnik stopi z eno nogo nazaj. Ko se vodnik vrne v osnovni položaj, morajo preteči 3 sekunde, da lahko psu da naslednje povelje. Povelje za prinašanje lahko da šele, ko prinosilo mirno leži oziroma je pomočnik za vodnikom.

Na slušno povelje vodnika za prinašanje mora pes steči direktno do prinosila, ga takoj pobrati in ga prinesiti direktno nazaj k vodniku. Pri tem mora pokazati namensko ter motivirano delo v obe smeri. Pes se mora s prinosilom uvesti pred vodnika. Ko pes sedi pred vodnikom, se ga s prinosilom ne sme dotikati. Pes mora med prinašanjem in tudi med sedenjem, prinosilo držati mirno, dokler mu ga vodnik po cca 3 sekundah ne vzame s poveljem »spusti. Pes mora spustiti prinosilo. Po (še enem) cca 3 sekundnem premoru, mora pes na slušno povelje vodnika preiti v končni osnovni položaj. To lahko stori tako, da gre okoli vodnika zadaj ali od spredaj.

Po oddaji mora vodnik prinosilo držati v spuščeni roki na desni strani telesa. Vodnik mora odložiti prinosilo na za to predvideno stojalo. Pri tem mora pes slediti vodniku v prosti vodljivosti. Levičarji lahko, po dovoljenju sodnika, dajo psu povelje »sedi«, naredijo en korak v desno, vržejo prinosilo in nato stopijo nazaj k psu ter nadaljujejo z vajo.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Izvedba prinašanja, enakomeren in motiviran tek do prinosila ter nazaj do vodnika, tesno sedenje pred vodnikom, s samozavestnim in neobremenjenim držanjem prinosila ter pripravljenostjo oddaje prinosila.

Sekundarna določila:

Izvedba osnovnega položaja na začetku in na koncu.

Napake:

Nemotivirano in neusmerjeno delo psa pri odhodu do prinosila in med povratkom po pobiranju prinosila, napake pri pobiranju, izpuščanje prinosila, igranje s prinosilom, pregrizovanje prinosila, kot je razkoračena stoja vodnika, napake pri vodenju, napake v osnovnih položajih (npr. nemirno vedenje psa) in pomoč vodnika, se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Osnovni položaj pred skakalnico in plezalno steno

4 metrska razdalja od osnovnega položaja vodnika do skakalnice oziroma plezalne stene mora biti označena s črto. To je najmanjša možna razdalja, na kateri je možno začeti z vajo iz osnovnega položaja. Vodnik in pes smeta zavzeti svoj osnovni položaj za to črto.

FCI-IGP 1: Dva skoka (tja in nazaj) brez prinašanja preko ovire

Vodnik se s psom v osnovnem položaju postavi najmanj 4 m pred skakalnico.

Na znak sodnika vodnik začne z vajo. Po slušnem povelju »sedi« in »čakaj«, gre vodnik na drugo stran ovire in stoji približno 5 metrov od ovire v osnovnem položaju. Na sodnikov znak vodnik pokliče psa s poveljem za skok in odpoklic. Pes mora pokazati močan, sproščen skok čez oviro in sesti naravnost ter blizu vodnika. Na slušno povelje vodnika mora pes hitro preiti v osnovni položaj. V nadaljevanju je vajo potrebno ponoviti na enak način v nasprotno smer.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Močni, sproščeni, samozavestni preskoki in sedenje pred vodnikom.

Sekundarna določila:

Izvedba osnovnega položaja na začetku in na koncu.

Dodatno se ocenjuje:

Če se pes dotakne skakalnice, se mu odvzame do 1 točka odbitka na skok. Če se pes odrine od skakalnice, dobi do 2 točki odbitka na skok.

Če pes pri preskoku prevrne skakalnico se odšteje 5 točk. Ovira bo ponovno postavljena za povratni skok, če je to potrebno.

Napake:

Napake v osnovnem položaju, neodločen, nemotiviran skok in skok brez zadostne moči, napake pri vodenju, napake v osnovnih položajih in pomoč vodnika, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Prinašanje prinosila čez oviro (1m) : FCI-IGP 2 in FCI-IGP 3

(prinosila so zagotovljena s strani organizatorja)

Na tleh za plezalno steno mora biti označen pravokotnik v velikosti 2 x 4 metre, ki se začne pri 6 metrih od skakalnice. Vodnik in pes začneta z vajo na sodnikov znak.

Iz poravnane osnovnega položaja vodnik vrže prinosilo, ki mora pristati znotraj omenjenega pravokotnika. Če prinosilo ne pristane v pravokotniku, pomočnik, na znak sodnika, pobere prinosilo in ga dvigne navpično navzgor, da ga pes vidi ter ga nato postavi na sredino pravokotnika. Pomočnik se nato odmakne iz delovnega območja psa (namišljena črta za oviro) za vodnikom. Pes mora sproščeno in mirno sedeti poleg vodnika. Na slušno povelje za preskok, mora pes izvesti skok. Med skokom mora vodnik dati psu slušno povelje za povratek. Pes mora iti hitro in neposredno do prinosila, ga takoj pobrati in se vrniti s sproščenim skokom neposredno k vodniku. Pes preda prinosilo vodniku tako, da sedi v poravnane osnovnem položaju pred njim. Pes mora sedeti tesno pred vodnikom, tako da lahko vodnik zlahka sprejme prinosilo. Dotik psa s prinosilom, četudi rahel, se ovrednoti kot napaka. Pes mora izvesti celotno vajo brez znakov stresa, motivirano ter prikazati energične skoke brez dotikanje skakalnice.

Med prinašanjem in držanjem prinosila pred vodnikom, mora pes prinosilo držati močno in mirno. Pes mora sedeti pred vodnikom in držati prinosilo, dokler vodnik psu ne da slušnega povelja za spuščanje (cca 3 sekunde). Po spuščanju in cca 3 sekundni premoru, vodnik da psu slušno povelje za prehod v končni osnovni položaj, bodisi tako, da gre okoli vodnika zadaj ali spredaj. Prinosilo mora vodnik držati v desni roki; roka mora biti spuščena in ob telesu. Vodnik nato odloži prinosilo na stojalo, pri čemer mu pes mora slediti v prosti vodljivosti.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Energični, sproščeni, samozavestni preskoki in pravilnost izvedbe prinašanja.

Sekundarna določila:

Izvedba osnovnega položaja na začetku in na koncu.

Navodila za ocenjevanje:

Delna ocena vaje je mogoča le, kadar sta od treh delov vaje (preskok - prinašanje – skok nazaj) izvedena vsaj dva dela, in sicer en skok ter del vaje »prinašanje«. Če en skok ni prikazan, se vaja oceni z odbitkom 5 točk.

Napake:

Če pes prikaže počasen, pod stresom, nemotiviran, nenamenski skok v eno ali obe smeri, napačno pobere prinosilo, spusti ali prigrizuje prinosilo, če vodnik stoji v razkoračeno ali če se pojavijo napake pri držanju, sedenju pred vodnikom in v osnovnih položajih (na primer nemirno vedenje), se to oceni z ustreznim odbitkom točk.

- Če se pes dotakne skakalnice, se odbije do 1 točka za vsak skok.
- Če pes odrine od skakalnice, se odbijeta 2 točki za vsak skok.
- Delna ocena je možna le, če sta vsaj dva dela vaje od treh (skok – pobiranje – skok nazaj) izvedena; torej, vsaj en skok in prinašanje.
- Če pes ne izvede enega skoka (tja ali nazaj) in prinese prinosilo, se vaja oceni s 5 točkami odbitka (možne so še druge napake pri izvedbi vaje, ki se ocenijo s ustreznim odbitkom točk).
- Skok čez skakalnico in skok nazaj sta brez napake, vendar pes ne prinese prinosila: se vaja oceni z 0 točkami.
- Če pes pri preskoku podre oviro, se vaja oceni s -4 točkami odbitka. V kolikor pes pri vračanju nazaj uspe preskočiti podrti oviro s prinosilom, se skok nazaj oceni z 1 točko. Če pes, zaradi podrte ovire, ne izvede povratnega skoka, se vaja oceni z 0 točkami. (ponovitve skoka ni).

Plezanje čez plezalno steno: FCI-IGP 1 in 2

višina plezalne stene 160 cm

Vodnik se s psom v osnovnem položaju postavi pred plezalno steno.

Po slušnem povelju »sedi« in »čakaj«, gre vodnik na drugo stran plezalne stene na razdalji najmanj 4 m do plezalne stene. Na znak sodnika vodnik s služnim poveljem za preskok in odpoklic pokliče psa. Pes mora z energičnim plezanjem priti k vodniku ter se naravnost in tesno usesti predenj. Po premoru cca 3 sekund, mora pes na slušno povelje vodnika hitro preiti v končni osnovni položaj.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Prikaz energičnega in samozavestnega plezanja čez plezalno steno ter poravnano sedenje pred vodnikom.

Sekundarna določila:

Izvedba osnovnega položaja na začetku in na koncu.

Napake:

Napake v osnovnem položaju, neodločno in počasno plezanje brez zadostne moči, napake vodnika pri vodenju, napake pri zaključku vaje in pomoč vodnika, se ocenijo z ustreznim odbitkom.

Prinašanje prinosila čez plezalno steno: FCI-IGP 3

višina plezalne stene 160 cm

Na tleh za plezalno steno mora biti označen pravokotnik v velikosti 2 x 4 metre, ki se začne pri 6 m od skakalnice. Vodnik in pes začneta z vajo na sodnikov znak.

Iz poravnane osnovnega položaja vodnik vrže prinosilo preko plezalne stene, ki mora pristati znotraj omenjenega pravokotnika. Če prinosilo ne pristane v pravokotniku, pomočnik, na znak sodnika, pebere prinosilo in ga dvigne navpično navzgor, da ga pes vidi in ga nato postavi na sredino pravokotnika. Pomočnik se nato odmakne iz delovnega območja psa (namišljena črta za oviro) za vodnikom. Pes mora sproščeno in mirno sedeti poleg vodnika. Na slušno povelje za preskok, mora pes preplezati plezalno steno. Ko je pes na vrhu plezalne stene, mora vodnik dati psu slušno povelje za prinašanje. Pes mora iti hitro in neposredno do prinosila, ga takoj pobrati in se vrniti s povratnim plezanjem neposredno k vodniku. Pes preda prinosilo vodniku tako, da sedi v poravnane položaju pred njim. Pes mora sedeti tesno pred vodnikom, tako da lahko vodnik zlahka sprejme prinosilo. Pes mora izvesti celotno vajo brez znakov stresa, motivirano ter prikazati energično plezanje.

Med prinašanjem in držanjem prinosila pred vodnikom, mora pes prinosilo držati močno in mirno. Pes mora sedeti pred vodnikom in držati prinosilo, dokler vodnik psu ne da slušnega povelja za spuščanje (cca 3 sekunde). Po spuščanju in cca 3 sekundnem premoru, mora vodnik dati psu slušno povelje za prehod v končni osnovni položaj, bodisi tako, da gre okoli vodnika zadaj ali spredaj. Prinosilo mora vodnik držati v desni roki; roka mora biti spuščena in ob telesu. Vodnik nato odloži prinosilo na stojalo, pri čemer mu pes mora slediti v prosti vodljivosti.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Prikaz energičnega in samozavestnega plezanja čez plezalno steno, pravilno prinašanje prinosila ter poravnano usedanje pred vodnikom.

Sekundarna določila:

Napake pri osnovnem položaju, pri sedenju pred vodnikom in pri zaključku (prehod v končni osnovni položaj) vaje ter pomoč vodnika, se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Navodila za ocenjevanje:

Delna ocena vaje je možna le, kadar sta od treh delov vaje (plezanje – prinašanje prinosila - povratno plezanje) izvedena vsaj dva dela, in sicer eno plezanje vaja »prinašanje«. Če plezanje v eno smer ni prikazano, se vaja oceni z odbitkom 5 točk.

Napake:

Če pes prikaže nemotiviran, nenamenski skok tja in/ali nazaj, napačno pobere prinosilo, spusti ali prigrizuje prinosilo, če vodnik stoji razkoračeno ali če se pojavijo napake pri držanju prinosila, sedenju pred vodnikom in v osnovnih položajih (npr. nemirno vedenje), se to oceni z ustreznim odbitkom točk. Za dodelitev delne ocene, mora pes prikazati plezanje vsaj v eno smer ter prinašanje prinosila. Prikazano mora biti energično plezanje.

Naprej z uleganjem

1. del: začetni osnovni položaj, razvoj vaje, izvedba dela vaje »naprej«	50% točk
2. del: povelje »prostor« na sodnikov znak in končni osnovni položaj	50% točk

Iz poravnane osnovnega položaja in na znak sodnika, vodnik in pes pričneta z vajo. Na slušno povelje »poleg« vodnik in pes v normalni hoji in v ravni liniji hodita v določeni smeri približno 10 - 15 korakov. Po teh 10 – 15 korakih vodnik z enkratnim poveljem in sočasnim dvigom roke pošlje psa naprej. Na povelje se mora pes z jasnim ciljem, v ravni liniji in v hitrem tempu oddaljiti od vodnika v nakazni smeri vsaj 20 korakov. Na sodnikov znak, da vodnik psu slušno povelje za uleganje, ob katerem se more pes takoj uleči. Vodnik lahko drži iztegnjeno roko tako dolgo, da se pes uleže.

Če se pes ne uleže na prvo slušno povelje, mora vodnik samostojno dati drugo povelje v razmiku 3 sekund, kar velja tudi za tretje povelje.

Na sodnikov znak gre vodnik do psa in se postavi na njegovo desno stran. Na vnovičen sodnikov znak vodnik da psu slušno povelje za usedanje. Pes se mora usesti hitro, ravno in mirno v končni osnovni položaj.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Direkten, raven in hiter tek naprej ter takojšnja izvedba povelja za uleganje.

Sekundarna določila:

Napake pri razvoju vaje in pri osnovnih položajih, nemirnost pri ležanju ter napake pri dvigovanju psa in v osnovnem položaju.

Napake:

Pomoč vodnika se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Če pes ne preteče minimalne zahtevane razdalje ali se ne uleže na tretje povelje, se vaja oceni z 0 točkami.

Odbitki:

Pes se ustavi na 1. povelje, ne leže. Na 1. dodatno povelje se takoj uleže	-1,5 točk
Pes se ustavi na 1. povelje, ne leže. Na 2. dodatno povelje se takoj uleže	-2,5 točk
Pes se ustavi na 1. povelje, ne leže na 2. dodatno povelje	-3,5 točk
Pes se ne ustavi, na 1. dodatno povelje se takoj uleže	-2,5 točk
Pes se ne ustavi, na 2. dodatno povelje se takoj uleže	-3,5 točk
Pes se ne ustavi na 2. dodatno povelje	0 točk

Pes se uleže na 1. slušno povelje, vendar zapusti prostor, po sodnikovemu znaku vodniku, da lahko gre po psa. Vodnik lahko da dodatno povelje za prostor, če je razdalja še 50% celotne dolžine. Napaka se oceni z do 5 točkami odbitka.

Napaka v razvoju vaje, neodločno naprej, neodločno zaustavljanje, počasno uleganje, nemirno ležanje in napake v osnovnih položajih, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk.

Odlaganje z motenjem

Med izvajanjem vaj poslušnosti drugega psa, se opravi prikaz vaje »odlaganje z motenjem«. Na sodnikov znak vodnik iz osnovnega položaja da psu povelje za prostor na naprej določenem mestu. Pes mora mirno ležati brez pomoči vodnika, medtem ko drugi pes izvaja vaje poslušnosti. Na znak sodnika mora vodnik upoštevati naslednja navodila (glede na stopnjo preizkušnje):

- Pri FCI-IGP 1 je vodnik najmanj 10 metrov stran v vidnem polju psa, obrnjen bočno od psa.
- Pri FCI-IGP 2 je vodnik vsaj 20 metrov stran v vidnem polju psa, s hrbtom obrnjen proti psu.
- Pri FCI-IGP 3 je vodnik psa vsaj 30 metrov stran izven vidnega polja psa.

Pes mora ležati tiho in mirno brez vodnikovega posredovanja. Do označenega prostora in po dvigu psa mora pes vodniku slediti v prosti vodljivosti v določeno smer.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Tiho in mirno ležanje brez premikanja (plazenje, itd.) in pomoči vodnika. Prehitro usedanje/vstajanje ali plazenje se ovrednoti kot napaka.

Sekundarna določila:

Napake pri osnovnih položajih.

Napake

Če se pes oddalji od mesta odlaganja za več kot 3 metre, veljajo naslednja pravila za pridobitev delne ocene (- 50 % vaje) skupaj še z drugimi napakami:

- FCI-IGP 1: Delna ocena je možna, če je drugi pes opravil 3. vajo poslušnosti.
- FCI-IGP 2: Delna ocena je možna, če je drugi pes opravil 4. vajo poslušnosti.
- FCI-IGP 3: Delna ocena je možna, če je drugi pes opravil 5 vajo poslušnosti.

Če se pes ustane ali usede, a ostane na mestu odlaganja, se vaja oceni s 50% točk odbitka.

Če pes pride nasproti svojemu vodniku, ko gre ta po njega, se mu odštejejo 3 točke. Če pes zapusti prostor, a ostane v območju 3 metrov (FCI-IGP 1 = 2 m) sede ali stoje, se vaja oceni z do 50% točkami odbitka.

Disciplina C – OBRAMBA (FCI-IGP 1-3)

Splošne določbe

Oznake na poligonu

Oznake poligona, ki jih predpisuje IGP pravilnik, morajo biti dobro vidne vodniku sodniku in markerju.

- Mesto, kjer stoji vodnik, ko odpokliče psa iz zaklona, v katerem pes oblaja markerja.
- Mesto, kjer stoji marker ob začetku pobega ter točka, kjer se pobeg konča (20 korakov) (glej skico).
- Mesto, kjer vodnik odloži psa za pobeg (glej skico).
- Mesto, kjer stoji vodnik pri vaji »napad na psa v gibanju« (FCI-IGP 2 in 3).

Zakloni

Na ustreznem mestu je potrebno na vzdolžnih straneh poligona postaviti 6 zaklonov, razporejenih po 3 na vsaki strani (glej skico). Vseh 6 zaklonov je potrebno postaviti pri FCI-IGP 1, 2 in 3.

Osnovne zahteve

V ocenjevanje celotne obrambe je potrebno vključiti nagonsko vedenje, samozavest, zmožnost premagovanja stresa, stabilnost ugrizov in poslušnost psa. Pes mora biti samozavesten in dominirati markerju v vseh fazah obrambe. Pri vseh vajah obrambe lahko pes ugrizne samo zaščitni rokav. Ugriz drugih nezaščitenih delov telesa markerja vodi do takojšnje diskvalifikacije (DQ). V vseh fazah obrambe mora pes ostati stabilen in pokazati polne, energične in predvsem enako dosledne ugrize. Pri preizkusu poguma s palico marker napade psa z grožnjo udarca, pri čemer se psa ne dotakne. Grožnja mora biti izvedena energično.

Ocenjevanje

Posebej je potrebno izpostaviti naslednja ocenjevalna določila:

- **reakcija psa med napadom markerja** - samozavesten, miren in trden ugriz
- **faza čuvanja** - samozavestno in dominantno vedenje proti markerju
- **poslušnost** - pes mora biti pod kontrolo vodnika skozi celoten potek obrambe

Dodatna merila za ocenjevanje

Odbitek za eno oceno	<ul style="list-style-type: none"> • Če je pes v fazi čuvanja rahlo nepozoren in/ali rahlo nadležen v fazi čuvanja
Odbitek za dve oceni	<ul style="list-style-type: none"> • zelo nepozorno čuvanje in/ali zelo nadležen v fazi čuvanja
Odbitek za tri ocene	<ul style="list-style-type: none"> • pes ne čuva markerja, vendar ostane pri njem
Pomanjkljivo	<ul style="list-style-type: none"> • Če pride pes nasproti vodniku, ki gre le-ta ponj
Prekinitev	<ul style="list-style-type: none"> • pes ne zdrži pritiska markerja, spusti rokav in se umakne • pes zapusti markerja pred sodnikovim znakom za vodnikov prihod ali vodnik da psu dodatno povelje, da ostane pri markerju

Spuščanje / dodatna povelja

Slušno povelje za spuščanje je pri vsaki vaji obrambe dovoljeno le enkrat. Če pes ne spusti na 1. povelje, dobi vodnik znak od sodnika za še največ 2 dodatni povelji.

Neodločno spuščanje	Pes takoj spusti na 1. dodatno povelje	1 dodatno povelje z neodločnim spuščanjem	Pes takoj spusti na 2. dodatno povelje	2 dodatno povelje z neodločnim spuščanjem	Pes ne spusti na 2. dodatno povelje
-0.5 do -3.0	-3.0	-3.5 do -6.0	-6.0	-6.5 do -9.0	diskvalifikacija

Če pes pri vzporednem spremstvu zapusti položaj med vodnikom in markerjem, se vaja zaustavi in vodnik ima na voljo dve povezani povelji (»sem-poleg«), da psa vrne v položaj medse in markerja. Nato se vaja nadaljuje.

Ocenjevanje:

- vaja »zaporedno spremstvo« pri FCI-IGP 2
 - 1. dodatno povelje: -1.5 točke, »zadovoljivo«
 - 2. dodatno povelje: - 2.5 točke, »pomanjkljivo«
- vaji »napad na psa med zaporednim spremstvom« in »napad na psa v gibanju«
 - 1. dodatno povelje: - 3.5 točke, »zadovoljivo«
 - 2. dodatno povelje: - 5.0 točk, »pomanjkljivo«

Če pes ne uboga na 2. dodatno povelje, se psa diskvalificira.

Če pes ugrizne v zaščitni rokav pri vzporednem spremstvu, ima vodnik na voljo 1 dodatno slušno povelje (»pusti« / »sem-poleg«), da dobi psa pod kontrolo. Če pes uboga na povelje, se vaja oceni kot »pomanjkljiva«. V kolikor vodniku psa ne uspe dobiti nazaj pod kontrolo, se psa diskvalificira zaradi neposlušnosti.

Vaja »zaporedno spremstvo« pri FCI-IGP 2:

Četudi je vaja ocenjena kot »pomanjkljiva« in z 2 točkama odbitka, se obramba lahko nadaljuje. Če psa po dveh dodatnih poveljih ni mogoče dobiti pod kontrolo, se ga diskvalificira zaradi neposlušnosti.

Vaji »napad pri zaporednem spremstvu« in »napad na psa v gibanju« pri FCI-IGP 3:

Četudi je vaja ocenjena kot »pomanjkljiva«, se obramba lahko nadaljuje. Če psa po dveh dodatnih poveljih ni mogoče dobiti pod kontrolo, se ga diskvalificira zaradi neposlušnosti.

Če pes zapusti markerja preden da sodnik vodniku znak za prihod do psa, se obramba prekine.

Če pes zapusti markerja po tem, ko da sodnik vodniku znak za prihod do psa, se vaja oceni kot »pomanjkljiva«.

Primarni in sekundarni elementi pri ocenjevanju posamezne vaje

Pri ocenjevanju je potrebno razlikovati med primarnimi in sekundarnimi elementi posamezne vaje, pri čemer lahko večje napake pri sekundarnih elementih vodijo do tega, da se celotna vaja oceni kot »pomanjkljiva« ali do diskvalifikacije. Podrobnejši opisi sledijo pri opisih posamezne vaje.

Izpitne stopnje FCI-IGP 1-3 (vaje in ocenjevanje)

Vaja	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Iskanje markerja	5	5	10
Čuvanje in oblajanje	15	15	15
Preprečitev pobega	20	15	10
Napad na psa med čuvanjem	30	20	15
Zaporedno spremstvo	/	5	5
Napad na psa med zaporednim spremstvom	/	/	15
Napad na psa v gibanju	30	20	15
Napad na psa med čuvanjem	/	20	15
SKUPAJ	100	100	100

Prijava

Pri FCI-IGP 1 se vodnik mora prijaviti pri sodniku s psom na povodcu in v osnovnem položaju.

Pri FCI-IGP 2 in 3 prijava poteka tako, da se vodnik v izhodiščni točki s psom v osnovnem položaju za vajo »iskanje markerja« obrne v smeri sodnika in dvigne roko. Na znak sodnika se obramba lahko začne.

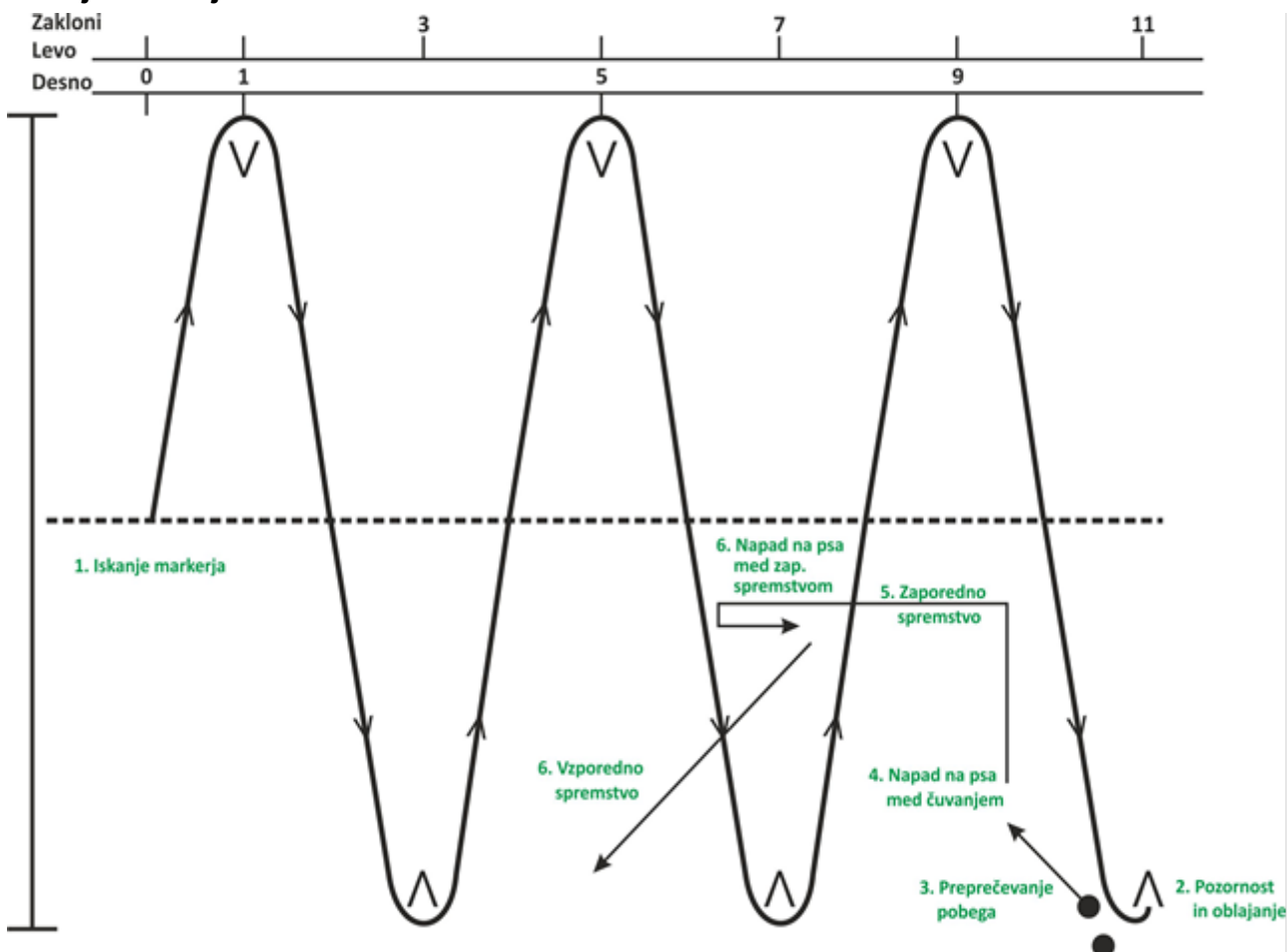
V disciplini C prijava poteka tako, da se vodnik v izhodiščni točki s psom postavi v osnovni položaj za vajo »iskanje markerja« obrnjen v smeri sodnika z dvignjeno roko.

Opis vaj
Iskanje markerja

Vodnik in pes, ki je v osnovnem položaju, sta obrnjena v smeri sodnika. Po sodnikovem znaku za začetek je dovoljen nov osnovni položaj v smeri zaklona, v katerega se pošlje psa.

FCI-IGP 1 (2 zaklona)	FCI-IGP 2 (4 zakloni)	FCI-IGP 3 (6 zaklonov)
Vodnik se s psom na povodcu napoti na izhodišče sredinske linije v višini 5. zaklona, kjer se postavi v osnovni položaj. Nato psa odpne. Z dvigom roke vodnik nakaže sodniku, da je pripravljen za začetek vaje. Po sodnikovem znaku vodnik psa s slušnim poveljem pošlje najprej v 5 in nato še v 6 zaklon za iskanje markerja.	Vodnik gre s psom v prosti vodljivosti na izhodišče srednje linije v višini 3. zaklona in se postavi v osnovni položaj. Z dvigom roke vodnik nakaže sodniku, da je pripravljen za začetek vaje. Po sodnikovem znaku vodnik pošlje psa, da začne z vajo.	Vodnik gre s psom v prosti vodljivosti na izhodišče srednje linije v višini 1. zaklona in se postavi v osnovni položaj. Z dvigom roke vodnik nakaže sodniku, da je pripravljen za začetek vaje. Po sodnikovem znaku vodnik pošlje psa, da začne z vajo.

Iskanje markerja skica

Vodnik psa s slušnim poveljem ter vidnim znakom za smer z desno ali levo roko pošlje na iskanje markerja. Pes mora teči hitro in neposredno proti zaklonom, nato pa jih mora zaobiti tesno in pozorno. Ko pes obide zaklon, ga vodnik pokliče po imenu in mu da slušno povelje »sem«. Na to povelje mora pes priti k vodniku po najkrajši možni poti, nato pa mu vodnik da (ponovno) povelje za preiskovanje zaklona in hkrati z roko pokaže na naslednji zaklon, ki ga je treba preiskati. Ime psa in slušno povelje za odpoklic je potrebno podati skupaj. Vodnik se premika v normalnem koraku po namišljeni sredinski liniji, ki je ne sme zapustiti. Ko pes doseže zaklon z markerjem, nadaljnja povelja ali znaki z roko niso več dovoljeni in vodnik se mora takoj ustaviti. Po sodnikovem znaku gre vodnik na označeno mesto za odpoklic psa iz zaklona.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Odločno, osredotočeno in pozorno iskanje markerja, poslušnost psa.

Sekundarna določila:

Neposredno vračanje psa k vodniku tesno preiskovanje zaklonov.

Napake:

Nemirnost psa v začetnem osnovnem položaju, lajanje psa med iskanjem markerja, pes prejme dodatna slušna in/ali vizualna povelja, vodnik med iskanjem zapusti namišljeno sredinsko linijo, vodnik se ne hodi v normalnem koraku, pes široko obide zaklone, pes dela samostojno in ne na vodnikovo povelje, pes ne obide zaklonov ali jih ne obide z zadostno pozornostjo, pes je težko obvladljiv, se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Pes se mora zaklonom in vodniku približati direktno in z namenom. Če vodnik psa med iskanjem da v osnovni položaj (pes preneha z iskanjem in pride v osnovni položaj), se vaja oceni z 0 točkami. Če pes po ponovnem povelju nadaljuje s preiskovanjem zaklonov, je mogoče vaje discipline C nadaljevati. Če se pes drugič vrne v osnovni položaj, se obramba prekine. Če pes ne najde markerja na prvo povelje, ima vodnik na voljo še dve dodatni povelji, da usmeri psa v 6. zaklon. Če pes po 2. dodatnem povelju še vedno ne najde markerja, se vaje obrambe prekinejo.

Pozornost in oblajanje

(10 točk za pozornost in 5 točk za oblajanje)

Pes se mora markerju približati samozavestno, aktivno, pozorno in dominantno z vztrajnim lajanjem. Trajanje lajanja je cca 20 sekund, preden sodnik da znak vodniku za prihod k psu. Vaja se konča na naslednje načine:

FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Vodnik stopi na sodnikov znak na razdaljo 5 korakov od zaklona. Na ponovni sodnikov znak vodnik pokliče svojega psa v osnovni položaj ali alternativno, vodnik lahko gre takoj k psu, mu da slušno povelje »sedi« in ga pripne na povodec. Nato ga vodnik pelje do točke, ki označuje razdaljo 5 korakov od zaklona in se postavi v osnovni položaj. To lahko naredi tudi v prosti vodljivosti.	Vodnik stopi na sodnikov znak na razdaljo 5 korakov od zaklona. Na sodnikov znak vodnik pokliče psa v osnovni položaj s poveljem »sem/poleg«.	Vodnik stopi na sodnikov znak na razdaljo 5 korakov od zaklona. Na sodnikov znak vodnik pokliče psa v osnovni položaj s poveljem »sem/poleg«.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Samozavestno čuvanje in vztrajno ter odločno lajanje na markerja.

Sekundarna določila:

Direkten in raven prihod psa v končni osnovni položaj.

Napake:

Nadlegovanje markerja, pomanjkanje dominantnosti, pomanjkanje vztrajnega lajanja in samozavesti med čuvanjem markerja, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk. Približevanje vodnika in prisotnost sodnika ne smeta vplivati na delo psa.

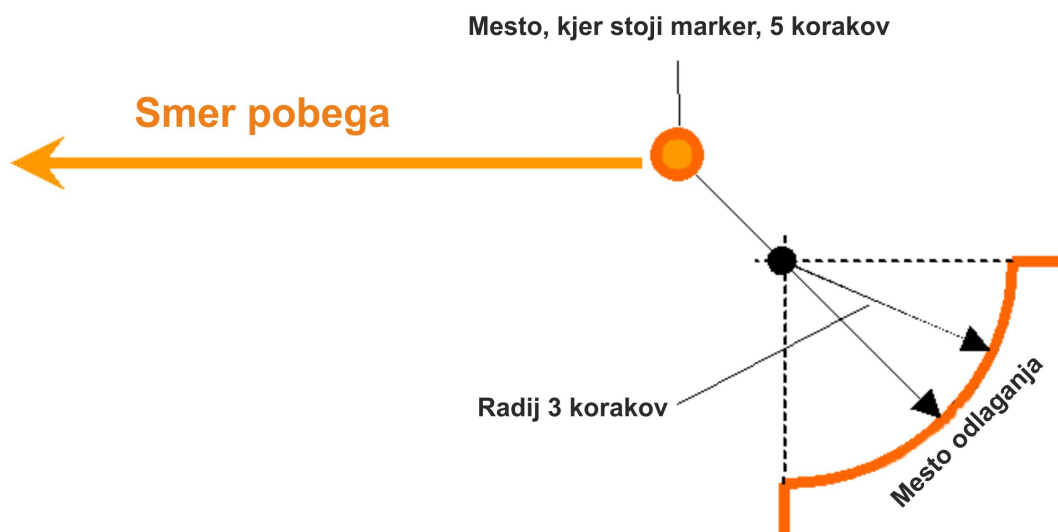
Dodatna merila za ocenjevanje:

Šibko, neodločno, ne dominantno, ne energično, ne osredotočeno lajanje.	Ocena »zadovoljivo« ali »pomanjkljivo«
Pes ne laja, ampak aktivno čuva markerja.	Ocena »pomanjkljivo«
Nadlegovanje markerja, npr. z dotikanjem zaščitnega rokava.	Ocenjeno primerno situaciji, pri čemer je lahko najnižja ocena pomanjkljivo
Pes v zaklonu ugrizne v zaščitni rokav in ga ne izpusti brez pristopa in povelja vodnika.	Ocena »pomanjkljivo« (-14 točk)
Če pes zapusti markerja, preden vodnik na sodnikov znak zapusti sredinsko linijo.	Vodnik lahko psa ponovno pošlje v zaklon. Če pes ostane v zaklonu in čuva markerja, se obramba lahko nadaljuje – ocena pomanjkljivo (-14 točk)
Če pes ne gre več v zaklon ali ponovno zapusti markerja.	Prekinitev
Če pes zapusti markerja, ko je vodnik na poti do zaklona ali če pes zapusti zaklon pred vodnikovim odpoklicem.	Ocena »pomanjkljivo«
Če pes v zaklonu zagrabi markerja ter ga samostojno ne spusti, sodnik pozove vodnika naj stopi do zaklona na oznako v razdalji 5 korakov. Dovoljeno je, da vodnik v tem primeru, da povelje »spusti« ter svojega psa odpokliče z enkratnim slušnim poveljem »sem – poleg«, ki ga je treba izreči kot povezano slušno povelje.	Če pes pride k vodniku v osnovni položaj, se vaja oceni z oceno »pomanjkljivo« (-14 točk) Če pes ne spusti rokava ali ne pride v osnovni položaj na 1. povelje, sledi diskvalifikacija

Preprečitev pobega

Povelja: povelje za začetek pobega in spuščanje

Na sodnikov znak vodnik da znak markerju, da stopi iz zaklona. Marker gre v normalnem koraku do izhodišča za pobeg. Vodnik gre s psom v prosti vodljivosti do označene točke za pobeg.

FCI-IGP 1

Vodnik psa vodi na povodcu ali v prosti vodljivosti na označeno mesto za odlaganje pred pričetkom pobega. Pes mora biti pod nadzorom, pozoren in skoncentriran ter v pravilnem položaju ob vodnikovem kolenu. V osnovnem položaju vodnik psu sname povodec (v kolikor je vaja izvajana na povodcu). Na slušno povelje se mora pes naravnost in hitro uleči ter mora biti miren, samozavesten in pozoren na markerja. Razdalja med markerjem in psom je 5 korakov. Vodnik pusti psa v prostoru in se vrne do zaklona, kjer ostane v vidnem stiku s psom in sodnikom. Sodnik da markerju znak za pobeg, vodnik pa psu povelje za preprečitev pobega.

FCI-IGP 2 in 3

Vodnik psa vodi v prosti vodljivosti na označeno mesto za odlaganje pred pričetkom pobega. Pes mora biti pod nadzorom, pozoren in skoncentriran ter v pravilnem položaju ob vodnikovem kolenu. Na slušno povelje se mora pes naravnost in hitro uleči ter mora biti miren, samozavesten in pozoren na markerja. Razdalja med markerjem in psom je 5 korakov. Vodnik pusti psa v prostoru in se vrne do zaklona, kjer ostane v vidnem stiku s psom in sodnikom. Sodnik da markerju znak za pobeg, vodnik pa psu povelje za preprečitev pobega.

Preprečitev pobega (FCI-IGP 1-3)

Na sodnikov znak marker izvede poskus pobega. Sočasno vodnik da psu slušno povelje za zaustavljanje oziroma za preprečitev pobega. Pes mora z energičnim in odločno reakcijo brez obotavljanja zgrabiti zaščitni rokav markerja ter ga z veliko odločnostjo poskušati zaustaviti. Ko se marker umiri, mora pes po kratki prehodni fazi (ca. 1 sekunda), spustiti. Vodnik lahko v ustreznem času (ca. 3 sekund) samostojno poda slušno povelje za spuščanje. Nato sledi faza čuvanja, ki traja ca. 5 sekund.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Samozavestno čuvanje in vztrajno, odločno lajanje na markerja.

Sekundarna določila:

Prosta vodljivost in uleganje pred začetkom pobega.

Napake:

Neppravilna prosta vodljivost, neučinkovita preprečitev pobega, slab ugriz, napake v fazi čuvanja, nadelgovanje markerja, se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Dodatno se ocenjuje:

Če se pes uleže preko označene točke za začetek pobega, ga ni dovoljeno popravljati in se dodeli delna ocena. Če pes zapusti svoj položaj preden marker začne s pobegom in ugrizne zaščitni rokav, se psa diskvalificira zaradi neposlušnosti. Če pes ne ugrizne zaščitnega rokava, lahko vodnik stopi na označeno točko za začetek pobega, z enkratni poveljem pokliče psa k sebi, mu da povelje za »prostor« in se nato vrne nazaj v zaklon. Če pes ostane v zahtevanem položaju, se obramba lahko nadaljuje, vendar se vaja oceni z oceno »pomanjklivo« oziroma 0 točkami. Če pes ponovno zapusti položaj, se ga diskvalificira zaradi neposlušnosti.

Pes ne odreagira s polnim, hitrim, energičnim in močnim ugrizom ter neučinkovito izvede preprečitev pobega. Pes ne drži rokava polno, tiho in mirno do spuščanja, ni pozoren, ni dominanten ali nadleguje markerja med čuvanjem, se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Če vodnik ne da povelja za začetek pobega, se vaja oceni z eno oceno nižje. Če pes po povelju vodnika in markerjevemu začetku pobega ostane v prostoru ali če ne ulovi markerja v 20 korakih, se obramba prekine.

Napad na psa med čuvanjem (FCI-IGP 1-3)

Povelja: eno povelje za spuščanje in eno povelje za osnovni položaj

Po cca 5 sekundah po spuščanju / pomiritvi, marker napade psa. Pes se mora braniti brez vpliva vodnika energično in odločno tako, s čvrstim in mirnim ugrizom v zaščitni rokav. Marker mora pri tem psa obremeniti in ga ogrožati s palico. Pri tem je potrebno nameniti posebno pozornost samozavesti psa, moči, polnosti in mirnosti njegovega ugriza. Na znak sodnika se marker ustavi in preneha z obremenitvijo. Po umiritvi markerja sledi prehodna faza, ki mora trajati cca 1 sekundo. Po prehodni fazi mora pes izpustiti rokav. Vodnik lahko da ukaz za spuščanje v predpisanem časovnem okvirju (1-3 sekunde) sam, dodatna povelja se dajo po navodilu sodnika. Med in po spuščanju mora marker stati pri miru. Pes mora markerja čuvati pozorno, samozavestno in z visoko dominantnostjo.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Odločen in samozavesten odziv psa na napad markerja, poln, čvrst in miren ugriz, samozavest psa, hitro spuščanje ter dominantno in samozavestno čuvanje.

Sekundarna določila:

Izvedba končnega osnovnega položaja.

Napake:

Pes na markerjev napad ne reagira odločno, hitro ter energično in/ali neučinkovito prepreči napad in ne drži rokava polno, tiho in mirno do spuščanja. Pes nadleguje markerja ali ni pozoren in dominanten med čuvanjem markerja, kar se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Zaključek vaje pri vseh stopnjah:

Na sodnikov znak gre vodnik direktno do psa v normalnem koraku, se postavi poleg psa in mu da slušno povelje »sedi« za osnovni položaj. Vodnik palice markerju ne vzame.

Zaporedno spremstvo FCI-IGP 2

Povelje za spremstvo: »poleg« ali »transport«

Vaja se začne po kočani vaji »napad na psa med čuvanjem«. Zaporedno spremstvo markerja poteka na razdalji cca 30 korakov. Kot ni obvezen. Potek samega spremstva določi sodnik. Vodnik pozove markerja da stopi 8 korakov nazaj in se obrne. Vodnik nato s poveljem »transport« da navodilo markerju za začetek hoje naprej v normalnem koraku v določeni smeri in mu sledi na razdalji 8 korakov s psom v prosti vodljivosti, ki mora biti ves čas pozoren na markerja. Razdaja mora biti ohranjena skozi celotno vajo. Na sodnikov znak se marker ustavi in obstoji. Vodnik gre s psom, ki mora biti ves čas pozoren na markerja, do markerja, se ustavi poleg njega (pes pa mora zavzeti osnovni položaj) in mu odvzame palico. Iz te točke se nadaljuje vzporedno spremstvo do sodnika na razdalji cca 20 korakov. Povelje za »transport« je dovoljeno. Pes mora biti med vodnikom in markerjem ter pozoren na markerja, vendar pri tem ne sme siliti vanji, se ga dotikati ali ugrizniti. Na koncu vzporednega spremstva se vodnik s psom ustavi (pes se postavi v osnovni položaj) in preda palico sodniku ter se odjavi od prvega dela obrambe.

Če pes ugrizne v zaščitni rokav, ko se marker umika nazaj, vodnik lahko da povelje »spusti«/»sem-poleg«, da se ta vrne v osnovni položaj. Če pes povelje upošteva, se celotna vaja oceni z oceno »pomanjkljivo« in obramba se lahko nadaljuje. V nasprotnem primeru se obramba prekine in psa diskvalificira.

Če pes zapusti položaj med markerjem in vodnikom, se mora vaja zaustaviti in vodnik ima na voljo 2 povelji, da psa vrne v zahtevani položaj, da se zaporedno spremstvo lahko nadaljuje. Odbitek za prvi dodatno povelejš je -1,5 točke in za drugo -2,5 točke. Če pes povelja ne upošteva, se obramba prekine in psa se diskvalificira.

Če pes med vzporednim spremstvom do sodnika ugrizne v zaščitni rokav, ima vodnik samo eno možnost, da dobi psa nazaj pod kontrolo in v pravilen položaj s poveljem »spusti« / »sem-poleg«. Celotna vaja se oceni z oceno »pomanjkljivo« in obramba se nadaljuje. Če pes povelja ne upošteva, se obramba prekine in psa se diskvalificira.

Zaporedno spremstvo FCI-IGP 3

Povelja za spremstvo: »poleg« ali »transport«

Vaja se začne po kočani vaji »napad na psa med čuvanjem«. Zaporedno spremstvo markerja poteka na razdalji cca 30 korakov. Kot ni obvezen. Potek samega spremstva določi sodnik. Vodnik pozove markerja da stopi 8 korakov nazaj in se obrne. Vodnik nato s poveljem »transport« da navodilo markerju za začetek hoje naprej v normalnem koraku v določeni smeri in mu sledi na razdalji 8 korakov s psom v prosti vodljivosti, ki mora biti ves čas pozoren na markerja. Razdaja mora biti ohranjena skozi celotno vajo. Vaja se zaključi z začetkom vaje »napad na psa med zaporednim spremstvom«.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Pozicija psa mora biti natančno poleg vodnika, pozorno spremljanje markerja.

Sekundarna določila:

Zavzemanje in ohranjanje osnovnega položaja.

Napake:

Izogibanje, nesproščenost, pomanjkanje pozornosti na markerja, prehitevanje ali zaostajanje, pomoč vodnika, nepravilen osnovni položaj, nepravilna razdalja do markerja.

Dodatno se ocenjuje:

Če pes ugrizne v zaščitni rokav, ko se marker umika nazaj, vodnik lahko pridobi kontrolo nad psom s enkratnim poveljem »spusti«/»sem-poleg«, da se pes vrne v osnovni položaj. Če pes povelje upošteva, se celotna vaja oceni z oceno »pomanjkljivo« (-3 točke) in obramba se lahko nadaljuje. V nasprotnem primeru se obramba prekine in psa se diskvalificira.

Če pes zapusti vodnika med zaporednim spremstvom in ga lahko vodnik z enkratnim poveljem prikličje nazaj, se vaja oceni z oceno »pomanjkljivo« oziroma z 0 točkami in zaporedno spremstvo se lahko nadaljuje. Če pes ugrizne v zaščitni rokav, sledi diskvalifikacija.

Napad na psa med zaporednim spremstvom FCI-IGP 3

Povelja: eno povelje za spuščanje in eno za osnovni položaj

Iz zaporednega spremstva marker na sodnikov znak brez zaustavljanja izvede napad na psa. Pes se mora pri tem brez vodnikovega vplivanja in brez obotavljanja braniti odločno, samozavestno s popolnim, močnim in mirnim ugrizom.

Marker mora psa pri tem obremeniti z grožnjo ter s pritiskom nanj. Posebno pozornost je treba nameniti samozavestnosti psa ter moči, polnosti in mirnosti ugriza. Na znak sodnika se marker ustavi ter preneha z grožnjo in pritiskom. Po umiritvi markerja sledi prehodna faza, ki mora trajati cca 1 sekundo. Po prehodni fazi mora pes izpustiti rokav. Vodnik lahko da ukaz za spuščanje v predpisanem časovnem okvirju (1-3 sekunde) sam. Med in po spuščanju mora marker stati pri

miru. Pes mora markerja čuvati pozorno, samozavestno in z visoko dominantnostjo. Na sodnikov znak gre vodnik direktno do psa v normalnem koraku, se postavi poleg psa in mu da slušno povelje »sedi« za osnovni položaj, po tem markerju odvzame mehko palico. Ko je pes dan v osnovni položaj mora prenehati lajati.

Iz te točke se sledi vzporedno spremstvo do sodnika na razdalji cca 20 korakov. Povelje za »transport« je dovoljeno. Pes mora biti med vodnikom in markerjem ter pozoren na markerja, vendar pri tem ne sme nadlegovati, se dotikati ali ugrizniti markerja. Če pes zapusti položaj med markerjem in vodnikom, se mora vaja zaustaviti in vodnik ima na voljo 2 povelji, da psa vrne v zahtevani položaj in transport se lahko nadaljuje. Odbitek za prvi dodatni ukaz je -3,5 točke in za drugi -5 točk. Če pes povelja ne upošteva, se obramba prekine in psa se diskvalificira.

Če pes ugrizne v zaščitni rokav, ko se marker umika nazaj, vodnik lahko da povelje »spusti«/»sem-poleg«, da se ta vrne v osnovni položaj. Če pes povelje upošteva, se celotna vaja oceni z oceno »pomankljivo« in obramba se lahko nadaljuje. V nasprotnem primeru se obramba prekine in psa diskvalificira. Na koncu vzporednega spremstva se vodnik s psom ustavi pred sodnikom, pes pa mora sesti v osnovni položaj. Nato vodnik preda palico sodniku ter se odjavi od prvega dela obrambe.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Odločen in samozavesten odziv psa na napad markerja, poln, čvrst in miren ugriz, samozavest psa, odločna spuščanja ter dominantna in samozavestna reakcija na obremenitev markerja. Takojšne spuščanje po povelju vodnika. Odločno in samozavestno čuvanje.

Sekundarna določila:

Pozicija psa pri čuvanju (center, levo ali desno). Pozicija psa pri vzporednem spremstvu in pri zavzemanju osnovnega položaja.

Napake:

Pes na markerjev napad ne reagira odločno, hitro ter energično in/ali neučinkovito prepreči napad in ne drži rokava polno, tiho in mirno do spuščanja. Pes nadleguje markerja ali ni pozoren in dominanten med čuvanjem markerja, kar se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Če pes zapusti markerja pred sodnikovim znakom za prihod vodnika, se obramba prekine. Če pes zapusti markerja po tem, ko je sodnik dal vodniku znak za prihod, se vaja oceni kot »pomankljiva«.

Dodatno se ocenjuje:

Če pes spusti zaščitni rokav, vendar ga takoj ponovno zagriže, se vaja oceni z dodatnim odbitkom -5 točk.

Napad na psa v gibanju

Povelja: za spuščanje, usedanje in spremstvo

Pri vseh težavnostnih stopnjah poskuša marker ob grozečih gibih s palico ter s glasovi pregnati psa. Pri FCI-IGP 1 in FCI-IGP 2 da marker grozeči glas tik pred ugrizom psa. Pri FCI-IGP 3 marker da prvi grozeči glas, ko začne teči frontalno proti vodniku in psu ter drugega tik preden pes zagriže zaščitni rokav.

FCI-IGP 1 z zaključkom discipline C

Po vaji »napad na psa med čuvanjem« se marker umakne od psa v normalnem koraku za cca 20 korakov. Pes mora sedeti mirno in s pozornostjo na markerja v osnovnem položaju; vodnik ga lahko drži za ovratnico, vendar ga ne sme spodbujati. Na znak sodnika marker frontalno ob

grozečih gibih z mehko palico in z glasovi poskuša pregnati psa. Na sodnikov znak vodnik takoj izpusti psa in mu da enkratno slušno povelje za obrambo. Pes mora brez obotavljanja, z veliko dominance in odločnosti ubraniti napad. Po ugrizu mora marker obremeniti psa z mehko palico. Posebno pozornost je potrebno nameniti samozavesti in odločnosti psa ter na poln in miren ugriz. Vodnik ne sme zapustiti mesta, kjer stoji. Na znak sodnika se marker ustavi in preneha z obremenitvijo ter obrne psa s hrbtom proti vodniku. Po umiritvi markerja sledi prehodna faza, ki traja cca 1 sekundo. Po prehodni fazi mora pes izpustiti rokav. Vodnik lahko da ukaz za spuščanje v predpisanem časovnem okvirju (1-3 sekunde) sam. Dodatna povelja se dajejo na sodnikov znak. Med in po spuščanju mora marker stati pri miru. Pes mora markerja čuvati pozorno, samozavestno in z visoko dominantnostjo. Na sodnikov znak gre vodnik direktno do psa, se postavi poleg psa in mu da slušno povelje »sedi« za osnovni položaj, nakar mora pes nehati lajati, in na tej točki vodnik lahko (ni obvezno) pripne psa na povodec. Mehka palica se odvzame markerju. Vodnik lahko razoroži (mu odvzame palico) markerja na poljuben način; pri tem je pomembno, da pes in vodnik ostaneta skupaj. Vodnik in pes nato zavzameta osnovni položaj poleg markerja in se pripravita za vzporedno spremstvo do sodnika na razdalji cca 20 korakov. Slušno povelje »poleg« ali »transport« je dovoljeno. Pes mora ves čas ostati med vodnikom in markerjem, pri čemer mora biti pozoren na markerja, vendar pri tem ne sme nadlegovati, se dotikati ali ugrizniti markerja. Če pes zapusti pozicijo med vodnikom in markerjem, se vaja zaustavi. Vodnik ima na voljo 2 slušni povelji, da dobi psa pod kontrolo in nazaj na zahtevano pozicijo; če je pes zopet vodljiv lahko vaja nadaljuje. Odbitek ocene pri prvem dodatnem povelju je -3.5 točke in pri dveh dodatnih poveljih -5 točk. Če pes ne upošteva povelja, se obramba prekine in psa se diskvalificira. Če pes ugrizne zaščitni rokav, ima vodnik na voljo eno slušno povelje »pusti«/»sem-poleg«. Če pes upošteva vodnikovo povelje, se celotna vaja oceni kot »pomanjkljiva« in obramba se lahko nadaljuje. Če pes ne upošteva vodnikovega povelja, se obramba prekine in psa se diskvalificira. Na koncu vzporednega spremstva, se vodnik in pes postavita pred sodnika, vodnik sodniku izroči mehko palico in se odjavi od discipline C. Nato gre vodnik s psom na povodcu na določeno mesto, kjer dobi kritiko sodnika. Če pes zapusti markerja pred sodnikovim znakom za prihod vodnika, se obramba prekine. Če pes zapusti markerja po tem, ko je sodnik dal vodniku znak za prihod, se vaja oceni kot »pomanjkljiva«.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Odločen in samozavesten odziv psa na napad markerja, poln, čvrst in miren ugriz, samozavest psa, odločna spuščanja ter dominantna in samozavestna reakcija na obremenitev markerja. Takojšnje spuščanje po povelju vodnika. Odločno in samozavestno čuvanje.

Sekundarna določila:

Izvedba osnovnega položaja.

Napake:

Pes na markerjev napad ne reagira odločno, hitro ter energično in/ali neučinkovito prepreči napad in ne drži rokava polno in mirno do spuščanja. Pes nadleguje markerja ali ni pozoren in dominanten med čuvanjem markerja, kar se oceni z ustreznim odbitkom točk.

Dodatno se ocenjuje:

Če pes spusti zaščitni rokav, vendar ga takoj ponovno zagriže, se vaja oceni z dodatnim odbitkom -5 točk.

FCI-IGP 2

Po vaji »zaporedno spremstvo«, na sodnikov znak, gre vodnik s psom v prosti vodljivosti na označeno mesto cca 30 korakov od markerja. Pes mora biti v pravilnem položaju ob vodnikovem kolenu. Ko vodnik in pes prideta do označenega mesta, se ustavita in obrneta nasproti markerju. Vodnik nato psu da slušno povelje »sedi«. Pes mora sedeti mirno in s pozornostjo na markerja v osnovnem položaju; vodnik ga lahko drži za ovratnico, vendar ga ne sme spodbujati. Na znak sodnika marker frontalno ob grozečih gibih z mehko palico in z glasovi poskuša pregnati psa. Na sodnikov znak vodnik takoj izpusti psa in mu da enkratno slušno povelje za obrambo. Pes mora brez obotavljanja, z veliko dominance in odločnosti ubraniti napad. Po ugrizu mora marker obremeniti psa z mehko palico. Posebno pozornost je potrebno nameniti samozavesti in odločnosti psa ter polnem in mirenem ugrizu. Vodnik ne sme zapustiti mesta, kjer stoji. Na znak sodnika se marker ustavi in preneha z obremenitvijo ter obrne psa s hrptom proti vodniku. Po umiritvi markerja sledi prehodna faza, ki traja cca 1 sekundo. Po prehodni fazi mora pes izpustiti rokav. Vodnik lahko da ukaz za spuščanje v predpisanem časovnem okvirju (1-3 sekunde) sam. Dodatna povelja se dajejo na sodnikov znak.

Med in po spuščanju mora marker stati pri miru. Pes mora markerja čuvati pozorno, samozavestno in visoko dominantnostjo, cca 5 sekund.

FCI-IGP 3

Na sodnikov znak se vodnik po vaji »Napad na psa med zaporednem spremstvom« s psom v prosti vodljivosti napoti do označenega mesta na sredinski liniji v višini prvega zaklona. Pri tem gre pes ravno, pozorno in sproščeno v položaju ob vodnikovem kolenu. Ko vodnik in pes prideta do označenega mesta za vajo « napad v gibanju«, se obrneta in s poveljem »sedi«, vodnik postavi psa v osnovni položaj. Pes mora sedeti mirno in s pozornostjo na markerja v osnovnem položaju; vodnik ga lahko drži za ovratnico, vendar ga ne sme spodbujati. Na sodnikov znak, marker z mehko palico pride iz zaklona in teče do sredinske linije. Ko pride do nje, se obrne s smeri vodnika in psa ter napade psa brez upočasnjevanja, pri čemer izvaja grozeče gibe s palico in grozečimi glasovi. Ko je marker cca 50 metrov oddaljen od vodnika s psom, da sodnik vodniku znak, da izpusti psa. Na sodnikov znak vodnik takoj izpusti psa in mu da enkratno slušno povelje za obrambo. Pes mora brez obotavljanja, z veliko dominance in odločnosti ubraniti napad. Posebno pozornost je potrebno nameniti samozavesti in odločnosti psa ter polnem in mirenem ugrizu. Vodnik ne sme zapustiti mesta, kjer stoji. Na znak sodnika se marker ustavi in preneha z obremenitvijo ter obrne psa s hrptom proti vodniku. Po umiritvi markerja sledi prehodna faza, ki traja cca 1 sekundo. Po prehodni fazi mora pes izpustiti rokav. Vodnik lahko da ukaz za spuščanje v predpisanem časovnem okvirju (1-3 sekunde) sam. Dodatna povelja se dajejo na sodnikov znak. Med in po spuščanju mora marker stati pri miru. Pes mora markerja čuvati pozorno, samozavestno in visoko dominantnostjo, cca 5 sekund.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Odločen in samozavesten odziv psa na napad markerja, poln, čvrst in miren ugriz, samozavest psa, odločna spuščanja ter dominantna in samozavestna reakcija na obremenitev markerja. Takojšnje spuščanje po povelju vodnika. Odločno in samozavestno čuvanje.

Sekundarna določila:

Položaj psa med prosto vodljivostjo do označenega mesta za začetek vaje. Pozicija psa pred markerjem v fazi čuvanja.

Napake:

Pes na markerjev napad ne reagira odločno, hitro ter energično in/ali neučinkovito prepreči napad in ne drži rokava polno in mirno in tiho do spuščanja. Pes nadleguje markerja ali ni pozoren in

dominanten med čuvanjem markerja, ni pozoren an markerja med spremstvom, pomoč vodnika kar se oceni z ustreznim odbitkom točk. Če pes zapusti markerja, se obramba prekine.

Dodatno se ocenjuje:

Če pes spusti zaščitni rokav, vendar ga takoj ponovno zagriže, se vaja oceni z dodatnim odbitkom -5 točk.

Napad na psa med čuvanjem FCI-IGP 2 in 3 (zaključek vaj discipline C)

Povelja: za spuščanje, sedenje in transport

Po vaji »napad na psa v gibanju« marker na znak sodnika napade psa. Pes se mora braniti brez vpliva vodnika energično in odločno tako, s čvrstim in mirnim ugrizom v zaščitni rokav. Marker mora pri tem psa obremeniti in ga ogrožati s palico. Pri tem je potrebno nameniti posebno pozornost samozavesti psa, moči, polnosti in mirnosti njegovega ugriza. Vodnik ne sme zapustiti mesta, kjer stoji. Na znak sodnika se marker ustavi in preneha z obremenitvijo ter obrne psa s hrbtom proti vodniku. Po umiritvi markerja sledi prehodna faza, ki traja cca 1 sekundo. Po prehodni fazi mora pes izpustiti rokav. Vodnik lahko da ukaz za spuščanje v predpisanem časovnem okvirju (1-3 sekunde) sam. Dodatna povelja se dajejo na sodnikov znak. Med in po spuščanju mora marker stati pri miru. Pes mora markerja čuvati pozorno, samozavestno in z visoko dominantnostjo.

Na sodnikov znak gre vodnik direktno do psa, se postavi poleg psa in mu da slušno povelje »sedi« za osnovni položaj, nakar mora pes nehati lajati. Mehka palica se odvzame markerju. Mehka palica se odvzame markerju. Vodnik lahko razoroži (mu odvzame palico) markerja na poljuben način; pri tem je pomembno, da pes in vodnik ostaneta skupaj. Vodnik in pes nato zavzameta osnovni položaj poleg markerja in se pripravita za vzporedno spremstvo do sodnika na razdalji cca 20 korakov. Slušno povelje »poleg« ali »transport« je dovoljeno. Pes mora ves čas ostati med vodnikom in markerjem, pri čemer mora biti pozoren na markerja, vendar pri tem ne sme nadlegovati, se dotikati ali ugrizniti markerja. Če pes zapusti pozicijo med vodnikom in markerjem, se vaja zaustavi. Vodnik ima na voljo 2 slušni povelji, da dobi psa pod kontrolo in nazaj na zahtevano pozicijo; če je pes zopet vodljiv lahko vajo nadaljuje. Odbitek ocene pri prvem dodatnem povelju je -3.5 točke in pri dveh dodatnih poveljih -5 točk. Če pes ne upošteva povelja, se obramba prekine in psa se diskvalificira. Če pes ugrizne zaščitni rokav, ima vodnik na voljo eno slušno povelje »pusti«/»sem-poleg«. Če pes upošteva vodnikovo povelje, se celotna vaja oceni kot »pomankljiva« in obramba se lahko nadaljuje. Če pes ne upošteva vodnikovega povelja, se obramba prekine in psa se diskvalificira. Na koncu vzporednega spremstva, se vodnik in pes postavita pred sodnika, vodnik sodniku izroči mehko palico in se odjavi od discipline C. Na znak sodnika se vodnik umakne od markerja cca. 5 korakov in se ustavi. V osnovnem položaju vodnik pripne psa na povodec ter gre na mesto, kje bo sodnik podal komentar.

Merila za ocenjevanje

Primarna določila:

Odločen in samozavesten odziv psa na napad markerja, poln, čvrst in miren ugriz, samozavest psa, odločna spuščanja ter dominantna in samozavestna reakcija na obremenitev markerja. Takojšnje spuščanje po povelju vodnika. Odločno in samozavestno čuvanje.

Sekundarna določila:

Izvedba osnovnega položaja, položaj psa med prosto vodljivostjo do označenega mesta za začetek vaje.

Napake:

Položaj psa pred markerjem v fazi čuvanja. Pozicija psa med vzporednim spremstvom in izvedba osnovnega položaja.

Če pes na napad markerja ne reagira s čvrstim, hitrim, energičnim in močnim ugrizom ter s tem ne ubrani markerjevega napada. Pes ni tiho, nima mirnega in/ali čvrstega ugriza do spuščanja, dotikanje, nepozornost in nedominantnost v fazi čuvanja, se oceni z ustreznim odbitkom točk. Če pes zapusti markerja pred sodnikovim znakom za prihod vodnika, se obramba prekine in oceni z 0 točkami. Če pes zapusti markerja po tem, ko je sodnik dal vodniku znak za prihod, se vaja oceni kot »pomanjkljiva«.

Dodatno se ocenjuje:

Če pes spusti zaščitni rokav, vendar ga takoj ponovno zagriže, se vaja oceni z dodatnim odbitkom -5 točk.

Pravila za markerje

Marker discipline C je pomočnik sodnika discipline C

Marker mora pri svojem delu upoštevati smernice in pravila FCI IGP pravilnika za delo šolanih psov ter navodila sodnika. Zaradi varnosti in tudi zaradi odgovornosti v primeru poškodb, mora marker vedno nositi zaščitna oblačila (zaščitne hlače, zaščitni jopič, rokav, suspensor in po potrebi rokavice); to pomeni, da tudi na treningih, na izpitih ali na tekmovanjih. Obuvalo markerja mora biti odporno na vremenske vplive, primerno terenskim razmeram in mora zagotavljati dober oprijem.

Upoštevati je treba naslednje točke:

- Pred pričetkom discipline C mora sodnik markerju podati ustrezna navodila. Marker izvaja svoje delo izključno v skladu z navodili sodnika, ki so zanj zavezujoča.
- Marker mora pri razorožitvi upoštevati navodila vodnika psa, v kolikor se to pri preizkušnji od vodnika pričakuje. Vodniku mora omogočiti, da se pes pri vzporednem in zaporednem spremstvu predhodno postavi v osnovni položaj.
- Pri društvenih izpitih se lahko uporablja enega markerja. Enkratna menjava markerja je dovoljena v primeru, da marker sam sodeluje kot vodnik na preizkušnji. Pri prireditvah, ki presegajo regionalni okvir, kot so na primer večja državna tekmovanja, kvalifikacije, mednarodna prvenstva itn., je treba na splošno uporabiti najmanj dva markerja. Marker lahko opravlja delo na prireditvi tudi v primeru, da živi v skupnem gospodinjstvu s katerim izmed vodnikov psov, ne glede na vrsto tekmovanja.

Smernice za delo markerjev

1. Pri grožnji s palico, marker izvaja grozeče gibe s palico brez da bi se psa dotaknil ali udaril. Grožnja s palico (brez dotika) mora biti izvedena prepričljivo.
2. **»Pozornost in oblajanje«**
Marker stoji – nevidno za vodnika in psa – z rahlo upognjenim rokavom, negibno in brez »grozeče« drže telesa v opredeljenem zaklonu. Zaščitni rokav mu služi kot zaščita za telo. Marker mora med »pozornostjo in oblajanjem« opazovati psa, dodatni dražljaji ali pomoč kakršne koli vrste niso dovoljeni. Mehko palico drži ob strani telesa obrnjeno navzdol
3. **»Preprečitev pobega«**
Na poziv vodnika pride marker po vaji »pozornost in oblajanje« v normalnem koraku iz zaklona ter se postavi na mesto, ki mu ga določi sodnik (označen položaj za pobeg). Položaj markerja mora vodniku omogočati, da svojega psa v razdalji 5 korakov odloži prav tako na za to določenem mestu stransko od markerja, in sicer na tisti strani, na kateri nosi zaščitni rokav. Smer pobega mora biti za vodnika jasno prepoznavna.

Marker na sodnikov znak v hitrem in energičnem teku, v ravni liniji izvede poskus pobega, ne da bi pri tem pretirano in nekontrolirano tekel. Pri tem zaščitnega rokava ne premika dodatno, pes pa mora dobiti optimalno možnost ugriza. Marker se med pobegom nikakor ne sme obrniti k psu, vendar pa ima lahko psa v vidnem polju. Zaščitnega rokava tudi ne sme umikati. Ko je pes zagrabil, teče marker v ravni liniji dalje, pri tem pa v gibanju potegne rokav tesno k svojemu telesu.

Sodnik določi razdaljo pobega. Na znak sodnika marker prekine s pobegom. Marker s svojim dinamičnim delom zagotavlja sodniku optimalno možnost oceniti delo psa. Kakršna koli pomoč pomočnika, kot je nastavljanje rokava pred ugrizom, verbalno draženje, udarjanje z mehko palico ob hlače pred ali med pobegom, mehko držanje rokava, zmanjševanje hitrosti, samostojna prekinitev pobega itd., ni dovoljena.

4. »Napad na psa med čuvanjem«

Po fazi čuvanja marker, na znak sodnika, napade psa. Mehko palico uporabi pri grozečem gibanju nad zaščitnim rokavom, ne da bi pri tem udaril psa. V istem trenutku, pri gibanju markerja frontalno in naprej z ustreznim uporom, pes ugrizne v zaščitni rokav; marker pri tem zaščitnega rokava ne sme premikati. Zaščitni rokav mora biti tesno pri in pred telesom. Ko pes ugrizne v zaščitni rokav, ga marker obrne na stran in nadaljuje s fazo obremenitve v ravni liniji. Obračanje na začetku vaje ni dovoljeno. Marker mora vse pse peljati v isto smer.

Pomembno je, da se sodnik postavi v takšen položaj, da lahko opazuje in ocenjuje vedenje psa med napadom, v fazi obremenitve, ugriz psa, spuščanje in fazo čuvanja. Marker ne sme psa privedi do vodnika.

Trajanje faze obremenitve določi sodnik. Na navodilu sodnika marker prekine fazo obremenitve. Marker s svojim dinamičnim delom zagotavlja sodniku optimalno možnost oceniti delo psa. Kakršna koli pomoč pomočnika, kot je nastavljanje rokava pred ugrizom, verbalno draženje, udarjanje z mehko palico ob hlače pred ali med pobegom, mehko držanje rokava, zmanjševanje hitrosti, samostojna prekinitev pobega itd., ni dovoljena.

Zaključek vaje – glej točko 8.

5. »Zaporedno spremstvo« (FCI-IGP 2 in 3)

Na poziv vodnika marker v normalnem koraku izvede zaporedno spremstvo v dolžini približno 30 korakov. Potek spremstva določi sodnik. Marker med spremstvom ne sme izvajati sunkovitih gibov. Mehko palico in zaščitni rokav mora nositi tako, da to za psa ne predstavljata dodatnih dražljajev. Še posebej mehko palico mora marker pri tem nositi izven vidnega polja psa. Marker se mora gibati enako hitro pri vseh psih.

6. »Napad na psa med zaporednim spremstvom« (FCI-IGP 3)

Napad na psa med zaporednim spremstvom se izvede iz gibanja in na sodnikov znak. Marker izvede napad z dinamičnim celim obratom v levo ali v desno ter z energičnim tekom naprej v smeri psa. Pri tem z mehko palico grozeče maha nad zaščitnim rokavom. Marker mora psa sprejeti s prožno držo zaščitnega rokava ne da bi se pri tem zaustavil. Ko psa sprejme, mora – v kolikor je to potrebno - izvesti obrat, da ublaži nalet psa. Izogibati se je treba dodatnemu gibanju zaščitnega rokava. Ko je pes zagrabil, ga mora marker v gibanju spraviti v stranski položaj in v ravni liniji začeti s fazo obremenitve. Marker mora vse pse ogrožati v isti smeri. Iz tega sledi, da se mora sodnik postaviti tako, da lahko pri vseh psih presoja njihovo vedenje ob napadu, vedenje med fazo obremenitve, prehodno fazo, spuščanjem in fazo čuvanja. Ogrožanje in obremenitev psa v smeri vodnika ni dopustno. Pomembno je, da se sodnik postavi v takšen položaj, da lahko opazuje in ocenjuje vedenje psa med napadom, v fazi obremenitve, ugriz psa, spuščanje in fazo čuvanja. Trajanje faze obremenitve določi sodnik. Na navodilu sodnika marker prekine fazo obremenitve. Marker s svojim dinamičnim delom zagotavlja sodniku optimalno možnost oceniti delo psa. Kakršna koli pomoč pomočnika, kot je nastavljanje rokava pred ugrizom, verbalno draženje, udarjanje z mehko palico ob hlače pred ali med pobegom,

mehko držanje rokava, zmanjševanje hitrosti, samostojna prekinitev pobega itd., ni dovoljena.

7. »Napad na psa v gibanju«

FCI-IGP 1:

Po vaji »napad na psa med čuvanjem«, se marker v normalnem koraku oddalji od psa, ki sedi v osnovnem položaju, za cca 20 korakov.

FCI-IGP 2:

Marker se ustavi na končni točki 1. dela obrambe. Vodnik in pes sta napotena na začetno pozicijo za naslednjo vajo.

FCI-IGP 3:

Na znak sodnika marker zapusti zaklon, teče čez sredinsko linijo in se obrne frontalno proti vodniku in psu. Brez, da bi se ustavljal, marker napade vodnika in psa z grozečimi gibi z mehko palico. Grozeč glas marker odda, ko začne ko je frontalno obrnjen proti vodniku in psu in tik preden pes ugrizne zaščitni rokav. Marker mora psa sprejeti mehko, prožno in situaciji primerno. Pri sprejemanju psa je treba izvesti rotacijo telesa – če je potrebno, da absorbira zagriz psa v zaščitni rokav. Dodatni premiki zaščitnega rokava niso dovoljeni. Ko pes ugrizne v zaščitni rokav, ga marker obrne na stran in nadaljuje s fazo obremenitve v ravni liniji. marker mora vse pse peljati v isto smer. Marker ne sme psa privedi do vodnika. Trajanje faze obremenitve določi sodnik. Marker prilagodi obremenitev po navodilu sodnika. Kakršna koli pomoč markerja, kot je nastavljanje rokava pred ugrizom, verbalno draženje, udarjanje z mehko palico ob hlače pred ali med pobegom, mehko držanje rokava, zmanjševanje hitrosti, samostojna prekinitev pobega itd., ni dovoljena. Zaključek vaje – glej točko 8.

8. »Zaustavitev vaj obrambe«

Zaustavitev pri vseh vajah obrambe mora biti izveden tako, da ima sodnik možnost oceniti kvaliteto ugriza, vedenje psa med prehodno fazo, spuščanjem ter fazo čuvanja (marker pri zaustavljanju torej ne sme biti s hrbtom obrnjen proti sodniku, imeti mora vidni kontakt s sodnikom). Po zaustavitvi določene vaje, mora marker zmanjšati pritisk na psa, opustiti mora vse dražljaje v gibanju, ne da bi pri tem občutno popustil zaščitni rokav. Zaščitnega rokava tudi ne sme držati visoko, temveč mora ta ostati v položaju v kakršnem ga je marker držal tudi v predhodni vaji. Mehko palico drži za psa nevidno, na strani ob telesu. Marker psu za spuščanje ne sme dajati nobene pomoči. Po spuščanju ostaja marker v vidnem kontaktu s psom, dodatni dražljaji ter pomoč kakršne koli vrste niso dovoljeni. Da obdrži psa na očeh, se lahko marker v fazah čuvanja pri kroženju psa, počasi in brez sunkovitih gibov obrača z njim.

9. »Negotovost in odmik psa«

Psa, ki pri določeni vaji obrambe ne zagradi markerja, ali v fazi obremenitve popusti ugriz ter spusti zaščitni rokav, mora marker še nadalje ogrožati, dokler sodnik vaje ne prekine. Marker v takšni situaciji psu nikakor ne sme pomagati, ali samostojno prenehati z vajo. Psom, ki ne spuščajo, marker ne sme z ustrezno držo ali s premikanjem mehke palice pripraviti do tega, da bi spustili. Psom, ki so v fazi čuvanja nagnjeni k temu, da zapuščajo markerja, le-ta ne sme nikakor zadržati z gibi ali zvoki, ki bi vzbudili njihovo željo do čuvanja. Marker mora v vsakem trenutku ostati nevtralen, v skladu z določili teh pravil. Če se pes v fazah čuvanja zaletava v markerja ali grize rokav, se mora marker izogibati obrambnemu gibanju.

OSTALE PREIZKUŠNJE

FCI - Sledarski izpit 1 - 3 (FCI-Fpr 1 - 3)

Sledarski izpiti po stopnjah 1 do 3 se sestavljajo iz discipline »A« izpitnih stopenj FCI-IGP 1 do 3. Vodnik psa se sam odloči, v kateri stopnji bo s svojim psom nastopil.

Pri teh izpitih se ne podeljuje potrdilo v smislu pravilnika o razstavah, vzrejnega pravilnika ali pravilnika o vzrejnem pregledu.

Najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	pomanjkljivo
100	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0

Tega sledarskega izpita ni potrebno izvajati po vrstnem redu težavnostnih stopenj od 1 do 3.

FCI – Izpit iz poslušnosti 1 – 3 (FCI-Upr 1 – 3)

Izpit iz poslušnosti po stopnjah od 1 do 3 so sestavljeni le iz discipline »B« izpitnih stopenj FCI-IGP 1 do 3. Vodnik psa se sam odloči, v kateri stopnji bo s svojim psom nastopil.

Pri teh izpitih se ne podeljuje potrdilo v smislu pravilnika o razstavah, vzrejnega pravilnika ali pravilnika o vzrejnem pregledu.

Najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	pomanjkljivo
100	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0

Izpita iz poslušnosti ni potrebno izvajati po vrstnem redu težavnostnih stopenj od 1 do 3.

FCI – Izpit iz obrambe 1 – 3 (FCI-Spr 1 – 3)

Izpit iz obrambe po stopnjah 1 do 3 so sestavljeni le iz discipline »C« izpitnih stopenj FCI-IGP 1 do 3. Lahko za dopolnitev, če sodelujejo vsaj štirje udeleženci BH-VT / FCI-IGP ali FCI-IFH. Vodnik psa se sam odloči, v kateri stopnji bo s svojim psom nastopil.

Pri teh izpitih se ne podeljuje potrdilo v smislu pravilnika o razstavah, vzrejnega pravilnika ali pravilnika o vzrejnem pregledu.

Opozorilo: Tekmovanja oziroma turnirji, na katerih bi udeleženci tekmovali samo v disciplini C, niso dovoljena.

Najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	pomanjkljivo
100	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0

Izpitov iz obrambe ni potrebno izvajati po vrstnem redu težavnostnih stopenj od 1 do 3.

FCI – Izpit za delovne – službene športne pse (FCI-Gpr 1 – 3)

Izpit za delovne športne pse FCI-Gpr 1 do 3 so sestavljeni samo iz disciplin »B« in »C« izpitov FCI-IGP 1-3. Delo na sledi se pri teh izpitih ne izvaja. Vodnik psa se sam odloči, v kateri stopnji bo s svojim psom nastopil.

Pri teh izpitih se ne podeljuje potrdilo v smislu pravilnika o razstavah, vzrejnega pravilnika ali pravilnika o vzrejnem pregledu.

Najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	pomanjkljivo
200	200 - 192	191 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0

FCI-IGP Sledarske preizkušnje
Splošne določbe

	FCI-IFH 1	FCI-IFH 2	FCI-IFH 3
Dolžina linije	10 m	10 m	10 m
Sled	vodnik	polagalec	polagalec
Dolžina (v korakih)	800	1200	1800
Linije	5	7	8, od tega 1 polkrog s cca. 30 m premerom, vstop in izstop morata biti na kotu 90°
Koti	4 (90 °)	6 od tega prvih 5 pravokotnih kotov (90°) in zadnji oster kot (30° - 60°)	7, od tega dva ostra kota (30° - 60°)
Razdalja med koti (v korakih)	najmanj 50	najmanj 50	najmanj 50
Predmeti	3 lastni	4 tuji	7 tujih
Točke	3 x 7 točk	3 x 5, 1 x 6 točk	7 x 3 točke
Odlaganje predmetov	1. najmanj po 100 korakih 2. po skici ali po navodilu 3. na koncu (lahko sta tudi dva predmeta na posamezni liniji)	1. najmanj po 100 korakih 2 in 3 po skici 4 na koncu (lahko sta tudi dva predmeta na posamezni liniji)	1. najmanj po 100 korakih, 2. + 3. po skici, 7. na koncu (lahko sta tudi dva predmeta na posamezni liniji)
Velikost predmetov	10 x 2-3 x 0,5-1 cm	10 x 2-3 x 0,5-1 cm	10 x 2-3 x 0,5-1 cm
Starost sledi	90 min	120 min	180 min
Čas za izdelavo	30 min	30 min	45 min
Zapeljevalna sled	/	30 min pred pričetkom	30 min pred pričetkom
Predpogoj	FCI-BH/VT ali nacionalni BH	FCI-IGP-FH 1	FCI-IGP-FH 2

FCI-IGP-FH

FCI-IGP-FH je najtežji test sledenja (2x sledi -2 dni). Da je FCI-IGP-FH priznan, mora biti FCI-IFH 3 pozitivno opravljen v obeh dneh. Sled mora biti položena na različnih terenih in s strani različnih polagalcev. Za pozitivno oceno je potrebno na obeh sledih doseči vsaj zadovoljiv rezultat. V primeru enakega skupnega števila točk se upošteva višja ocena ene sledi. Če so tudi te enake, se dodeli enako mesto.

Ustrezna podlaga za sled

Kot ustrezne podlage za sled so opredeljene vse naravne podlage, npr. travnik, njiva, gozdna tla. Pri vseh stopnjah preizkušenj je možno v skladu z možnostmi terena tudi menjavanje posameznih podlag in prečkanje poti.

Polaganje sledi

FCI-IFH 1 sled polaga vodnik sam. Vodnik mora sled položiti v skladu z navodili sodnika ali odgovorne osebe za sled.

Pri izpitih FCI-IFH 2 in FCI-IFH 3 je priporočljivo, da licenciran polagalec sledi določi potek sledi glede na obstoječ teren ter naredi skico sledi za sodnika. Ta skica mora vključevati značilnosti terena (npr. drevesa, žične stebre, koče itd.), število korakov za vsako linijo in postavitev predmetov. Sodnik oziroma koordinator sledenja nadzorujeta polaganje sledi in dajeta navodila polagalcem. Vsaka sled mora biti položena drugače; koti in predmeti ne smejo biti na istem mestu ali na enaki razdalji za vsako sled. Začetna točka sledi mora biti označena s štartnim količkom/štartno zastavico, ki je nameščena neposredno v tla, levo od začetne točke. Na začetku sledi polagalec na kratko postoji na začetni točki in nato gre v normalnem koraku v določeno smer. Sled in koti morajo biti položeni z normalnimi koraki, brez prekinitev. (Glej skico)

Pomoč polagalca v obliki nenaravne hoje, drsanja po tleh ali teptanje ni dovoljena na celotni dolžini sledi. Predmeti ne smejo biti odloženi na razdalji 20 korakov pred in po kotu ter morajo biti položeni na samo sled med hojo. Po odlaganju zadnjega predmeta, mora polagalec narediti še najmanj 10 korakov v isto smer.

Pri težavnostnih stopnjah, kjer vodnik ne polaga sledi, vodnik in pes ne smeta biti prisotna pri polaganju sledi.

Vrstni red tekmovalcev se določi z žrebom po zaključku polaganja v prisotnosti sodnika ali osebe, ki jo ta določi.

Zapeljevalna sled

Zapeljevalna sled ne sme biti položena 40 korakov pred ali 40 korakov po kotu, prav tako ne sme križati prve in zadnje linije. Položena mora biti tako, da ne križa sledi v kotu manjšem od 60° in da ne križa ene linije dvakrat. Razdalja polagalca do zapeljevalne sledi mora biti vsaj 10 metrov od osnovne sledi. Pes lahko zapeljevalno sled nakaže in preveri, če pri tem ne zapusti osnovne sledi. V kolikor pes zamenja zapeljevalno sled za osnovno in ji sledi za več kot je dolžina povodca, je potrebno delo na sledi prekiniti. Sodnik mora prekiniti delo na sledi takoj, ko je vodnik naredil dva koraka po zapeljevalni sledi.

Posebnost

Vodnik lahko, po posvetu s sodnikom, prekine delo na sledi, v kolikor meni, da pes zaradi fizičnega stanja ali vremenskih okoliščin (npr. visoka temperatura) potrebuje krajši odmor. Uporabljeni odmori se štejejo v skupni čas namenjen za delo na sledi. Vodnik lahko med takšnim odmorom ali pri posameznem predmetu psu očisti glavo, oči ali nos, pri čemer lahko uporabi mokro krpo ali gobo, ki jo nosi s seboj. Ti pripomočki morajo biti sodniku predloženi pred pričetkom dela na sledi. Drugi pripomočki niso dovoljeni.

Predmeti

Predmeti ne smejo biti odloženi na dolžini 20 korakov pred in po kotu ter morajo biti položeni na samo sled med hojo. Predmeti se po barvi ne smejo bistveno razlikovati od barve terena oziroma podlage. Predmeti morajo biti položeni med stopinje ali alternativno, če to zahteva stanje terena, v stopinje.

Predmete mora vodnik (FCI-IFH 1) ali polagalec (FCI-IFH 2, FCI-IFH 3) pred polaganjem sledi predložiti sodniku ali koordinatorju sledenja. Uporabljajo se lahko samo predmeti, katere je imel polagalec pri sebi vsaj 30 min pred polaganjem sledi.

Znotraj ene sledi morajo biti predmeti iz različnih materialov (npr. usnje, tekstil, les). Na FCI-FH tekmovanjih morajo biti predmeti oštevilčeni. Te številke se morajo ujemat s številko položene sledi in si morajo slediti po vrstnem redu.

Če en (1) predmet ni nakazan in ga polagalec ne more najti, se točke ne odbijejo. Če je takšnih predmetov več, se vodniku ponudi nadomestna sled. V kolikor je slednji ne sprejme, se takšni predmeti vseeno štejejo za nenakazane. To pravilo ne velja za FCI-IFH1, kjer vodnik sam polaga sled. Točke ne bodo dodeljene v primeru, če pes ne najde predmetov.

Nakazovanje predmetov

Nakazovanje predmetov se lahko izvaja sede, leže ali stoje; lahko tudi izmenično. Nakazovanje predmeta se lahko izvede tudi tako, da pes pobere predmet. Potem, ko pes predmet pobere, mora mirno stati ali sedeti ali ga prinesiti nazaj k vodniku. Če se pes po pobiranju predmeta uleže ali se premika naprej, je to ovrednoteno kot napaka. Ko pes pobere predmet, mora vodnik spustiti/odložiti povodec na tla in ostati na koncu povodca od trenutka, ko je pes predmet pobral, do trenutka, ko predmet prevzame. Pes mora predmet prinesiti direktno k vodniku; pes lahko sedi ali stoji pred vodnikom s predmetom v gobcu. Na povelje za »spusti« mora pes vodniku dati predmet in ta ga ponovno pošlje, da začne s sledenjem iz tega mesta. Pri tem vodnik stoji spredaj/tik za ali poleg svojega psa.

Pes mora predmete nakazati jasno in prepričljivo, brez pomoči vodnika, izkazanega stresa ali umikanja. Ko pes nakaže predmet v končnem položaju (stoje, sede ali leže), vodnik spusti/odloži sledni povodec na tla, gre naravnost do psa, pobere predmet in ga pokaže sodniku. To lahko stori na levi ali desni strani psa. Vse to lahko stori vodnik brez sodnikovega znaka. Nakazovanje predmetov mora biti direktno in v smeri sledi. Rahlo poševno ($\pm 30^\circ$) uleganje, sedenje ali stanje ni napaka. Če pes med ohranjanjem položaja, v katerem je nakazal predmet, gleda nazaj vodnika, se ne smatra kot napaka. Da bi bil predmet odlično nakazan, mora ležati neposredno pred ali med sprednjima tacama psa. Ni potrebno, da pes gleda predmet.

Pes mora ostati miren in brez znakov stresa ali izogibanja na položaju tako dolgo, da ga vodnik spet pošlje na sled. Predmeti, ki so bili nakazani z veliko vodnikove pomoči, se ocenijo kot nenakazani. Potem, ko je pes predmet nakazal, ga vodnik s slušnim poveljem pošlje na sled. Pri tem mora stati blizu psa (stati mora vzravnano zraven psa ali za njim). Slušno povelje se da brez sodnikovega znaka.

Skica za ocenjevanje predmetov

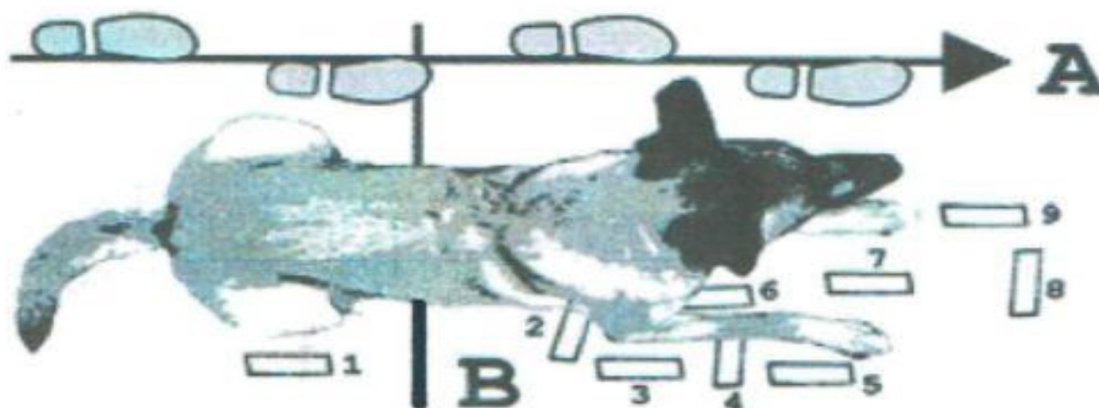
A = smer sledi

B = zadnji del telesa psa

Razdalja med sprednjima tacama psa in predmetoma 8 in 9 mora biti maksimalno 20 cm.

Spodnja skica služi le kot primer. Pri oceni morajo biti upoštevani še naslednji faktorji:

- veter
- velikost psa
- položaj nakazovanja (sedeči, ležeči ali stoječi)

Dodelitev točk za predmete

Pomanjkljivo = PM/NZ

Zadovoljivo = ZD

Dobro = DB

Prav dobro = PD

Odlično = ODL

	Max.	No. 1 NZD	No. 2 ZD	No. 3 DB	No. 4 DB	No. 5 PD	No. 6 PD	No. 7 ODL	No. 8 ODL/PD	No. 9 ODL/PD
FCI-IGP- IFH 1	7 t	4	5	5.5	5.5	6.5	6.5	7	6.5	6.5
FCI-IGP- IFH 2	3 x 5 t + 1 x 6 t	3 4	3.5 4.5	4 5	4 5	4.5 5.5	4.5 5.5	6 (5) 6	4.4–4.75 5.5–5.75	4.4–4.75 5.5–5.75
FCI-IGP- IFH 3	3 t	1	2.25	2.5	2.5	2.75	2.75	3	2.8	2.8

Sledni povodec

Preverjanje dolžine povodca, ovratnice in sledne ali Böttgerjeve oprsnice (če se uporablja) mora s strani sodnika ali pooblaščenega osebe potekati pred začetkom sledenja (najkasneje pri prijavi). Flexi povodci niso dovoljeni. Sledni povodec lahko poteka čez hrbet psa, ob strani psa ali med sprednjimi in/ali zadnjimi nogami. Lahko se pritrdi neposredno na ohlapno kovinsko ovratnico (ne sme biti na zateg) ali na pritrdilni obroč oprsnice (prsni ali Böttgerjev pas brez dodatnih trakov). Pri uporabi te oprsnice, zadnji trak oprsnice ne sme segati čez zadnjo rebro psa.

Sledni povodec se lahko med sledenjem povesi, vendar se pri tem razdalja med vodnikom in psom ne sme bistveno zmanjšati. Občasen stik povodca s tlemi se ne smatra kot napaka. Vodnik mora slediti psu, medtem ko drži konec povodca. Kako vodnik drži povodec ni pomembno - z eno roko, z dvema rokama, preprime povodec, na kateri višini drži povodec ipd., če to ne vpliva na delo psa. Vodnik psu ne sme pomagati z načinom držanja ali spremembo napetosti povodca.

Pri majhnih psih lahko predpisano normalno ohlapno ovratnico zamenjate z drugo primerno ovratnico.

Prosto sledenje

Pri sledenju brez povodca, se mora upoštevati predpisana razdalja vsaj 10 metrov med vodnikom in psom.

Prijava / Odjava

Vodnik prijavi sodniku s psom v osnovnem položaju in pripravljenim za sledenje (nadeta ustrezna ovratnica oziroma oprsnica). Vodnik najavi sodniku ali bo njegov pes prinašal ali nakazoval predmete. Med prijavo je lahko pes na kratkem povodcu. Približno 2 metra pred pričetkom sledi lahko vodnik še vodi psa na kratkem povodcu. Pes ne sme biti pod prisilo pred ali med sledjo. Na znak sodnika vodnik odpelje psa na začetno točko in le-ta prične z delom. Pes lahko za kratek čas sedi, stoji ali se uleže pred začetno točko sledi (na razdalji cca 2 metra), tako da lahko vodnik pripravi sledni povodec na željeno pozicijo (povodec je lahko med sprednjimi in/ali zadnjimi nogami). Pes mora začeti slediti pri štartnem količku. Takrat mora vodnik biti ob ali tik za psom. Po zaključku sledenja je potrebno sodniku predati najdene predmete. Nagrajevanje z igro ali priboljški po zadnjem najdenem predmetu, pred odjavo pri sodniku in razglasitvijo rezultatov, ni dovoljeno. Odjava mora potekati v osnovnem položaju. Za tem se lahko psu nadene kratek povodec.

Delo na sledi

Delo na sledi se začne s slušnim poveljem za iskanje ob štartnem količku, ki označuje začetek sledi. Vodnik ima na voljo maksimalno 3 poskuse za uspešen začetek sledenja. Če pes po 3 poveljih ne začne slediti, se preizkušnja prekine in dodeli 0 točk. Drugi in tretji poskus predstavljata izgubo točk na prvi liniji. Za vsako dodatno povelje se odšteje 1.5 točke. Če ima vodnik občutek, da pes ni pravilno zaznal sledi, mu je dovoljeno, da pokliče psa k sebi in ga ponovno pošlje na sled. To je mogoče storiti le enkrat in samo v primeru, če vodnik še ni zapustil začetnega mesta sledi. V tem primeru se odbijejo 4 točke.

Pes mora začeti slediti z nizkim nosom in nadaljevati tako skozi celotno sled. Delo mora potekati motivirano, z visoko intenzivnostjo, brez premorov in z istim tempom.

Pred začetkom sledenja (tudi po najdbi predmeta) mora vodnik stati pokonci ob ali tik za psom in s slušnim poveljem za sledenje poslati psa na sled. Vodnik se ne sme premakniti, dokler se celoten povodec ne razvije. Način, kako vodnik podaljša (sprosti) povodec, ni pomembno, če ta ne vpliva na delo psa. Med samim sledenjem sme vodnik uporabljati rokavice. Nekoliko popuščen povodec je dovoljen. Čas za pripravo psa in začetek sledenja nista odvisna od časa, vendar mora biti sodnik pozoren na obnašanje psa na začetku prve linije, kako intenzivno pes začne slediti in zazna začetek sledi. V kolikor se pes zaplete v sledni povodec, lahko vodnik prosi sodnika za dovoljenje, da psa razplete. Po dovoljenju s strani sodnika, vodnik psa z ustreznim slušnim poveljem ustavi in gre od konca povodca do psa. Potem, psu razplete povodec, se vodnik vrne nazaj na konec povodca in psa ponovno pošlje na sled s slušnim poveljem za sledenje; pri tem odbitka točk ni.

Koti

Pes mora kote izdelati samozavestno in prepričljivo. Kroženje v kotu se šteje kot napaka in vodi k odbitku točk. Preverjanje sledi brez zapuščanja je dovoljeno in ni brez odbitka. Po kotu mora pes nadaljevati s sledenjem z enako zahtevano visoko intenzivnostjo, nizkim nosom in enako hitrostjo kot pred kotom. V kotu mora vodnik vzdrževati predpisano razdaljo do psa. Vodnik lahko izstopi iz sledi šele takrat, ko pes spremeni smer in se jasno nahaja na naslednji liniji.

Zaključek sledenja pri vseh stopnjah

Po nakazanem zadnjem predmetu, psa ni potrebno dati v osnovni položaj pred odhodom k sodniku na odjavo. Na poti od konca sledi do odjave pes ne rabi hoditi v vaji vodljivosti »poleg«, in lahko vodnik sam izbere način, kako bo direktno prišel do sodnika na odjavljanje. Odjavljanje se opravlja s psom na povodcu in v osnovnem položaju.

Pohvala / Spodbuda

Pri vseh FH stopnjah je dovoljena le kratka pohvala pri nakazovanju predmeta. Dodatna kratka pohvala je dovoljena pri predmetih. Ta lahko sledi pred ali po pobiranju predmeta, ne pa obkrat. Vodnik tudi ne sme hvaliti ali spodbujati psa med pobiranjem slednega povodca za ponovni začetek iskanja.

Prekinitiv / Diskvalifikacija

Če pes zapusti sled in ga pri tem vodnik zadržuje, dobi vodnik s strani sodnika navodilo, da psu sledi. V kolikor navodila ne upošteva, sodnik sledenje prekine. Če vodnik in pes ne končata sledi v maksimalnem dovoljenem času predpisano za posamezno težavnostno stopnjo, sodnik sled prekine. To ne velja, če sta vodnik in pes na zadnji liniji.

Oceni se delo do prekinitve. V kolikor pes preneha z iskanjem (ostane na istem mestu, ne da bi iskal, dviguje glavo in ne sledi, se vrne k vodniku itd.), se sled prekine tudi, če je pes še na sledi in dovoljen čas še ni potekel. Če se med delom na sledi pojavi divjad in pes podleže lovskemu nagonu, lahko vodnik poskuša ustaviti psa in preprečiti, da bi sledil divjadi, tako da psu da slušno povelje za »prostor«. Z dovoljenjem sodnika, lahko vodnik psa pokliče k sebi in ga ponovno pošlje na sled z slušnim poveljem za iskanje. Če pes ne nadaljuje s sledenjem, se le to prekine.

Prekinitiv

V primeru prekinitve se vse do takrat dodeljene točke dodelijo. V delovno knjižico se vpišejo točke pridobljene do prekinitve.

Razlogi za prekinitiv v vseh težavnostnih stopnjah

Pes po 3 zaporednih slušnih poveljih za iskanje ne začne z iskanjem, bodisi na začetni točki ali po nakazovanju predmeta.

Pes zapusti sled za več kot 1 dolžino povodca in je vodnik 2 koraka na zapeljevalni sledi ali vodnik ne upošteva sodnikovega navodila, da sledi psu.

Pes ne konča s sledjo v določenem času.

Pes ni zmožen nadaljevati z delom na sledi, potem ko je bilo delo prekinjeno s strani divje živali.

Diskvalifikacija

Vse točke, dodeljene do trenutka diskvalifikacije (Disk), vključno s tistimi iz drugih disciplin, se izbrišejo. Točke ali rezultati se ne vpišejo v delovno knjižico. Razlog za diskvalifikacijo mora sodnik vpisati v delovno knjižico.

Razlog za diskvalifikacijo	Vpis v delovno knjižico
<p>Pes ne spusti predmeta, ki ga je prinesel k vodniku.</p> <p>Med prostim sledenjem pes zapusti sled za več kot 10 m in se ne vrne po 3 slušnih poveljih.</p>	Diskvalifikacija zaradi neposlušnosti.
<p>Pes pri preizkusu značaja ni nevtralen.</p>	Diskvalifikacija zaradi neustreznega značaja.
<p>Nešportno vedenje vodnika (npr.: uporaba motivacijskih sredstev / hrane).</p> <p>Vodnik ravna v nasprotju z FCI-IGP pravilnikom, ogrožena dobrobit psa ali moralno sporno dejanje, ki nakazuje na prevaro z uporabo prepovedanih pripomočkov.</p>	Diskvalifikacija zaradi nešportnega vedenja.

Kriteriji za ocenjevanje dela na sledi

Pri ocenjevanju je potrebno razlikovati med primarnimi in sekundarnimi elementi. Da bi bilo delo na sledi ocenjeno primerno, je potrebno dati poudarek na primarnih elementih.

Primarni elementi:

Intenzivnost, samozavest, koncentracija, neposredno, prepričljivo nakazovanje.

Sekundarni elementi:

Razdalja med vodnikom in psom, hitrost nakazovanja.

Ocenjevanje:

- Ocena vsake posamezne linije je odvisna od njene dolžine, težavnosti terena, vremenskih razmer in težavnostne stopnje, v kateri pes sledi. Sodnik mora razdaljo do psa izbrati tako, da psa ne ovira pri delu. Na območju, kjer ima pes pravico do iskanja (radij 10 m okrog vodnika ter 10 m do naslednje sledi), psa ne smeta ovirati ne polagalec ne sodnik. Ko pes nakaže predmet, lahko gre vodnik do psa brez znaka sodnika. Sodnik lahko, skupaj z vodnikom, pristopi k psu, da vidi pozicijo nakazanega predmeta. To mora biti izvedeno tako, da ne moti psa. Po pregledu položaja predmeta in pred nadaljevanjem iskanja, se sodnik ponovno umakne, da ne moti psa pri delu.
- Med celotnim izvajanjem sledi psa ne smeta motiti ne polagalec, ne sodnik. Za njegovo korektno oceno, sodnik ne sme ocenjevati samo dela psa in vodnika, ampak mora vzeti v obzir tudi stanje terena, vremenske pogoje, potencialne moteče faktorje in starost sledi. Sodnikova ocena mora biti seštevek vseh vplivnih spremenljivk. Ocenjevanje je potrebno izvesti ob upoštevanju naslednjih meril:

Sledenje:

- Motivirano sledenje psa z nizkim nosom, konstantno intenzivnostjo in enakomerno hitrostjo pred in po kotih ter pred in po nakazovanju predmetov.
- Stopnja šolanosti psa (hektični pristop, izkazovanje stresa, izogibanje, itd. so nezaželena vedenja).
- Sodelovanje med vodnikom in psom.

- Težave pri izvedbi sledi:
 - pogoji na sledi, kot so: vegetacija, tla, spremembe terena, gnoj
 - veter
 - divjad
 - podnebni pogoji: veter, vročina, mraz, dež, sneg
 - vremenske spremembe

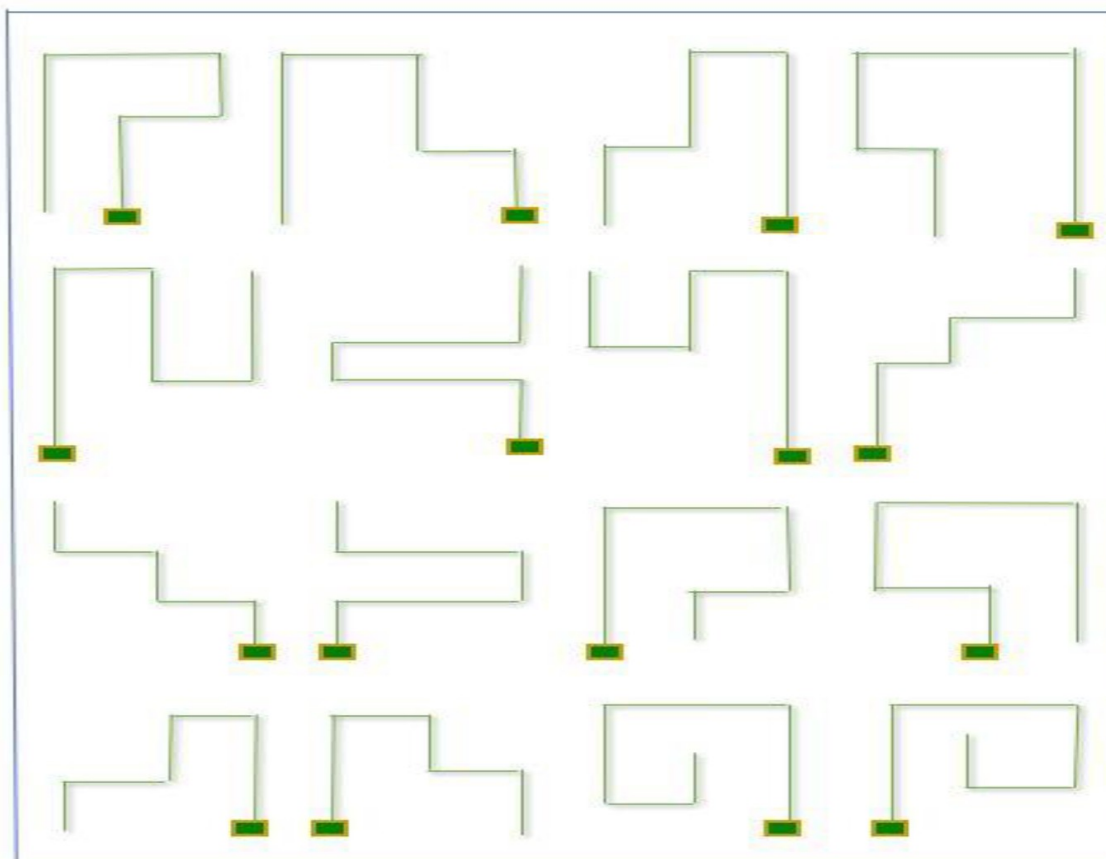
Sodnik mora oceniti željo, samozavest, delovni temperament, sigurnost ali negotovost ter stres ali izogibanje psa pri delu.

Odbitki točk za vse stopnje

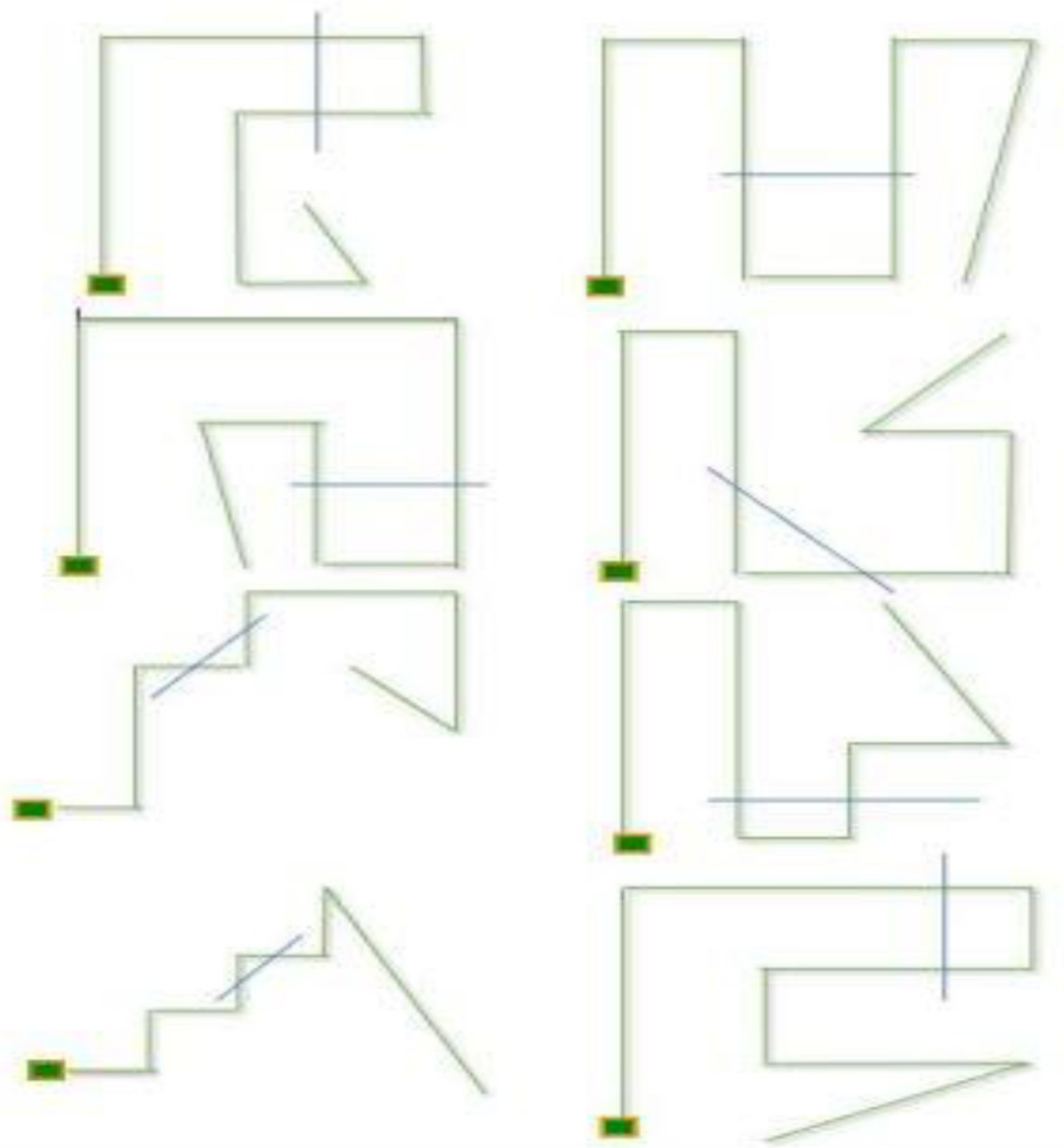
- Če vodnik da slušno povelje za začetek sledi pred štartnim količkom, se odbije -1 točka. V tem primeru se šteje kot, da je pes začel z iskanjem brez povelja pri štartnem količku. Če pa pes začne z iskanjem pred štartnim količkom brez slušnega povelja vodnika, se to ne šteje kot napaka.
- Pes, ki začne s sledenjem pred štartnim količkom brez slušnega povelja vodnika, se mu točke ne odbijejo, enako kot če bi se ustavil pri štartnem količku in začel z iskanjem na slušno povelje vodnika.
- Če pes prekine delo na sledi z lažnim nakazovanjem in vodnik ne pristopi k psu ter le-ta ponovno prične z delom na povelje »išči«, se odbijeta -1 točka pri vseh stopnjah FCI-IFH.
- Če pes prekine delo na sledi z lažnim nakazovanjem in vodnik pristopi k psu ter le-ta prične ponovno z delom na povelje »išči«, se odbijejo -2 točki pri vseh stopnjah FCI-IFH.
- Vodniku ni dovoljeno, da psu nakaže smer, v kateri poteka sled, pri začetku ali ponovnem začetku sledenja. Za pomoč se odbijeta 2 točki.
- Opravljanje potrebe (uriniranje/odvajanje blata) = - 8 točk

Oblike sledi

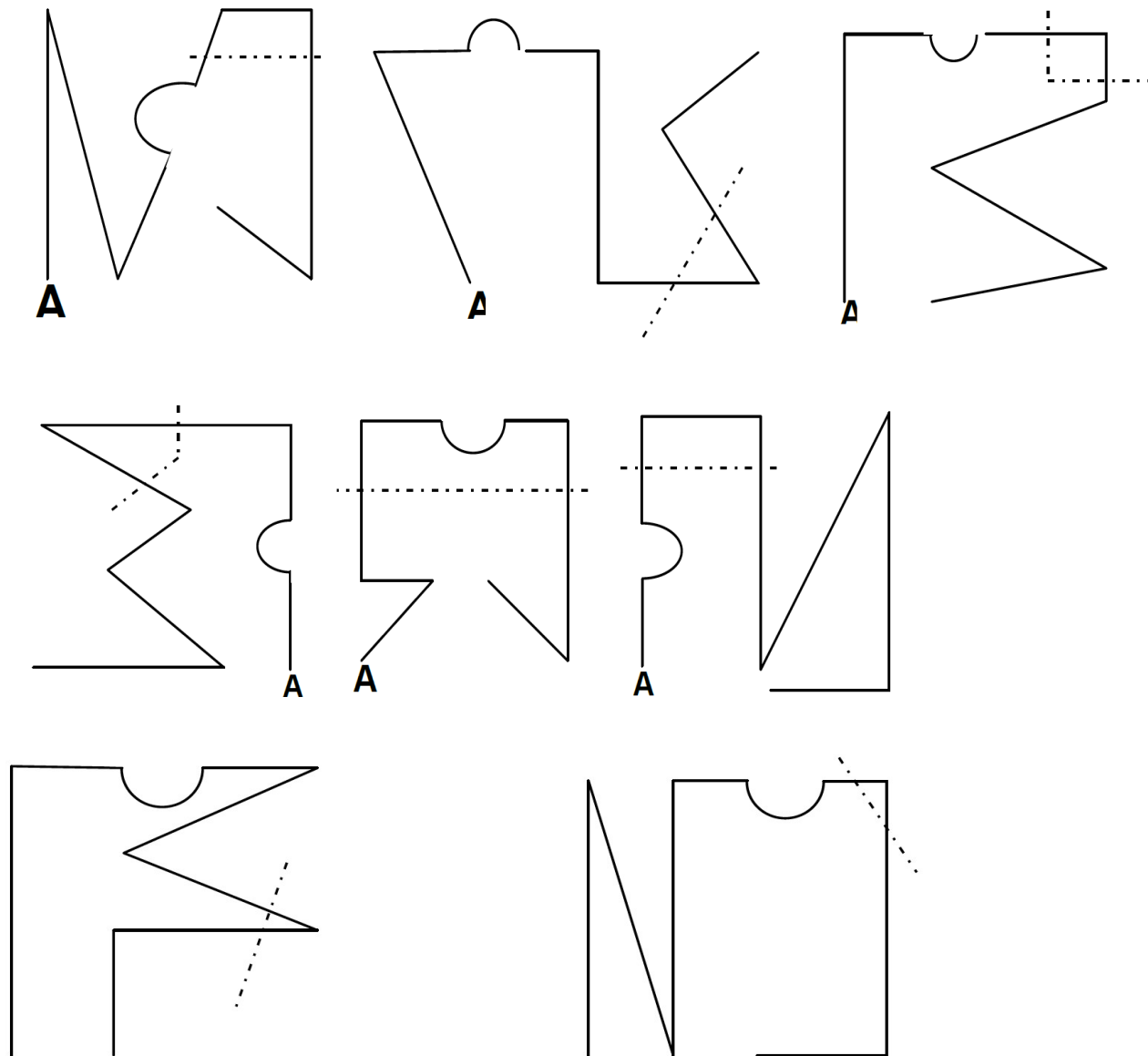
FCI-IFH 1

FCI-IFH 2

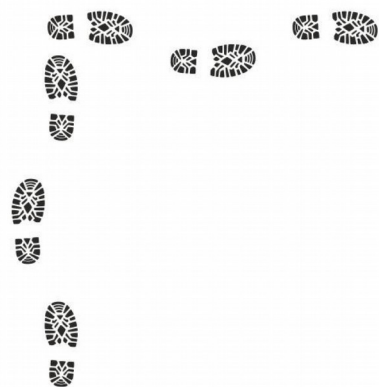

FCI-IFH 3

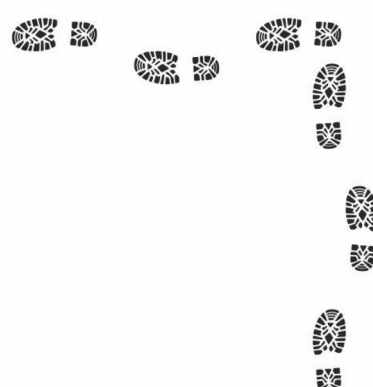

Polaganje kotov

Desni kot

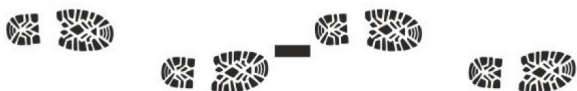
Levi kot

Odlaganje predmetov

Če je vegetacija previsoka, lahko predmet leži v stopinji.

Odlaganje predmeta

Druga varianta odlaganja

Oster kot v desno

Desni ostri kot

Oster kot v levo

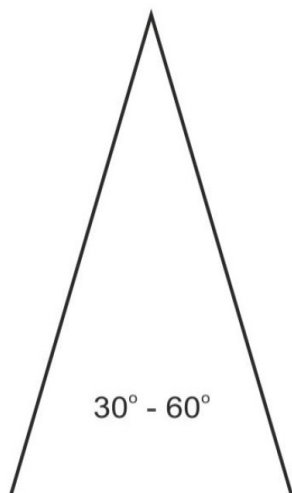
Levi ostri kot

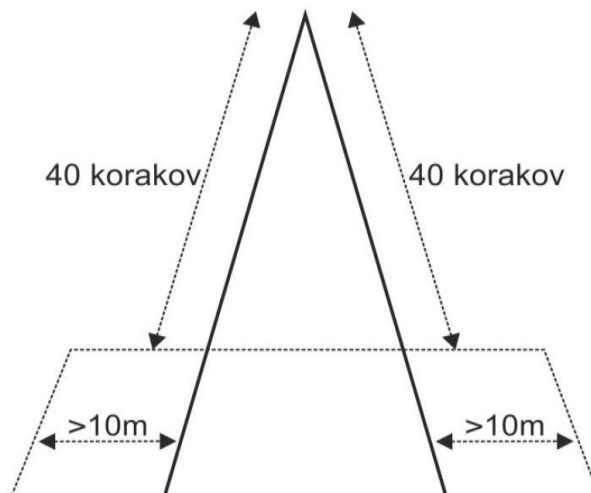
Zapeljevalna sled

- položena 40 korakov pred ali 40 korakov po kotu
- hoja do mesta križanja mora biti na razdalji vsaj 10 metrov od osnovne sledi

Ostri kot

Križanje sledi

FCI-Izpit iskanja 1 – 3 (FCI-StöPr 1 – 3)

Izpitne stopnje pri izpitu iskanja

Zahteve so razvrščene po stopnjah ter ustrezajo vsakokratni izpitni stopnji.

Stopnja	Velikost iskalnega polja	Predmeti	Točke	Čas iskanja
1	20 x 30 m	2 lastna predmeta vodnika Mere: 10 x 3 x 0.5 cm Material: različen 1 predmet levo, 1 predmet desno	20 / 20	10 min
2	20 x 40 m	4 tuji predmeti Mere: 10 x 3 x 0.5 cm Material: različen 2 predmeta levo, 2 predmeta desno	10 / 10 / 10 / 10	12 min
3	30 x 50 m	5 tujih predmetov Mere: 5 x 3 x 0.5 cm Material: različen Predmete se polaga po sodnikovem navodilu	8 / 8 / 8 / 8	15 min

Ocena

Najvišje možno število točk pri FCI-StöPr 1 – 3 je 100 točk. 70 točk je najmanjše število točk, ki je potrebno, da se izpit opravi.

Splošne določbe

Za opravljanje tega izpita mora biti pes star najmanj 15 mesecev. Pogoj je tudi uspešno opravljen izpit FCI-BH/VT ali izpit BH po nacionalnih pravilih državne organizacije. Goneče psice morajo startati zadnje. Gledalci morajo biti vsaj 10 m vstran.

Sestava oz. struktura za iskanje

Podlaga so lahko vsa naravna tla (travniki, njiva, gozdna tla, itd.) Dovoljena je tudi poraslost z drevesi. Vidno iskanje je potrebno kar se da preprečiti, zato iskalna polja niso v nizki travi ali na drugih podobnih površinah. Za vse udeležence pri vseh stopnjah se mora uporabiti enako iskalno polje. Meje iskalnega polja morajo biti označene. Oseba, ki položi predmete, mora sodniku predložiti skico s približno lokacijo predmetov.

Različnih preprek v iskalno polje ni dovoljeno nameščati (škatle, veje, itd.).

Preden so predmeti položeni / odvrženi, iskalno polje more biti prehojeno s strani več oseb, da za polagalcem ne bi ostale »sledi«. Dovoljena je omejitev iskalnega polja s stebrički za označevanje, ograje in podobno, niso dovoljene.

Predmeti

Material: les, usnje, umetno usnje, tekstil (steklo ali kovinski predmeti niso dovoljeni)
Predmeti ne smejo bistveno odstopati od podlage.

Pred odlaganje / metanjem predmetov, morata iskalno polje prehoditi vsaj 2 človeka večkrat, da se zabrišejo sledi zabrišejo med seboj. Razdalja med tema dvema človekoma mora biti vsaj 5 m. Po navodilu sodnika, se osebi umakneta iz iskalnega polja. Nanj nato stopi sodnik ali polagalec (po navodilu sodnika) in odloži oz odvrže predmete. Razdalja med posameznima predmetoma mora biti vsaj 15 korakov. Predmeti ne smejo biti vidni. Udeleženci 1. stopnje dajo svoje predmete sodniku pred polaganjem, za udeležence 2. in 3. stopnje pa predmete priskrbi organizator, kateri predmete pred polaganjem preda sodniku.

Vodnik in pes ne smeta biti prisotna pri polaganju.

Prijava

Vodnik pri 1. stopnji

Vodnik se s psom na povodcu prijavi sodniku s svojim imenom, imenom psa ter pove sodniku stopnjo, katero opravljata in način, kako bo pes nakazoval predmete. Nato vodnik preda oba predmeta, kot je predpisano za stopnjo 1. Vodnik in pes se nato umakneta iz vidnega polja, dokler nista poklicana za izvedbo izpita. Ko sodnik ali polagalec položi predmete v iskalno polje, sodnik pokliče vodnika in psa za začetek iskanja. V 1. stopnji mora biti 1 predmet na desni strani in 1 predmet na levi strani iskalnega polja. Preizkus se lahko začne takoj po polaganju predmetov.

Vodnik pri 2. in 3. stopnji

Vodnik se s psom na povodcu prijavi sodniku s svojim imenom, imenom psa ter pove sodniku stopnjo, katero opravljata in način, kako bo pes nakazoval predmete.

Ko polagalec položi predmete v iskalno polje, sodnik pokliče vodnika in psa za začetek iskanja. Pri 2. in 3. stopnji morajo biti predmeti enakomerno porazdeljeni na levi in desni strani iskalnega polja.

Izvedba za vse težavnostne stopnje

Na znak sodnika, si lahko vodnik izbere del iskalnega polja, kjer bo začel z iskanjem. Vodnik se nato s psom na povodcu odpravi na sredinsko linijo izbranega dela iskalnega polja in se postavi v osnovni položaj. Psa sname iz povodca. Vodnik mora imeti povodec pri sebi. Lahko ga ima v žepu ali pa obešenega preko ramena s karabinom na nasprotni strani kjer je pes. Vsakršna oblika prisile ali kaznovanja se ustrezno kaznuje z odbitkom točk.

Vodnik začne z iskanjem tako, da da psu slušno povelje za iskanje in hkrati iztegne roko (vidni signal) v smeri, kjer želi, da pes začne z iskanjem. Vodnik se lahko premika po navidezni sredinski liniji gor in dol kolikokrat želi v predpisanem času. Zapustiti jo sme le za kratek čas, ko gre pokazati predmet, ki ga je pes nakazal. V predpisanem času za specifično težavnostno stopnjo, lahko vodnik psa s kretnjami levo in desno pošlje oz ga usmerja kolikokrat želi.

Vedenje ob predmetih

Pes mora predmete prepričljivo nakazati, pobrati ali jih prinesiti. Predmeti so lahko nakazani sede, stoje ali leže ali različno pri isti preizkušnji. Če pes pobira predmete, mora obsedeti, stati ali jih prinesiti k vodniku. Ležanje ali premikanje naprej s predmeti ni dovoljeno. Ko pes predmet nakaže, da vodnik sodniku signal, da je pes predmet nakazal. Po odobritvi sodnika, gre vodnik do psa po predmet in ga pokaže sodniku z dvigom nad glavo. Sodnik mora potrditi, da je predmet videl. Nato se vodnik s psom spet vrne na sredinsko linijo, od koder da vodnik psu slušno povelje za iskanje s hkratnim gibom roke v smer iskanja.

Smer ležanja ob predmetih ni predpisana, vendar pa se mora najdeni predmet nahajati v neposredni bližini sprednjih šap (cca 20 cm). Ko pes nakaže predmet, se mu mora vodnik vedno približati iz strani, nikoli frontalno. Kratka pohvala po nakazanju predmeta je dovoljena.

Ko pes najde vse predmete znotraj dovoljenega časa, da vodnik psa na povodec in v normalnem koraku odide proti sodniku, kjer se odjavi in mu izroči najdene predmete. Odjava mora biti izvedena pred sodnikom v osnovnem položaju. Če je čas potekel in pes še ni našel vseh predmetov, bo sodnik dal znak vodniku, da preneha z delom. Po tem signalu vodnik pokliče psa k sebi, ga pripne na povodec in se v normalnem koraku odide proti sodniku, kjer se odjavi in izroči najdene predmete. Odjava mora biti izvedena pred sodnikom v osnovnem položaju.

Ocenjevanje

Merila za ocenjevanje za vse 3 stopnje

- vodljivost psa (upoštevanje vodnikovih slušnih/vidnih povelj) 20 točk
- intenzivnost iskanja (pripravljenost psa, da intenzivno zazna vonj) 20 točk
- vztrajnost (ohranjanje nagona po sledenju dokler pes ne najde predmeta) 10 točk
- vedenje vodnika (vplivanje na psa) 10 točk
- najdeni predmeti (prepričljivo nakazovanje) 40 točk

Najvišje število točk	odlično	prav dobro	dobro	zadovoljivo	pomanjkljivo
100	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0

Primarna določila:

- enakomerno, mirno in tekoče iskanje brez stresa ali nemirnosti,
- hitro oddaljevanje od vodnika,
- neposredni odzivi na slušna in vidna povelja,
- vztrajno in odločno delo,
- preiskovanje celotnega terena

Sekundarna določila:

Delo z »visokim nosom« (ni napaka), manjša prekoračitev mej (ni napaka).

Napake:

- pes se pri nakazovanju dotakne predmeta 1 – 3 točke odbitka
- pes spusti predmet med prinašanjem 1 – 3 točke odbitka
- pes predčasno vstane po nakazovanju 1 – 3 točke odbitka
- vodnik zapusti namišljeno sredinsko črto 2 – 5 točk odbitka
- pes lovi miši, iztreblja, itd. 4 – 8 točk odbitka
- tavanje, psu pri delu manjka intenzivnost, osredotočenost in odločnost 4 - 8 točk odbitka
- pes noče izpustiti predmeta diskvalifikacija

Predmete, ki so nakazani / prinešeni z močno pomočjo vodnika, se oceni kot nenajdene (0 točk).

Slušna povelja pri nakazovanju, pobiranju ali prinašanju predmetov niso dovoljena in vodijo k oceni z 0 točkami.

FCI – Preizkus vzdržljivosti (FCI-IAD)

Splošno

Namen

Preizkus vzdržljivosti naj bi dokazal, da je pes zmožen izvajati fizični napor določene stopnje, ne da bi pri tem pokazal pomembne znake utrujenosti. Odvisno je od telesnih značilnosti psa, zahtevan trud je lahko le v pogojih, ko vemo, da lahko notranje organe dodatno obremenimo, še posebno srce in pljuča ter prav tako zunanje gibanje, ki vključuje ostale karakteristike, kot je temperament in moč.

Učinkovito spopadanje z uspešnostjo je treba obravnavati kot dokaz fizičnega zdravja in prisotnost lastnosti, ki jih želimo.

Pred začetkom preizkusa je potrebno ugotoviti identiteto psov.

Za odobritev prireditve veljajo ista pravila kot za druge izpite, ki jih določi nacionalna organizacija članica FCI. Izpit mora biti vpisan v delovni knjižici ali v rodovniku.

Z vlogo za izdajo dovoljenja za prireditev, je izvajalec dolžan izvesti preizkus vzdržljivosti v času poletnih mesecev le v zgodnjih jutranjih ali poznih popoldanskih urah. Zunanja temperatura ne sme preseči 22° C.

Pogoji

Starostna meja za opravljanje izpita je 16 mesecev. Za opravljanje izpita morajo biti privedeni vsaj 4 psi. Dopustno število udeležencev na izpitni dan in na posameznega sodnika je največ 20 psov. Za več kot 20 psov je potrebno pridobiti še drugega sodnika. Iz varnostnih razlogov lahko vsak kandidat predstavlja samo enega psa.

Psi morajo biti popolnoma zdravi in dobro pripravljani. Bolni, ne dovolj močni psi, goneče ali doječe psice se preizkušnje ne morejo udeležiti.

Na začetku izpita se udeleženci s psi prijavijo pri pristojnem sodniku. Sodnik mora biti prepričan, da je pes v dobri kondiciji. Pse, ki izgledajo utrujeni ali brez volje, je treba izključiti iz sodelovanja. Če pes med preizkusom kaže prekomerno utrujenost ali druge nezaželene učinke testa, je potrebno prekiniti to testiranje. Odločitev v vsakem primeru izda sodnik; pritožba ni možna.

Ocenjevanje

Točke in ocene se ne podeli, temveč le »opravil« ali »ni opravil«.

Teren

Test je treba opraviti na cestah in poteh različnih površin, npr. asfalt, tlakovane ali netlakovane poti, itd. .

Izvedba preizkusa vzdržljivosti

Preizkus zajema dolžino 20 km pri hitrosti 12 do 15 km/h.

Vaja teka

Pes mora teči (v skladu s prometnimi predpisi) na desni strani vodnika, na povodcu, v običajnem kasu ob kolesu.

Treba se je izogibati pretiranemu teku. Povodec mora vodnik držati tako, da ima pes možnost, da se prilagodi ustreznemu tempu. Privezovalni sistemi (»Springer«) so dovoljeni. Rahlo vlečenje povodca je dovoljeno, vendar se pes ne sme ves čas vleči oziroma daviti. Po prvih 8 km je

dovoljen 15 min odmor. Med tem časom mora vodnik opazovati psa za kakršnikoli znak utrujenosti. Psi z znaki utrujenosti morajo biti izključeni iz preizkušnje.

Po odmoru vodnik in pes nadaljujeta nadaljnjih 7 km, nakar sledi 20 min odmor. Med odmorom je psu dovoljeno, da se giblje prosto, brez omejitev.

Tik pred začetkom zadnjega dela preizkusa, mora sodnik pregledati psa za znake utrujenosti in šape za morebitne poškodbe. Psi z znaki utrujenosti in / ali poškodovanimi tačkami preizkusa ne morejo nadaljevati. Zadnjemu delu preizkusa sledi 15 mi odmor. Med odmorom je psu dovoljeno, da se giblje prosto, brez omejitev. V tem času mora sodnik pregledati psa za znake utrujenosti in šape za morebitne poškodbe.

Če je mogoče, mora sodnik spremljati pse na svojem kolesu. V kolikor to ni mogoče, jih mora spremljati z avtom. Rezultati morajo biti vneseni v delovno knjižico.

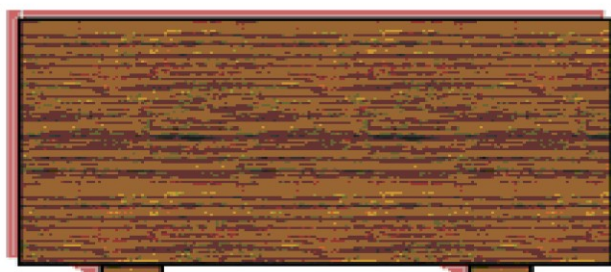
Potrebno je, da pse spremlja avtomobil, da se psi, ki kažejo znake utrujenosti, naložijo v avtomobil.

Test se šteje za neuspešnega, če pes kaže izredne znake utrujenosti in ne more slediti hitrosti 12 km/h, vendar potrebujejo precej več časa.

OVIRE

SKAKALNICA 1m

150 cm

100 cm

PLEZALNA STENA

Plezalna stena je sestavljena iz 2 delov, ki sta na vrhu povezana ter merita 150 cm v širino in 191 cm v višino. Ta dva dela stojita na tleh na tolikšni razdalji, da znaša navpična višina plezalne stene 160 cm.

Celotna površina plezalne stene mora biti obložena z materialom, ki preprečuje drsenje. Na zgornjem delu obeh strani plezalne stene morajo biti nameščene 3 letvice v izmeri 24x28 mm.

Vsi psi morajo preskočiti isto oviro.

PRINOSILA

	FCI-IGP 1	FCI-IGP 2	FCI-IGP 3
Prosto prinašanje	650 g	1000 g	2000 g
Skakalnica	Samo 2 skoka	650 g	650 g
Plezalna stena	Samo 1 plezanje	Samo 1 plezanje	650 g

Dimenzije prinosil

Prinosila so dovoljena samo pri vajah prinašanja. Vsi udeleženci preizkušnje morajo uporabljati prinosila, ki jih je v ta namen pripravil prireditelj. Vodnik ne sme uporabljati svojih prinosil, razen pri IBgH 2 in 3.

Risba prinosila je samo vzorec. Pomembno je, da so prinosila ustrezne teže in da so prečke izdelane iz lesa ter da so le-te najmanj 4 cm oddaljene od tal.

